VERSLAG

OMTRENT HET

MIDDELBAAR EN LAGER ONDERWIJS

OVER

1894.

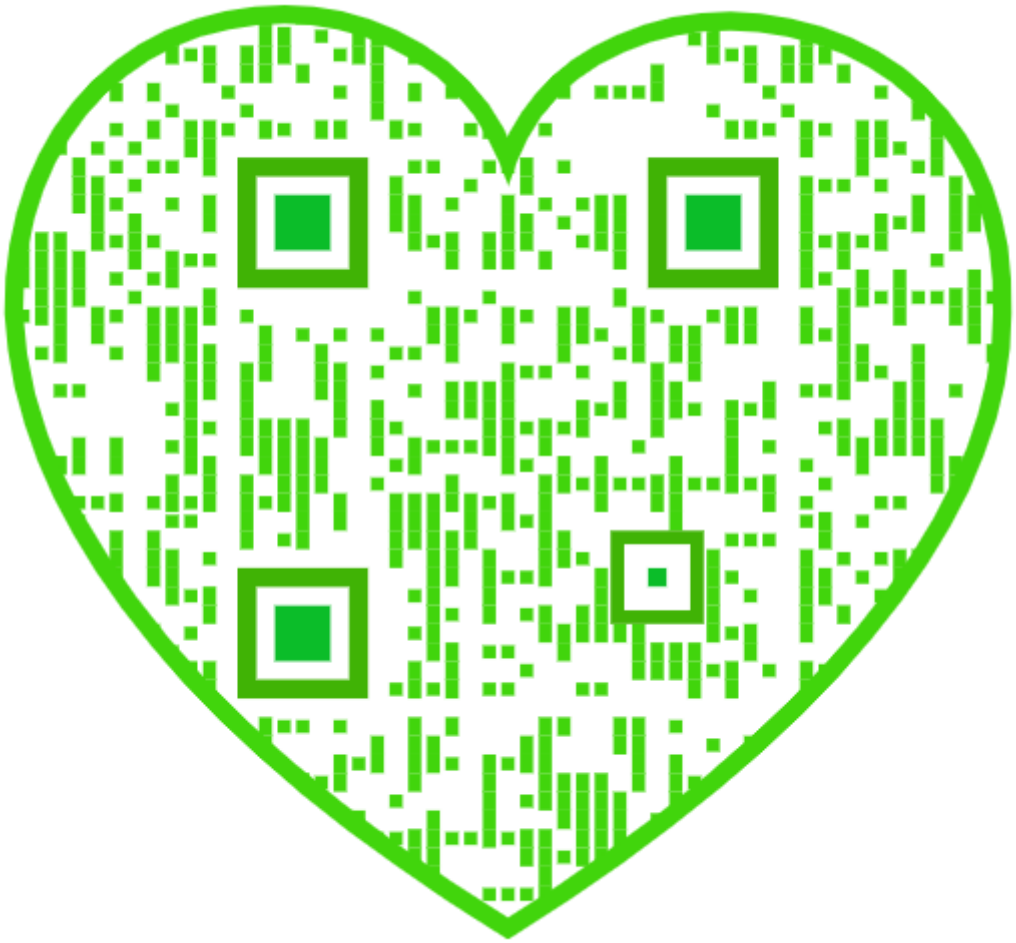

ALGEMEEN VERSLAG

VAN HET

MIDDELBAAR EN LAGER ONDERWIJS

VOOR

EUROPEANEN

IN

NEDERLANDSCH-INDIË

OVER

1894.

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1895.

INHOUD.

A.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

BLADZ.

I. Algemeene mededeelingen ... 1

A. Omvang ... 1

B. Uitgaven en ontvangsten ... 1

C. Onderwijzend personeel ... 2

D. Leerlingen ... 3

1. Toelating van meisjes tot de Hoogere Burgerscholen voor jongens ... 3

2. Aantal ... 4

3. Ontleding der cijfers ... 4

4. Resultaten van het onderwijs ... 4

a. Eindexamen ... 4

b. Overgangsexamens ... 5

c. Toelatingsexamens ... 5

d. Recapitulatie ... 5

5. Verdeeling in studiejaren ... 7

Batavia ... 7

Semarang ... 7

Soerabaja ... 7

6. Staking der studien ... 8

7. Redenen dier staking ... 8

E. Schoolverzuim ... 9

F. Beschikking over bijzondere ondersteuningsfondsen ... 9

G. Niet-Europeesche leerlingen ... 9

H. Gedrag en ijver der leerlingen ... 9

I. Gebouwen, verzamelingen en bibliotheken ... 9

BLADZ.

II. Inrichtingen van Onderwijs 10

A. GYMNASIUM WILLEM III TE BATAVIA, BESTAANDE UIT DE AFDEELINGEN A, HOOGERE BURGERSCHOOL MET VIJFJARIGEN CURSUS EN B, INRICHTING VOOR DE INDISCHE TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE, en
B. DE HOOGERE BURGERSCHOOL MET DRIEJARIGEN CURSUS VOOR MEISJES TE BATAVIA.

Toezicht en beheer 10
Afdeeling A, Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus. 10
1. Onderwijzend personeel 10
2. Bibliotheek, verzamelingen en plantentuin 14
3. Gebouwen 15
4. Siamfonds 15
5. Leerlingen 15
1. Aantal 15
2. Vermeerdering en vermindering vóór het begin van den cursus 1894/95.. 16
3. Resultaten der examens 17
a. Overgangsexamens 17
b. Herexamens 17
c. Toelatingsexamens 18
4. Aantal leerlingen bij het begin van den cursus 18
5. Vermeerdering en vermindering na de vacantie 20
6. Mutatiën 22
7. Herkomst der leerlingen 23
8. Leeftijd 24
9. Schoolverzuim, gedrag en ijver. 25
Afdeeling B, Inrichting voor de Indische Taal-, Land- en Volkenkunde 26
1. Reglement 26
2. Onderwijzend personeel 27
3. Bibliotheek 27
4. Gebouwen 27
5. Leerlingen 27
1. Aantal leerlingen. Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie 27
2. Aantal leerlingen na de vacantie 28
3. Herkomst der leerlingen 29
4. Resultaten van het onderwijs 29
5. Inschrijving van officieren 29

BLADZ.

Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia..... 29
1. Personeel..... 29
2. Leerlingen..... 30
a. Aantal..... 30
b. Vermeerdering en vermindering vóór de groote vacantie..... 30
c. Resultaten der examens..... 30
1. Overgangsexamens..... 30
2. Eindexamen..... 31
3. Toelatingsexamens..... 31
d. Aantal leerlingen bij het begin van den cursus..... 31
e. Vermeerdering en vermindering na de vacantie..... 31
f. Leeftijd..... 32
g. Schoolverzuim, gedrag en ijver..... 32
3. Bibliotheek en verzamelingen, schoolmeubilair en leermiddelen..... 33

C. BATAVIASCHE AMBACHTSSCHOOL..... 33

D. HOOGERE BURGERSCHOOL MET VIJFJARIGEN CURSUS TE SEMARANG.

I. Commissie van toezicht..... 33
II. Onderwijzend personeel..... 34
III. Bibliotheek en andere verzamelingen..... 35
IV. Gebouwen..... 35
V. Leerlingen..... 36
1 Aantal..... 36
2. Vermeerdering of vermindering vóór de vacantie..... 36
3. Resultaten der examens..... 37
a. Overgangsexamens..... 37
b. Herexamens..... 38
c. Toelatingsexamens..... 38
d. Toelating van oud-leerlingen..... 39
4. Vermindering gedurende de vacantie..... 39
5. Vermeerdering en vermindering na de vacantie..... 40
6. Mutatiën..... 41
7. Herkomst der leerlingen..... 42
8. Leeftijd..... 43

BLADZ.

9. Schoolverzuim, gedrag en ijver 44
10. Eindexamen 44

E. SEMARANGSCHE AMBACHTSSCHOOL 45

F. HOOGERE BURGERSCHOOL MET VIJFJARIGEN CURSUS TE SOERABAJA.

1. Algemeene mededeelingen 45
   a. Commissie van Toezicht 45
   b. Onderwijzend personeel 45
2. Bibliotheek en verzamelingen 47
3. Gebouwen 47
4. Leerlingen 48
   1. Aantal 48
   2. Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie 48
   3. Resultaten der examens 49
      a. Overgangsexamens 49
      b. Herexamens 49
      c. Toelatingsexamens 50
   4. Vermeerdering en vermindering gedurende de vacantie en bij het begin van den cursus 1894/95 51
   5. Vermeerdering en vermindering na de opening van den nieuwen cursus 52
5. Mutatien 53
6. Herkomst der leerlingen 54
7. Leeftijd der leerlingen 55
8. Schoolverzuim, gedrag en vlijt 56
9. Eindexamens 57

G. BURGERAVONDSCHOOL TE SOERABAJA.

1. Algemeene mededeelingen 57
   a. Reglement op de Burgeravondschool 57
   b. Toezicht en beheer 59
   c. Onderwijzend personeel 59
2. Leerlingen 60
   a. Aantal 60
   b. Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie 60
   c. Aantal bij het einde van den cursus 61
   d. Examens 61

BLADZ.

1. Overgangsexamens ... 61
2 Eindexamens ... 61
3. Toelatingsexamens ... 62
e. In- en afschrijving van leerlingen bij het begin van den cursus 1894/95 . 62
f. Vermeerdering en vermindering tot ultimo December 1894 ... 64
g. Leeftijd ... 66
h. Gedrag, ijver en schoolverzuim ... 67
3. Verzamelingen en Bibliotheek ... 67
4. Meubilair en verlichtingsmiddelen ... 67
5. Gebouwen ... 67

NAAMLIJST DER DIRECTEUREN EN LEERAREN DER HOOGERE BURGERSCHOLEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Gymnasium Willem III te Batavia ... 68
Hoogere Burgerschool te Semarang ... 70
Hoogere Burgerschool te Soerabaja ... 71
Hoogere Burgerschool voor Meisjes te Batavia ... 72

B.

LAGER ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN.

§ 1. Mededeelingen van algemeenen aard ... 73
» 2. Toezicht op het lager onderwijs ... 75
» 3. Akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs ... 76
» 4. Opleiding van onderwijzers ... 76
» 5. Getal en aard der scholen ... 78
» 6. Omvang van het onderwijs ... 83
» 7. Onderwijzend personeel ... 85
» 8. Getal en aard der leerlingen ... 89
» 9. Schoollokalen, onderwijzerswoningen, schoolmeubelen, leermiddelen, schoolbibliotheken ... 91
Uitgaven en ontvangsten van het openbaar lager onderwijs in Ned.-Indie gedurende 1894 ... 93

BLADZ.

Specificatie der ontvangsten en der uitgaven, genoemd onder 1a *c.*, *d.* en *e.* in den staat van uitgaven en ontvangsten over 1893 94

BIJLAGEN.

1a. A. Uitslag der akte-examens in 1894 140
» B. Getal en aard der scholen in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1894. 141
» C. Onderwijzend personeel bij de lagere scholen in Nederlandsch-Indie onder ultimo December 1894 143
» D. Nominatieve staat der inspecteurs, onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen bij het openbaar lager onderwijs in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1894 145
1a. E. Mutatiën onder het onderwijzend personeel van de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië, gedurende het jaar 1894 174
» F. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1894 de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten 178
» G. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1894 de particuliere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten 182
» H. Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die onder ultimo December 1894 alle lagere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten 184
» I. Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen aan de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië, onder ultimo December 1894 188
» K. Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen aan de particuliere lagere scholen in Nederlandsch-Indië, onder ultimo December 1894 200

A.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

I. ALGEMEENE MEDEDEELINGEN.

A. Omvang.

Het aantal inrichtingen voor middelbaar onderwijs bleef onveranderd.

B. Uitgaven en ontvangsten.

De volgende tabel geeft een overzicht van de kosten der Gouvernements-inrichtingen van middelbaar onderwijs gedurende de twee laatstverloopen jaren en van de daartegenoverstaande ontvangsten aan schoolgeld over hetzelfde tijdvak.

INRICHTINGEN.	UITGAVEN (BEHALVE VOOR DE GEBOUWEN) (*a*).		Ontvangsten wegens schoolgelden (voor zooveel bij het einde van het jaar reeds overgebracht bij 's Lands kas).	
	1893	1894	1893	1894
Gymnasium Willem III te Batavia, afd. A, Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus.	ƒ 161906 60	ƒ 170605 —	ƒ 26984 —	ƒ 30093 —
Gymnasium Willem III te Batavia, Afd. B, Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde ..	» 32800 —	» 39400 —	» 7980 —	» 7240 —
Transporteeren...	ƒ 194706 60	ƒ 210005 —	ƒ 34964 —	ƒ 37333 —

(*a*) Zie de noot op de volgende bldz.

INRICHTINGEN.	UITGAVEN (BEHALVE VOOR DE GEBOUWEN) (*a*).		Ontvangsten wegens schoolgelden (voor zooveel bij het einde van het jaar reeds overgebracht bij 's Lands kas)	
	1893	1894	1893	1894
Per transport....	*f* 194706 60	*f* 210005 —	*f* 34964 —	*f* 37333 —
Hoogere Burgerschool voor meisjes te Batavia....	» 29884 07	» 30267 29	» (*b*) 8428 —	» 7533 —
Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus te Semarang.....	» 21556 74	» 126930 —	» 16303 —	» 18470 —
Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus te Soerabaja.....	» 121500 —	» 125250 —	» 17840 —	» 20025 —
Burgeravondschool te Soerabaja ..:.....	» 17083 30	» 30606 18	(*c*) — —	(*c*) — —
Totalen.....	*f* 484730 71	*f* 523058 47	*f* 77535 —	*f* 83361 —

(*a*) Aan lokaalhuur, onderhoud en herstelling van gebouwen werd in 1894 *f* 10644.88 besteed, tegen *f* 5171.80 in 1893.

(*b*) Verbeterde opgave.

(*c*) Aan deze inrichting wordt kosteloos onderwijs gegeven.

C. Onderwijzend personeel.

Gedurende het jaar 1894 hadden onder de leeraren verschillende mutatiën plaats. Aan 3 leeraren van het Gymnasium *Willem III* werd een buitenlandsch verlof verleend; twee tijdelijke leeraren werden door vaste leeraren vervangen, terwijl het personeel met 4 tijdelijke leeraren werd uitgebreid.

3 leeraren der hoogere burgerschool te *Semarang* vertrokken met verlof naar *Europa*.

Te *Soerabaja* verkregen 2 leeraren buitenlandsch verlof; één in 1893 naar *Europa* vertrokken leeraar keerde terug en werd tot zijne

vroegere betrekking herbenoemd. Het personeel werd met twee tijdelijke leeraren vermeerderd.

De vacatures werden door de aanstelling van nieuwe leeraren, deels definitief, deels tijdelijk aangevuld. Sommige lessen werden door de overige leeraren waargenomen, zoodat het onderwijs de geringst mogelijke stoornis ondervond.

De door tijdelijke afwezigheid van enkele leeraren opengevallen lessen werden naar gelang der omstandigheden door de directeuren en het overige onderwijzend personeel der inrichtingen waargenomen.

Het totaal der op deze wijze vervulde lesuren bedroeg gedurende het verslagjaar 1266 tegen 1946 in 1893. In 190 leeruren kon niet voorzien worden.

B. Leerlingen.

1. Toelating van meisjes tot de Hoogere Burgerscholen voor jongens.

Voor het examen van toelating tot den cursus 1894/1895 meldden zich in het geheel 21 meisjes aan:

4 te *Batavia*, 8 te *Semarang*, waarvan één zich vóór het examen terugtrok, en 9 te *Soerabaja*, van welke 2 niet aan het examen deelnamen. Respectievelijk slaagden er 2, 7 en 6; later te *Soerabaja* nog één der meisjes, die niet aan het gewone admissie-examen aldaar hadden kunnen deelnemen.

Van de geslaagden werden als leerling ingeschreven: 1 te *Batavia*, 5 te *Semarang* en 5 te *Soerabaja*.

Ook gedurende het verslagjaar deed zich een gunstige invloed op het gedrag en den ijver der leerlingen in het algemeen gevoelen door de aanwezigheid van meisjes op de Hoogere Burgerscholen voor jongens.

2. Aantal.

In de laatste vijf leerjaren werden de lessen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens aangevangen met de in onderstaande tabel aangegeven aantallen leerlingen:

HOOGERE BURGERSCHOOL TE	AANWEZIG BIJ DEN AANVANG VAN DEN CURSUS:				
	1890/91.	1891/92.	1892/93.	1893/94.	1894/95.
Batavia	155	187 (2)	207 (2)	225 (1)	246 (5)
Semarang	98	106	108 (1)	137 (3)	145 (2)
Soerabaja	106 (1)	135 (1)	132 (1)	149 (3)	166 (5)
Totaal	359 (1)	428 (3)	447 (4)	511 (5)	557 (12)

Onder deze getallen zijn zoowel de gewone leerlingen als de toehoorders en de leerlingen voor enkele vakken begrepen; het aantal der beide laatstgenoemde categorieën is tusschen haakjes afzonderlijk vermeld.

3. Ontleding der cijfers.

Zooals uit bovenstaande tabel blijkt, werd de cursus 1894/95 geopend met 557 leerlingen, waaronder 10 toehoorders en 2 leerlingen voor bijzondere vakken.

Van de overige 545 hadden 382 het onderwijs in het afgeloopen schooljaar bijgewoond. Er werden 163 nieuwe leerlingen ingeschreven, waarvan 148 het toelatingsexamen hadden afgelegd en 12 afkomstig waren van eene Nederlandsche of Nederlandsch-Indische Hoogere Burgerschool, terwijl 3 oud-leerlingen van het Gymnasium *Willem III* zich opnieuw bij die inrichting lieten inschrijven.

4. Resultaten van het onderwijs.

a. *Eindexamen.*

Tot het eindexamen der Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen

cursus in *Nederlandsch-Indië*, dat voor de 24e maal werd afgenomen, werden toegelaten 46 jongelieden, waaronder 1 leerling der 5e klasse van de Hoogere Burgerschool te *Semarang*, die kort te voren was afgeschreven, en 3 toehoorders.

Van hen slaagden er 28, waaronder 1 toehoorder; 1 candidaat werd wegens ongeoorloofde handelingen het verder deelnemen aan het examen ontzegd; 18, waaronder 2 toehoorders, werden afgewezen.

b. *Overgangsexamens.*

Aan de overgangsexamens werd deelgenomen door 428 leerlingen, van welke 312, d. i. 72.89% bevorderd werden tot eene hoogere klasse. In 1893 onderwierpen zich 381 leerlingen aan die examens en slaagden 275 of 72.17%.

c. *Toelatingsexamens.*

Aan de toelatingsexamens namen 265 jongelieden deel (waaronder 21 meisjes). Van dezen slaagden er 159 (waaronder 16 meisjes) d. i. 60%. In 1893 onderwierpen zich 263 jongelieden (waaronder 14 meisjes) aan die examens en slaagden er 149 (waaronder 12 meisjes) of 56.65%.

d. *Recapitulatie.*

De volgende tabel geeft een overzicht van de in 1894 afgenomen toelatings-, overgangs- en eindexamens.

Daarbij is tevens opgegeven, hoeveel leerlingen van vorige jaren en hoeveel nieuwe leerlingen bij den aanvang van het schooljaar 1894/95 op de drie hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus waren ingeschreven.

Hoogere Burgerschool te:	Eindexamen van den cursus 1893/94.		Overgangsexamens van den cursus 1893/94.		Toelatingsexamens tot den cursus 1894/95.				Van de in de toelatingsexamens geslaagden lieten zich als leerling inschrijven:		Bij het begin van den cursus 1894/95 waren als *gewone* leerlingen ingeschreven:		
					Voor de laagste klasse.		Voor eene hoogere klasse.						
	Geëxamineerd.	Geslaagd.	Geëxamineerd (*a*).	Geslaagd (*a*).	Geëxamineerd (*a*).	Geslaagd (*a*).	Geëxamineerd.	Geslaagd.	Van hen, die voor de laagste klasse geslaagd waren (*a*).	Van hen, die voor eene hoogere klasse geslaagd waren.	Leerlingen van den vorigen cursus (*a*).	In het toelatingsexamen geslaagden en oud-leerlingen, die zich opnieuw lieten inschrijven (*a*).	Te zamen (*a*).
Batavia	20 (*b*)	9	180^{4} (*c*)	135^{2} (*c*)	116^{4} (*d*)	76^{2} (*d*)	7	3	68^{1} (*d*)	3	158^{4}	83^{1}	241^{5}
Semarang	14 (*e*)	9	118	91	55^{3}	40^{3}	—	—	35^{5} (*f*)	—	106^{12}	37^{5}	143^{17}
Soerabaja.....	12 (*g*)	10 (*g*)	130	86	87^{9}	39^{6}	2	1	39^{5} (*h*)	1	118^{2}	43^{5}	161^{7}
Totalen	46	28	428	312	256^{21}	155^{16}	9	4	142^{11}	4	382^{18}	163^{11}	545^{29}

(*a*) De kleine cijfers duiden het aantal meisjes aan, die onder de leerlingen begrepen zijn.
(*b*) Waaronder 2 toehoorders.
(*c*) Waaronder 1 Inlander.
(*d*) Waaronder 1 Chinees.
(*e*) Een kort te voren afgeschreven leerling is medegerekend.
(*f*) Medegeteld is een leerling, die te *Soerabaja* in het toelatingsexamen geslaagd was.
(*g*) Waaronder 1 toehoorder.
(*h*) Één leerling, die te *Batavia*, en één, die te *Soerabaja* in het toelatingsexamen geslaagd was, zijn medegerekend.

5. Verdeeling in studiejaren.

De leerlingen waren op de onderstaande tijdstippen op de volgende wijze over de verschillende studiejaren verdeeld:

VERDEELING DER LEERLINGEN.	AANTAL LEERLINGEN,				
	waarmede de cursus 1893/94		bij het begin van den cursus 1894/95 aanwezig (a).	in 1894	
	begon (a).	eindigde.		op 1 Januari.	op 31 December.
BATAVIA.					
1e studiejaar (b)	81	64	81[1]	77	79
2e id. (b)	52[5]	32	69[1]	48	66
3e id. (c)	48[1]	35	37[3]	49	35
4e id. (c)	25	20	31	22	29
5e id.	18	7	23	18	22
Toehoorders	1	—	5	4	5
	225[6]	158	246[5]	218	236 (d)
SEMARANG.					
1e studiejaar (c)	47[6]	48	41[5]	48	42
2e id. (c)	41[8]	37	47[5]	39	43
3e id.	15[1]	15	26[6]	17	22
4e id.	18	18	14[1]	18	13
5e id.	14	13	15	14	17
Toehoorders	—	2	1	2	1
Leerlingen voor enkele vakken	2	2	1[1]	2	3
	137[14]	135	145[12]	140	141 (d)
SOERABAJA.					
1e studiejaar (c)	52[3]	51	57[5]	51 (e)	58
2e id. (c)	43	41	43[2]	41	40
3e id. (c)	28	27	34	26	32
4e id.	13	11	16	12	18
5e id.	11	11	11	11	11
Toehoorders	2	2	4[1]	1	15
Leerlingen voor enkele vakken	—	2	1	1	1
	149[3]	145	166[8]	143 (e)	165 (d)

(a) De kleine cijfers duiden het aantal meisjes aan, in het leerlingenaantal begrepen.

(b) Gesplitst in 3 parallel-klassen.

(c) Gesplitst in 2 parallel-klassen

(d) Op ult. December 1894 waren ingeschreven te *Batavia* 52, te *Semarang* 55 en te *Soerabaja* 53 leerlingen van buiten het gewest waar de school gevestigd is en daaronder respectievelijk 17, 2 en 9, wier ouders of voogden in de Buitenbezittingen woonden.

(e) Verbeterde opgave.

6. Staking der studiën.

De 27 leerlingen, die in 1894 in het eindexamen slaagden, verlieten daarna de Hoogere Burgerscholen.

Van het begin van het schooljaar 1893/94 tot den aanvang van het volgende schooljaar staakten nog 118 leerlingen hunne studiën hetzij voorgoed, hetzij om ze elders voort te zetten, nl.:

61 te *Batavia*, 26 te *Semarang* en 32 te *Soerabaja*.

7. Redenen dier staking.

Van de in § 6 genoemde 118 leerlingen verlieten er de Hoogere Burgerscholen:

30 wegens vertrek naar *Nederland*;
17 om naar andere Hoogere Burgerscholen in *Nederlandsch-Indië* te gaan;
3 om zich voor het adjunct-landmeterexamen te bekwamen;
21 om in particuliere betrekkingen geplaatst te worden;
6 wegens plaatsing in Gouvernementsbetrekkingen;
7 wegens gebrekkigen aanleg;
5 om financieele redenen;
11 wegens zwakke gezondheid of ziekte;
4 om onbekende redenen;
1 om over te gaan naar de Bataviasche Ambachtsschool;
1 om het onderwijs aan de Semarangsche Ambachtsschool te volgen;
2 wegens overgang naar de Burger-avondschool;
2 wegens gebrek aan ijver;
2 om zich voor te bereiden tot het examen van onderwijzer of onderwijzeres;
1 om zich te bekwamen voor het toelatingsexamen eener hoogeschool;
1 om zich door eigen studie voor het eindexamen voor te bereiden;
3 om de lessen verder als toehoorder te volgen;
1 die zich vóór het einde van den cursus opnieuw als leerling liet inschrijven.

E. Schoolverzuim.

In 1894 bedroeg het schoolverzuim te *Batavia* 7.96 pct., te *Semarang* 4.6 pct. en te *Soerabaja* nagenoeg 5 pct. tegen 4.55, 7.4 en 2.96 pct. in het vorige verslagjaar.

F. Beschikking over bijzondere ondersteuningsfondsen.

Te *Batavia* werd in de studiekosten van 10 leerlingen bijgedragen door het Siamfonds en het studiefonds voor onbemiddelde leerlingen.

Te *Semarang* genoten 12 leerlingen zulken steun van het studiefonds *Midden-Java*.

G. Niet-Europeesche leerlingen.

Op de Hoogere Burgerschool te *Batavia* kwamen 1 Chinees en 1 Inlander, te *Semarang* 1 Inlander onder de leerlingen voor. Te *Soerabaja* waren al de leerlingen van Europeeschen landaard.

H. Gedrag en ijver der leerlingen.

Een enkel geval van bijzonder laakbare handelingen van een paar leerlingen te *Batavia* uitgezonderd, waren gedrag en ijver der leerlingen over het algemeen zeer bevredigend.

I. Gebouwen, verzamelingen en bibliotheken.

Met verwijzing naar de meer uitvoerige mededeelingen in achterstaande paragrafen, wordt hier alleen opgemerkt, dat de gebouwen met zorg worden onderhouden.

Aan de verzamelingen werd veel zorg besteed. Die te *Batavia* vereischen bijzondere aanvulling en uitbreiding.

Voor zoover de middelen het toelieten, werden de bibliotheken verrijkt met nieuwe werken en periodieken.

II. INRICHTINGEN VAN ONDERWIJS.

A. Gymnasium Willem III te Batavia, bestaande uit de afdeelingen A, Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus en B, Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde, en

B. De Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia.

Toezicht en beheer.

De op het einde van 1893 bestaande vacature bij het College van Curatoren werd vervuld door de benoeming tot lid van den heer J. E. DE MEIJIER.

Aan de leden J. TH. ERMELING en A. C. J. EDELING werd op verzoek eervol ontslag verleend. De laatste werd vervangen door Mr. J. C. MULOCK HOUWER; in de plaats van den eerstgenoemde was bij het einde van het verslagjaar nog geen ander benoemd.

Nog ontviel het College, kort voor het einde des jaars, zijn voorzitter Mr. W. DE GELDER, wiens plaats op ult. December 1894 ook nog niet was vervuld.

In de vacature van secretaris van het College, ontstaan door het eervol ontslag op verzoek van Mr. D. BEETS, werd voorzien door de benoeming van Mr. A. NUHOUT VAN DER VEEN, die echter voor het einde des jaars, wegens vertrek naar *Europa*, weer vervangen werd door den heer R. SURINGA.

Afdeeling A, Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus.

1. Onderwijzend personeel.

De onderwijzers J. C. HIETINK en J. VORENKAMP (zie vorig verslag blz. 10), werden bij het einde van den cursus 1893/94 van de waarneming hunner tijdelijke betrekking ontheven, terwijl in hunne plaats tot vaste leeraren werden aangesteld:

in de Engelsche en Duitsche talen en hare letterkunde de ambtenaar op nonactiviteit M. WIESSING, laatstelijk leeraar aan de Hoogere Burgerschool te *Soerabaja*, en in de wiskunde de onderwijzer der 1e klasse bij het Europeesch lager onderwijs A. SCHOUTEN.

Wegens het groot aantal leerlingen verleende de Regeering machtiging tot splitsing van het 2e studiejaar in drie en het 4e in twee parallel-afdeelingen met den aanvang van den cursus 1894/95, in verband waarmede het onderwijzend personeel vermeerderd werd met vier tijdelijke leeraren. Met de waarneming van die tijdelijke betrekkingen werden de volgende onderwijzers van het Europeesch lager onderwijs belast:

voor de Fransche en Nederlandsche talen de onderwijzer der 2e klasse C. BLOM;

voor de geschiedenis en de aardrijkskunde de onderwijzer der 3e klasse J. C. VAN DER MEIJDEN;

voor de wiskunde en het handteekenen de onderwijzer der 2e klasse B. BAKKER, en

voor de wiskunde de onderwijzer J. VORENKAMP bovengenoemd.

Door de aanstelling dezer onderwijzers werd evenwel slechts gebrekkig voorzien in de behoefte aan nieuw personeel. Vooreerst toch werd door de nieuwe splitsingen het bezwaar, dat gelegen is in groote of overbevolkte klassen, slechts ten deele weggenomen, daar verscheidene klassen of klassenafdeelingen nog te veel leerlingen bleven tellen, maar bovendien zijn zulke tijdelijke leeraren gewoonlijk alleen bruikbaar in de lagere studiejaren.

Aan den leeraar in de Engelsche en Duitsche talen en hare letterkunde G. J. P. J. BOLLAND en den leeraar in de Nederlandsche taal en hare letterkunde H. W. PRAASTERINK werd buitenlandsch verlof voor één jaar verleend, gedurende welken tijd hunne betrekkingen werden waargenomen, die van den leeraar BOLLAND door den onderwijzer der 1ste klasse W. P. HILLEN en die van den leeraar PRAASTERINK door den onderwijzer J. C. HIETINK bovengenoemd.

Met uitzondering van den heer C Blom, die eerst den 16en Juli in functie kon treden, aanvaardden de nieuw benoemde tijdelijke leeraren hunne betrekking bij het begin van den cursus 1894/95. Gedurende de afwezigheid van den Heer Blom werden de voor hem bestemde lessen gegeven door de leeraren L. G. Gerhard, M. J. H. ter Linden, M. Ph. van Lierop en den tijdelijken leeraar J. C. Hietink.

De leeraar in de natuurlijke historie Dr. J. F. van Bemmelen vertrok in Augustus met buitenlandsch verlof buiten bezwaar van den Lande voor den tijd van zes maanden.

Met het geven van lessen in de plant- en aardkunde werd de militaire apotheker der 1e klasse B. Frijling belast; met die in de dier- en delfstofkunde de militaire apotheker der 2e klasse P. J. S. Soer. Tot het einde der maand stond het onderwijs in de natuurlijke historie stil.

Het was geen gering bezwaar, dat die tijdelijke leeraren voor het geven van lessen aan deze inrichting in het geheel slechts 9 uren 's weeks beschikbaar hadden.

De tijdelijke leeraar J. C. Hietink werd wegens ziekte gedurende twee maanden vervangen door den onderwijzer op nonactiviteit J. R. Bakker, daartoe door de Regeering aangewezen.

Deze vervanging niet medegerekend, werden gedurende het verslagjaar door de leeraren 493 lessen verzuimd. Hieronder zijn begrepen 46 lessen in natuurlijke historie, die, als bovenvermeld, in Augustus niet konden gegeven worden, 40 lessen, die in Juli, in afwachting der komst van den tijdelijken leeraar C. Blom, door andere leeraren werden waargenomen, en 78 lessen, die eenige leeraren hebben moeten verzuimen als leden der commissie tot het afnemen der onderwijzersexamens. De som dezer lessen, ten getale van 164, aftrekkende van bovenvermeld cijfer 493, blijven 329 lessen over, die door de leeraren verzuimd zijn wegens ongesteldheid, ziekte of andere wettige redenen.

Per maand bedroegen al de verzuimde lessen:

in Januari	15	
» Februari	43	
» Maart	11	
» April en Mei	14	
Totaal	83	lessen vóór de groote vacantie.
in Juli	47	
» Augustus	103	
» September	37	
» October	106	
» November	57	
» December	60	
Totaal	410	lessen na de groote vacantie: in het geheel 493 lessen, of ruim 2.9 percent van al de lessen, die gedurende het verslagjaar te geven waren, tegen 6 8 percent in 1893, 8.7 percent in 1892, 9.2 percent in 1891, 2.9 percent in 1890 en 3.7 percent in 1889.

In de opengevallen lessen werd voorzien door waarneming van lessen:

door directeur of leeraren	308	malen.
vereeniging van parallel-afdeelingen	10	»
eigen studie der leerlingen onder toezicht van directeur of leeraren	16	»
aan de leerlingen moest vrijaf gegeven worden	159	»
Totaal als boven	493	lessen.

Den 6^{en} October overleed na eene langdurige ziekte de amanuensis J. Fioole. In zijne plaats werd de concierge E. J. Magis, die intusschen reeds gedurende eenige maanden als amanuensis had gefungeerd, benoemd en als concierge vervangen door den gegageerden sergeant van het Nederlandsch-Indisch leger A. Gerhards.

Ingevolge het bepaalde bij Gouvernementsbesluit van 1 Juni 1891 n°. 5, betreffende het vervullen van bezoldigde bijbetrekkingen of

het geven van privaatlessen door den directeur en de leeraren, werden met vergunning van het College van Curatoren, behalve het door verschillende leeraren aan de hoogere burgerschool voor meisjes en aan de Gouvernements normaalschool gegeven onderwijs, de volgende privaatlessen gegeven:

door 3 leeraren, respectievelijk 2, 2 en 4 uren per week aan de particuliere normaalschool tot opleiding van hulponderwijzeressen:

en door 4 leeraren, respectievelijk 1, 2, 2 en 5 lessen per week aan andere particuliere onderwijsinrichtingen.

Een der leeraren bleef redacteur van twee tijdschriften en één organist van de *Willemskerk*.

2. Bibliotheek, verzamelingen en plantentuin.

Voor de bibliotheek werden, behalve de tijdschriften, waarop de inrichting geabonneerd is, enkele nieuwe boekwerken aangeschaft: terwijl daarin ook opgenomen werden present-exemplaren van sommige der van Regeeringswege gedrukte periodieken, boeken en kaarten.

Ten behoeve van het onderwijs in het teekenen, de natuur- en de scheikunde werden van de geringe, daartoe beschikbare fondsen, de hoogst noodige utensiliën, waarbij enkele nieuwe instrumenten, aangekocht.

Bij voortduring bleef het gemis van eene draaibank een bezwaar voor het werk van den instrumentmaker: het herstellen van toestellen.

Aan het onderhoud van de verzamelingen en den plantentuin werd, in zoover de beschikbare gelden het veroorloofden, de noodige zorg besteed.

Een groot aantal voorwerpen der verzamelingen zijn onvolledig, verouderd of hebben door veeljarig gebruik zooveel geleden, dat hunne vernieuwing steeds dringender noodig is.

Van de boeken der bibliotheek, die bij voorkeur door de leerlingen in lezing gevraagd worden, verkeeren vele in zulk een toestand, dat zij niet meer bruikbaar zijn.

Ook het meubilair blijft dringend voorziening vereischen. Wegens het stijgen van het aantal leerlingen boven het hoogste cijfer, dat ooit bereikt is, voldoet het aanwezige meubilair, in hoofdzaak de voorraad der schoolbanken, niet meer aan de behoefte, terwijl een groot gedeelte vernieuwd dient te worden, aangezien het, na 20 à 34 jaren in gebruik geweest te zijn, door gewone herstellingen bezwaarlijk in behoorlijken staat te houden is.

3. Gebouwen.

Door het Departement der Burgerlijke Openbare Werken werden de gebouwen met zorg onderhouden.

4. Siamfonds.

Van de twee leerlingen, die volgens het vorig jaarverslag ieder de helft der renten genoten van het fonds, gevormd uit de in 1871 door den Eersten Koning van *Siam* gedane schenking van ƒ 10000, werd één bevorderd van het 1e naar het 2e studiejaar, terwijl de andere, leerling in het 5e studiejaar, met goed gevolg het eindexamen aflegde. De toelage, die daardoor vrijkwam, werd geschonken aan een leerling van het 2e studiejaar.

5. Leerlingen.

1. Aantal.

Het aantal leerlingen bedroeg op ultimo 1893 in het:

1e studiejaar	77	
2e »	48	(waaronder 4 meisjes):
3e »	49	(» 1 meisje) en 1 toehoorder;
4e »	22	en 1 toehoorder;
5e »	18	» 2 toehoorders.
Totaal.....	214	leerlingen en 4 toehoorders.

Met uitzondering van 1 Inlander, leerling van het 1e studiejaar, waren alle leerlingen Europeanen of met dezen gelijkgestelden.

2. Vermeerdering en vermindering vóór het begin van den cursus 1894/95.

In Januari werd toegelaten tot het 1e studiejaar een leerling, afkomstig van eene hoogere burgerschool te *Amsterdam*.

Van 1 Januari 1894 tot de opening van den nieuwen cursus werden 57 leerlingen en de 4 toehoorders afgeschreven:

uit het 1e studiejaar 14, waarvan 4 na bevordering tot het 2e studiejaar;
» » 2e » 16 » 6 » » » » 3e »
» » 3e » 14 » 3 » » » » 4e »
» » 4e » 2 » 1 » » » » 5e »
» » 5e » 11.

Van deze jongelieden zijn:

16 naar *Nederland* vertrokken;
2 overgegaan naar de hoogere burgerschool te *Soerabaja*;
1 naar de Bataviasche ambachtsschool en
1 meisje naar de hoogere burgerschool voor meisjes;
4 geplaatst bij den post- en telegraafdienst;
2 bij den handel;
4 op eene landelijke onderneming;
1 als volontair bij de N.-I. paketvaartmaatschappij;
1 als leerling-stuurman en
2 bij de in- en uitvoerrechten;
1 zich gaan voorbereiden tot het examen voor adjunct-landmeter;
1 tot dat van hulponderwijzer en
1 tot het toelatingsexamen voor de hoogeschool;
1 die zich in het najaar opnieuw liet inschrijven;
6 wegens zwakke gezondheid of ziekte;
1 wegens gebrek aan ijver en
2 om financieele redenen;
9 geslaagd in het eindexamen, terwijl
1 zijne studiën voor dat examen zelfstandig wilde voortzetten.

Bij het begin van den nieuwen cursus waren dus nog 158 leerlingen van het vorige schooljaar aanwezig.

In het geheel werden de lessen in het schooljaar bijgewoond door 233 leerlingen, tegen 221 in 1892/93 en 190 in 1891/92.

3. Resultaten der examens.

a. *Overgangsexamens.*

Van de 181 leerlingen, die de laagste 4 studiejaren op het einde van den cursus bezochten, werden tot hoogere studiejaren bevorderd:

Van de 72 (1)	leerlingen	in het	1e	studiejaar	52 onvoorwaardelijk,
					9 voorwaardelijk,
					11 niet,
» » 43	»	»	»	2e	» 24 onvoorwaardelijk,
					6 voorwaardelijk,
					13 niet,
» » 45	»	»	»	3e	» 28 onvoorwaardelijk,
					2 voorwaardelijk,
					15 niet,
» » 21	»	»	»	4e	» 13 onvoorwaardelijk,
					3 voorwaardelijk,
					5 niet.

b. *Herexamens.*

Van de 20 leerlingen, die voorwaardelijk waren overgegaan, legden 18 met goed gevolg een herexamen af, terwijl een leerling van het 3e studiejaar moest afgewezen worden. Eén leerling van het 1e studiejaar was naar *Nederland* vertrokken zonder zich aan het examen onderworpen te hebben.

---

(1) Eén leerling nam geen deel aan het overgangsexamen.

Werkelijk werden dus bevorderd:

van het	1e	studiejaar	60 (1)	van de	71	leerlingen	of	84.5	percent,
» »	2e	»	30 (2)	» »	43	»	»	69.8	»
» »	3e	»	29	» »	45	»	»	64.4	»
» »	4e	»	16	» »	21	»	»	76.2	»

of over het geheel 75 percent tegen:

63.5	»	in	1893
76.4	»	»	1892
72.8	»	»	1891
71.1	»	»	1890
73.1	»	»	1889
74.2	»	»	1888
71.1	»	»	1887
68.7	»	»	1886
53.5	»	»	1885

c. *Toelatingsexamens.*

Aan de toelatingsexamens, die op 15 Mei en volgende dagen plaats hadden, namen deel:

voor het	1e	studiejaar	116	candidaten, w. o. 4 meisjes en 1 Chinees,
» »	2e	»	4	»
» »	3e	»	2	»
» »	4e	»	1	»

Van hen slaagden er 79, en wel voor het 1e studiejaar 76, waaronder 2 meisjes en de Chinees, voor het 2e studiejaar 3.

4. Aantal leerlingen bij het begin van den cursus.

Behalve de overgebleven leerlingen van den vorigen cursus kwamen

---

(1) Waaronder de Inlander.
(2) » 2 van de 3 meisjes.

van hen, die het toelatingsexamen afgelegd hadden, op de inrichting: in het 1e studiejaar 68 leerlingen, waaronder 1 Chinees en 1 meisje, en
» » 2e » 3 »

Voorts werden toegelaten:

in het 1e studiejaar 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Semarang*,
1 » » » » » » » *Dordrecht*,
1 » » » » » » *Leeuwarden*,
1 oud-leerling, en
1 leerling, die te *Semarang* het toelatingsexamen had afgelegd;

» » 2e » 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Semarang*, en
1 oud-leerling;

» » 3e » 2 gewezen leerlingen van de h. b. school te *Soerabaja*,
1 gewezen leerling van die te *Semarang*,
1 oud-leerling en
1 toehoorder in 10 vakken;

» » 4e » 1 toehoorder in 1 vak, van het vorige schooljaar,

» » 5e » 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Semarang*,
1 toehoorder in 16 vakken, en
2 toehoorders in 16 vakken van het vorige schooljaar.

Bij het begin van den cursus op 2 Juli waren dus aanwezig:

leerlingen, overgebleven van den vorigen cursus	158
» , die aan het toelatingsexamen voldaan hadden	71
oud-leerlingen, of gewezen leerlingen van andere hoogere burgerscholen	12
toehoorders	5
Totaal	246

leerlingen, welke ingedeeld waren als volgt:

1e	studiejaar,	81	gesplitst in 3 parallel-afdeelingen tellende 26, 26 en 29 leerlingen,
2e	»	69	gesplitst in 3 parallel-afdeelingen tellende ieder 23 leerlingen,
3e	»	38	gesplitst in 2 parallel-afdeelingen tellende ieder 19 leerlingen,
4e	»	32	gesplitst in 2 parallel-afdeelingen tellende ieder 16 leerlingen,
5e	»	26	ongesplitst,

Totaal als boven 246 leerlingen,

waaronder in het 1e studiejaar 1 Chinees en 1 meisje,
» » » 2e » 1 Inlander en 1 meisje,
» » » 3e » 1 toehoorder en 3 meisjes,
» » » 4e » 1 toehoorder,
» » » 5e » 3 toehoorders.

5. Vermeerdering en vermindering na de vacantie.

Van de opening van het schooljaar tot ultimo December werden nog 10 leerlingen toegelaten, n.l.:

in het 1e studiejaar 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Delft* en
1 leerling, die te *Delft* het toelatingsexamen had afgelegd,
» » 2e » 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Haarlem* en
1 oud-leerling,
» » 3e » 1 gewezen leerling van de h. b. school te *Semarang*,
2 gewezen leerlingen van die te *'s Gravenhage* en
1 oud-leerling,

in het 4e studiejaar 2 gewezen leerlingen van eene h. b. school te *Amsterdam*.

Daarentegen verlieten in dit tijdsverloop 20 leerlingen de inrichting, en wel 4 uit het 1e, 5 uit het 2e, 6 waaronder 1 meisje uit het 3de, 4 uit het 4de en 1 uit het 5e studiejaar.

Van deze jongelieden zijn:

3 naar *Nederland* vertrokken;

3 overgegaan naar de h. b. school te *Semarang*;

2 bij den handel,

3 bij den Post- en Telegraafdienst en

3 op eene landelijke onderneming geplaatst:

5 hebben zich voor het toelatingsexamen tot den militairen hoofdcursus in *Nederland* aangemeld;

1 (meisje) is overgegaan naar eene opleidingsklasse voor onderwijzeressen;

2 zijn wegens voortdurende ziekte van school genomen.

Aan het eind van het verslagjaar bedroeg derhalve het aantal leerlingen 236, ingedeeld als volgt:

1e studiejaar	79	(w. o. 1 meisje en 1 Chinees),
2e »	66	(w. o. 1 meisje en 1 Inlander),
3e »	35	(w. o. 2 meisjes) en 1 toehoorder,
4e »	29	en 1 toehoorder,
5e »	22	en 3 toehoorders.
Totaal.....	231	leerlingen en 5 toehoorders, d. i. 18 meer dan op ultimo 1895.

Van dezen zijn, volgens de woonplaats van ouders of voogden, afkomstig:

uit streken, die beschouwd worden tot het ressort der inrichting te behooren n.l. *West-Java, Riouw, Banka, Billiton* en de *Wester-afdeeling van Borneo*.....	212 leerlingen
uit andere streken	24 »
Totaal.....	236 leerlingen.

6. Mutatiën.

Van de verschillende mutatiën in het aantal leerlingen geeft de volgende tabel een overzicht.

OMSCHRIJVING.	1e studie-jaar.	2e studie-jaar.	3e studie-jaar.	4e studie-jaar.	5e studie-jaar.	Toehoorders of leerlingen in enkele vakken.*	Totaal.
Ultimo van het vorig jaar.....	77(*a*)	48(*b*)	49(*c*)	22	18	$^{1}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	218
» Januari.....	78	46	49	21	18	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	216
» Februari.....	77	46	48	21	18	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	214
» Maart.....	72	43	45	21	18	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	203
» April.....	72	43	45	21	18	—	199
» Mei en Juni.....	64	32	35	20	7	—	158
Toegelaten van 1 Januari tot 1 Juli.	1	—	—	—	—	—	1
Verlieten de inrichting van 1 Januari tot 1 Juli.....	14	16(*c*)	14	2	11	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	61
In den cursus 1893/94 werden de lessen bijgewoond door.....	83	52	51	25	18	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}2$	233
Namen deel aan de overgangsexamens.	71	43	45	21	—	—	180
Namen geen deel aan de overgangs-examens.....	1	—	—	—	—	—	1
Bevorderd werden.....	60	30	29	16	—	—	135
Van de bevorderden verlieten de inrichting.....	4	6	3	1	—	—	14
Niet bevorderd.....	12	13	16	5	—	—	46
Bij het eindexamen: slaagden.....	—	—	—	—	9	—	9
Bij het eindexamen: slaagden niet of legden het examen niet af.....	—	—	—	—	9	—	9
Leerlingen van het vorige schooljaar op 3 Juli 1894.....	8	64	33	31	22	—	158
Toelatingsexamen: candidaten....	116(*d*)	4	2	1	—	—	123
Toelatingsexamen: geslaagd.....	76(*e*)	3	—	—	—	—	79
Toelatingsexamen: afgewezen.....	40	1	2	1	—	—	44

(*) De klassen, waarin de toehoorders of leerlingen in enkele vakken zijn geplaatst, zijn door kleine cijfers aangewezen.

(*a*) Daaronder 1 Inlander.
(*b*) » 4 meisjes.
(*c*) » 1 meisje.
(*d*) » 4 » en 1 Chinees.
(*e*) » 2 » » 1 » .

OMSCHRIJVING.	1e studie-jaar.	2e studie-jaar.	3e studie-jaar.	4e studie-jaar.	5e studie-jaar.	Toehoorders of leerlingen in enkele vakken.*	Totaal.
Van de geslaagden kwamen op de inrichting.....	68(*a*)	3	—	—	—	—	71
Oud-leerlingen keerden terug.....	1	1	1	—	—	—	3
Werden toegelaten leerlingen van andere hoogere burgerscholen....	4	1	3	—	1	—	9
Werden toegelaten toehoorders.....	—	—	—	—	—	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	5
Op 3 Juli 1894 waren ingeschreven.	81(*a*)	69(*b*)	37(*c*)	31	23	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	246
Ultimo Juli 1894	81	69	38	31	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	246
» Augustus	81	68	37	31	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	244
» September	80	67	38	29	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	241
» October	79	67	37(*d*)	30	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	240
» November	79	67	38	30	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	241
» December	79	66	35	29	22	$^{3}1$ $^{4}1$ $^{5}3$	236
Tusschentijds toegelaten van Juli t/m ultimo December.....	2	2	4	2	—	—	10
Verlieten de inrichting van 1 Juli tot 1 Januari.....	4	5	6(*e*)	4	1	—	20

7. Herkomst der leerlingen.

De herkomst der leerlingen, die in de laatste 18 jaren de afdeeling Hoogere Burgerschool van het Gymnasium *Willem III* bezochten, blijkt uit het volgende overzicht:

DATA.	Uit streken, die geacht kunnen worden tot het ressort der school te behooren.				Uit andere streken.				Algemeen totaal.
	Uit de residentie Batavia.	Uit andere gewesten van West-Java.	Van het eiland Sumatra en de gewesten Riouw, Banka, Billiton en de Westerafdeeling van Borneo.	Totaal.	Van Midden-Java.	Van Oost-Java.	Van de Buitenbezittingen, niet in de 4e kolom genoemd.	Totaal.	
Ult. December 1877	130	36	12	178	32	8	7	47	225
» » 1878	144	20	13	177	30	14	6	50	227
» » 1879	150	16	13	179	14	15	10	39	218

(*) De klassen, waarin de toehoorders of leerlingen in enkele vakken zijn geplaatst, zijn door kleine cijfers aangewezen.

(*a*) Daaronder 1 meisje en 1 Chinees.
(*b*) » 1 meisje en 1 Inlander.
(*c*) » 3 meisjes.
(*d*) » 2 » .
(*e*) » 1 meisje.

DATA	Uit streken, die geacht kunnen worden tot het ressort der school te behooren.				Uit andere streken.				Algemeen totaal.
	Uit de residentie Batavia.	Uit andere gewesten van West-Java.	Van het eiland Sumatra en de gewesten Bouw, Banka, Billiton en de Westerafdeeling van Borneo.	Totaal.	Van Midden-Java.	Van Oost-Java.	Van de Buitenbezittingen niet in de 4e kolom genoemd.	Totaal	
Ult. December 1880	153	9	11	173	6	6	8	20	193
» » 1881	156	11	8	175	5	3	4	12	187
» » 1882	148	6	12	166	8	1	1	10	176
» » 1883	143	13	8	164	9	—	3	12	176
» » 1884	119	21	7	147	8	—	1	9	156
» » 1885	111	12	4	127	10	1	1	12	139
» » 1886	85	9	3	97	7	1	2	10	107
» » 1887	87	11	1	99	5	2	2	9	108
» » 1888	89	10	4	103	6	2	4	12	115
» » 1889	80	8	9	97	9	5	5	19	116
» » 1890	118	6	7	131	7	6	8	21	152
» » 1891	142	3	11	156	8	7	7	22	178
» » 1892	158	4	15	177	8	5	11	24	201
» » 1893	175	9	20	204	6	3	5	14	218
» » 1894	184	11	17	212	11	2	11	24	236

8. Leeftijd.

In de volgende tabel zijn opgenomen de gemiddelde leeftijd der gewone leerlingen en het aantal hunner naar den leeftijd in de verschillende klassen bij het einde van het verslagjaar.

KLASSEN.	AANTAL LEERLINGEN									Gemiddelde leeftijd.
	beneden de 12 jaren	van 12—13 jaar.	van 13—14 jaar.	van 14—15 jaar.	van 15—16 jaar.	van 16—17 jaar.	van 17—18 jaar.	boven de 18 jaren.	Totaal.	
1e studiejaar.....	1	4	13	17	31	11	2	—	79	14.9 jaar.
2e »	—	—	—	13	17	15	15	6	66	16.2 »
3e »	—	—	—	1	4	7	11	12	35	17.6 »
4e »	—	—	—	—	—	3	8	18	29	18.5 »
5e »	—	—	—	—	—	1	1	20	22	19.7 »

De gemiddelde leeftijd bedroeg in de laatste 10 jaren in elke klasse :

DATA.	1ste studiejaar.	2de studiejaar.	3de studiejaar.	4de studiejaar.	5de studiejaar.
Ultimo December 1885...	14.7 jaar	15.8 jaar	17.2 jaar	17.7 jaar	19.3 jaar
» » 1886...	14.6 »	15.8 »	16.9 »	17.1 »	17.8 »
» » 1887...	14.4 »	15.4 »	15.8 »	16.6 »	18 »
» » 1888...	15.6 »	15.2 »	16.4 »	16.9 »	18 »
» » 1889...	15 »	17 »	17.2 »	17.9 »	18.7 »
» » 1890...	14.6 »	16.6 »	17.4 »	18.4 »	19 »
» » 1891...	15.2 »	16.2 »	17.5 »	18.6 »	19.2 »
» » 1892...	14.8 »	16.6 »	17.2 »	18.5 »	20.2 »
» » 1893...	15 »	16.1 »	17.6 »	18.5 »	20 »
» » 1894...	14.9 »	16.2 »	17.6 »	18.5 »	19.7 »

9. Schoolverzuim, gedrag en ijver.

Het schoolverzuim, dat veelal veroorzaakt werd door ongesteldheid of ziekte, was dit jaar grooter dan ooit te voren. Het bedroeg in Januari 9.2, in Februari 9.4, in Maart 7.6, in April 9.9, in Juli 7, in Augustus 7.8, in September 6.6, in October 7.4, in November 7.3 en in December 7.4 percent.

De lessen over eene halve tot eene geheele maand werden verzuimd : in Januari door 6, in Februari door 8, in Maart door 5, in April door 7, in Juli door 10, in Augustus door 8, in September door 7, in October door 9, in November door 8 en in December door 9 leerlingen.

Het gemiddelde der maandpercenten was over 1894 7.96.

	6.3	in 1893
	6.0	» 1892
	6.5	» 1891
	4.8	» 1890
tegen	4.6	» 1889
	4.5	» 1888
	4.0	» 1887
	5.5	» 1886
	6.9	» 1885
	5.9	» 1884

Ofschoon de leerlingen dooreen genomen zich door goed gedrag en ijver onderscheidden, mag niet onvermeld blijven, dat enkele zich schuldig gemaakt hebben aan het ontvreemden van utensiliën uit het scheikundig laboratorium, waarvoor zij van eene halve tot anderhalve maand van de inrichting werden verwijderd.

Nog dient vermeld, dat de gebrekkige ijver van eenige leerlingen van het 5e studiejaar ten gevolge had, dat zij niet slaagden in het eindexamen.

Afdeeling B, Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde.

1. Reglement.

De tijdelijke wijziging van het leerplan ingevolge de wijziging van het reglement op het groot-ambtenaarsexamen (zie vorig verslag blz. 23) werd definitief door de verandering, welke de artikelen 18, 19 en 23 van het reglement op het Gymnasium *Willem III* ondergingen bij Gouvernementsbesluit van 29 Juni 1894 N°. 31.

Het onderwijs omvat thans:

a. de geschiedenis van *Nederlandsch-Indië*,
b. de land- en volkenkunde van *Nederlandsch-Indië*,
c. de staatsinstellingen van *Nederlandsch-Indië*,
d. de godsdienstige wetten, volksinstellingen en gebruiken van *Nederlandsch-Indië*,
e. de Nederlandsch-Indische wetboeken,
f. de Maleische taal,
g. de Javaansche taal,

en wordt in een driejarigen cursus gegeven.

De inschrijving voor elk cursusjaar afzonderlijk staat open voor degenen, die toegelaten worden tot het eerste gedeelte van het groot-ambtenaarsexamen (artikel 2 der Bepalingen in Staatsblad 1893 n°. 257) en verder voor allen, die den leeftijd van 18 jaren bereikt hebben.

Het schooljaar vangt aan met den eersten Maandag in October.
Er zijn drie vacantiën:
een van ongeveer *tien* dagen met Kerstmis,
een van ongeveer *tien* dagen met Paschen en
een van half Augustus tot den aanvang van het volgende schooljaar.

2. Onderwijzend personeel.

Met uitzondering van den tijdelijken leeraar A. H. J. G. WALBEEHM, die in December door ongesteldheid zijne lessen twee dagen moest verzuimen, konden de leeraren gedurende het verslagjaar al de bij het programma vastgestelde lessen geven.

3. Bibliotheek.

Enkele nieuwe werken werden aangekocht en de abonnementen voortgezet.

4. Gebouwen.

Als onderdeel van de gebouwen van het Gymnasium *Willem III* werden de schoollokalen met zorg onderhouden.

Voor het 3e studiejaar dat in 1895 gevormd zal worden, was op het einde van het verslagjaar nog geen lokaal beschikbaar.

5. Leerlingen.

1. Aantal leerlingen, Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie.

Op ultimo December 1893 waren aanwezig 46 leerlingen, waaronder 2 toehoorders. De lessen in het 2de studiejaar werden gevolgd door 25 leerlingen, waarvan 1 voor 4 vakken was ingeschreven, en in het 1e studiejaar door 21 leerlingen, waaronder voor het Javaansch 2 toehoorders: nl. 1e luitenants der infanterie, instructeurs aan de

militaire school te *Mr.-Cornelis*, die van de Regeering vergunning hadden verkregen de lessen in die taal kosteloos bij te wonen.

In dit aantal leerlingen kwam tot het einde van den cursus geene verandering.

2. Aantal leerlingen na de vacantie.

Bij den aanvang van den cursus, op 1 October 1894, waren aanwezig:

in het 1e studiejaar	15	leerlingen voor alle vakken,
» » 2e »	18	» » » »
	2	toehoorders bij het Javaansch, nl. de twee bovenvermelde officieren;
zonder voor een bepaald studiejaar ingeschreven te zijn, jonge lieden, die aanspraak maken op de vergunning om in 1895 nog op den ouden voet het groot-ambtenaarsexamen af te leggen,	1	voor alle vakken,
	1	» Maleisch,
	8	» Maleisch en Javaansch.
Totaal	45	leerlingen.

Voorts werden in November ingeschreven:

in het 1e studiejaar 1 leerling voor alle vakken en

zonder bepaald studiejaar 1 » » Maleisch en Javaansch.

Op ultimo December waren dus aanwezig 47 leerlingen, nl. 16 in het 1e studiejaar, 20, met inbegrip van 2 toehoorders, in het 2e studiejaar en zonder bepaald studiejaar 11, waarvan voor alle vakken 1, voor Maleisch en Javaansch 9.

Van hen waren aan deze inrichting ingeschreven:

voor de 1e maal	19	leerlingen,
» » 2e »	22	»
» » 3e »	5	»
» » 4e »	1	»
Totaal	47	leerlingen.

3. Herkomst der leerlingen.

Van de leerlingen, die aan het einde van het verslagjaar de lessen volgden, waren in het bezit van het getuigschrift van voldoend afgelegd eindexamen der hoogere burgerscholen met vijfjarig cursus:

van de hoogere burgerschool te	*Batavia*	18 leerlingen,
» » » » »	*Semarang*	6 »
» » » » »	*Soerabaja*	11 »
» » Nederl. hoogere burgerscholen		10 »
	Totaal	45 leerlingen.

4. Resultaten van het onderwijs.

Het groot-ambtenaarsexamen werd afgenomen in Juli en Augustus.

Tot het afleggen van dit examen volgens het oude reglement werden al de leerlingen van het 2de studiejaar, ten getale van 25, benevens een oud-leerling, toegelaten. Van deze candidaten slaagden er 21; 2 trokken zich terug en 3 werden afgewezen.

Aan het eerste gedeelte van het nieuwe groot-ambtenaarsexamen onderwierpen zich de 19 leerlingen van het 1e studiejaar, welke de lessen in alle vakken gevolgd hadden. Van dezen slaagden er 12; 2 trokken zich terug en 5 werden afgewezen.

5. Inschrijving van officieren.

Evenmin als vorige jaren werd dit jaar gebruik gemaakt van de vergunning het onderwijs van de afdeeling B kosteloos bij te wonen, welke in 1877 verleend werd aan de officieren van het Nederlandsch-Indische leger, die den volledigen cursus der krijgsschool in *Nederland* naar eisch gevolgd hebben.

B. Hoogere burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia.

1. Personeel.

De leeraar in de kennis der natuur, Dr. H. Onnen, werd bij den aanvang van het nieuwe schooljaar vervangen door Dr. J. G. van Deventer, leeraar aan het Gymnasium *Willem III*, en de leeraren

in het rekenen en de vormleer, P. INKLAAR en W. A. REUHL, door den heer N. W. FRANCKEN, particulier onderwijzer.

De leerares in de Engelsche taal en letterkunde M. M. E. C. TIJDEMAN vertrok in Juni 1894 met éénjarig verlof naar *Europa*; met het onderwijs in dat vak en in de geschiedenis werd tijdelijk belast mejuffrouw A. A. H. DE WIT, particulier.

2. Leerlingen.

a. *Aantal.*

Op ultimo 1893 bedroeg het aantal leerlingen 48, verdeeld als volgt:

in het 1e studiejaar	18,
» » 2e »	18,
» » 3e »	8,
toehoorderessen	4.
Te zamen	48.

b. *Vermeerdering en vermindering vóór de groote vacantie.*

14 leerlingen verlieten de school, waarvan 5 wegens vertrek naar elders, en wel 3 van het eerste, 7 van het tweede en 1 van het derde studiejaar, benevens 3 toehoorderessen.

Het schooljaar 1893/94 sloot dus met 34 leerlingen, verdeeld als volgt:

1e studiejaar	15,
2e »	11,
3e »	7,
toehoorderessen	1.
Te zamen	34.

c. *Resultaten der examens.*

1e. Overgangsexamens.

Van de 15 leerlingen van het eerste studiejaar gingen 10 over naar het tweede studiejaar. Van de 11 leerlingen van het tweede studiejaar werden 10 leerlingen bevorderd tot het 3e studiejaar, één leerling onttrok zich aan het examen.

2e. Eindexamen.

Aan dit examen dat voor de 11e maal werd afgenomen, namen de zeven leerlingen van het derde studiejaar deel, die alle het getuigschrift van voldoend afgelegd eindexamen verwierven.

3e. Toelatingsexamens.

Aan de toelatingsexamens, gehouden op 15 en 16 Mei 1894, namen 32 candidaten deel, alle voor het eerste studiejaar. Hiervan slaagden er 25.

d. *Aantal leerlingen bij het begin van den cursus.*

Van de 25 in het toelatingsexamen geslaagden lieten er zich 16 als leerling van het 1e studiejaar inschrijven, terwijl 3 leerlingen van het vorige schooljaar den cursus op nieuw begonnen; 2 meisjes werden als toehoorderessen tot het 1e studiejaar toegelaten.

Voor het 2e studiejaar werden behalve de 10 tot deze klasse bevorderde leerlingen van het vorige schooljaar 2 toehoorderessen ingeschreven.

Tot het 3e studiejaar verzochten slechts 9 van de 10 bevorderde leerlingen van het 2e studiejaar toelating. Eene toehoorderes nam in deze klasse plaats.

De nieuwe cursus werd dus geopend met 43 leerlingen, verdeeld als volgt:

in het 1e studiejaar.....	21 leerlingen,	w.o. 2	toehoorderessen;
» » 2e »	12 »	» 2	» ;
» » 3e »	10 »	» 1	toehoorderes.
Te zamen....	43 leerlingen.		

e. *Vermeerdering en vermindering na de vacantie.*

Van Juli tot ultimo December 1894 werden na afgelegd examen toegelaten een meisje tot de eerste en een meisje tot de tweede klasse.

Een meisje, dat te *'s Hertogenbosch* eene school voor middelbaar onderwijs had bezocht, werd leerling van het 2e studiejaar.

In het tweede en het derde studiejaar elk werd eene leerling als toehoorderes toegelaten.

Eene leerling uit het eerste studiejaar verliet de school wegens vertrek naar *Europa*.

Een meisje uit het tweede en een uit het derde studiejaar verlieten de school om andere redenen.

De school telde dus op ultimo December 1894:

in het 1e studiejaar..... 21 leerlingen, w.o. 2 toehoorderessen;
» » 2e » ..... 14 » » 3 » ;
» » 3e » ..... 10 » » 2 »

Te zamen.... 45 leerlingen.

f. *Leeftijd.*

De gemiddelde leeftijd der leerlingen en het aantal leerlingen van elken leeftijd in de verschillende studiejaren aan het einde van het verslagjaar blijkt uit de volgende tabel:

STUDIEJAAR.	AANTAL LEERLINGEN:								Gemiddelde leeftijd.
	van 12—13 jaar.	van 13—14 jaar.	van 14—15 jaar.	van 15—16 jaar.	van 16—17 jaar.	van 17—18 jaar.	van 18—19 jaar.	Totaal.	
Eerste.....	1	3	8	6	3	—	—	21	14.8 jaar.
Tweede.....	—	—	2	3	3	5	1	14	16.5 »
Derde.....	—	—	—	—	2	5	3	10	17.6 »

g. *Schoolverzuim, gedrag en ijver.*

Het schoolverzuim beliep:

in Januari..... 3.5%
» Februari..... 2 »
» Maart..... 4 »
» April..... 0.6 »
» Juli..... 0.2 »

in Augustus	0.7	%
» September	1.4	»
» October	1	»
» November	5.6	»
» December	4	»

of gemiddeld voor het geheele jaar 2.3% tegen 4.55% in 1893 en 2.44 in 1892.

Gedrag en ijver waren bevredigend.

3. Bibliotheek en verzamelingen, schoolmeubilair en leermiddelen.

De bibliotheek en het kabinet voor natuurkunde zijn voldoende voorzien en verkeeren in goeden toestand. Het schoolmeubilair heeft eene grondige reparatie ondergaan.

De toestand der leermiddelen is bevredigend, alleen moeten de wandkaarten geleidelijk door nieuwe worden vervangen.

C. Bataviasche Ambachtsschool.

Volgens mededeeling van de Directie dezer inrichting kan eerst na afloop van den cursus 1894/95 een verslag tegemoet gezien worden, aansluitende bij dat op blz. 30 vlgg. van het vorige Algemeen Verslag, zoodat het niet meer in *dit* verslag kan opgenomen worden.

D. Hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus te Semarang.

I. *Commissie van Toezicht.*

De Voorzitter der Commissie, J. M. Rosskopf, en het lid P. H. Soeters, die naar *Europa* vertrokken, namen in April 1894 ontslag. Tot leden werden benoemd de heeren W. Hen van Rijnberk, agent van de Cultuurmaatschappij der Vorstenlanden en Mr. C. W. Baron van Heeckeren, landsadvocaat te *Semarang*, terwijl als Voorzitter optrad het lid Ds. W. van Lingen.

II. *Onderwijzend personeel.*

Drie leeraren vertrokken met eenjarig verlof wegens langdurigen dienst naar *Europa:*

de leeraar in de Engelsche taal en hare letterkunde J. JULIUS, met wiens betrekking tijdelijk belast werd de onderwijzer der 2e klasse bij het lager onderwijs J. JASPERS;

de leeraar in de wis- en natuurkunde P. LEENDERTZ, die tijdelijk vervangen werd door Dr. H. CRETIER, ambtenaar op nonactiviteit, laatstelijk leeraar in de wis- en natuurkundige wetenschappen en de warenkennis aan het Gymnasium *Willem III* te *Batavia;*

de leeraar in de wis- en natuurkunde L. VAN DER EST, voor wien de onderwijzer der 2e klasse bij het lager onderwijs H. M. VAN HAFTEN, tijdelijk in de plaats trad.

In verband met deze mutatiën onder de leeraren had eene wijziging in de verdeeling van enkele leervakken plaats. Aan Dr. CRETIER werd het onderwijs in plant- en dierkunde opgedragen, terwijl Dr. DE VRIES tijdelijk belast werd met een deel der lessen in scheikunde.

Ook dit jaar was het aantal verzuimde lessen, percentsgewijze berekend, gering en beduidend minder dan gedurende de beide voorgaande jaren. Het bedroeg:

in Januari	24	voor de groote vacantie 104,
» Februari	29	
» Maart	25	
» April—Mei	26	
» Juli	25	na de groote vacantie 281,
» Augustus	91	
» September	47	
» October	29	
» November	53	
» December	36	

in 't geheel dus 385. Hieronder waren begrepen 113 lesuren, opengevallen door ontstentenis van een leeraar in de wis- en natuurkunde. Trekt men dit getal van het bovenstaande cijfer af, dan blijft er over een cijfer van 272 werkelijk wegens ziekte, deelneming aan het afnemen der onderwijzers-examens en andere wettige redenen verzuimde lessen tegen 364 in 1893 en 632 in 1892 of van 2.4 percent tegen 3.4 percent in 1893 en 6.6 percent in 1892.

Met uitzondering van 31 der lessen, die vóór of na de gewone schooluren gegeven worden, werd in alle lesuren door den directeur en de aanwezige leeraren voorzien.

III. *Bibliotheek en andere verzamelingen.*

De beide afdeelingen der bibliotheek, die ten dienste der leeraren en die voor de leerlingen, werden ook dit jaar weder uitgebreid door aankoop van verschillende boekwerken en tijdschriften, terwijl in de eerste ook werden opgenomen presentexemplaren van sommige der van Regeeringswege uitgegeven werken.

In leengebruik werd ten behoeve van het onderwijs in de scheien plantkunde door het Bestuur van het Proefstation *Midden-Java* aan de hoogere burgerschool afgestaan de belangrijke bibliotheek van genoemde, thans opgeheven inrichting, 382 nummers van de nieuwste werken over enkele vakken tellende.

De natuurkundige, de scheikundige en de natuurhistorische verzamelingen verkeerden in goeden staat, evenals de verzameling van voorwerpen ten dienste van het onderwijs in het teekenen. De beide eerste ondergingen eenige uitbreiding.

Ook gedurende dit jaar werd ten gevolge van de toeneming van het aantal leerlingen eene aanzienlijke vermeerdering van het schoolmeubilair noodzakelijk.

IV. *Gebouwen.*

De leerzaal, met den aanbouw waarvan vóór het einde van het vorige verslagjaar werd aangevangen, kwam in 't begin van 1894

gereed en werd daarop ingericht voor het onderwijs in het lijnteekenen, terwijl het tot nu toe voor dit vak gebruikte lokaal door het 3de studiejaar werd betrokken.

Gedurende de kerstvacantie ondergingen vloer en zoldering van het hoofdgebouw eene hoogst noodige reparatie en werd de gymnastiekloods belangrijk vergroot.

Vergrooting van de wagenloods blijft zeer gewenscht.

Over 't algemeen is de toestand van het schoolgebouw bevredigend.

V. *Leerlingen.*

1. Aantal.

Op ultimo December 1893 telde de school 140 leerlingen, die als volgt over de verschillende studiejaren waren verdeeld:

in het 1e studiejaar zaten 48 leerlingen, benevens 1 leerling voor bijzondere vakken;
» » 2e » » 39 » ;
» » 3e » » 17 » , benevens 1 leerling voor bijzondere vakken en 2 toehoorderessen;
» » 4e » » 18 » ;
» » 5e » » 14 » .

Één leerling was Inlander, de andere waren allen Europeanen of daarmede gelijkgestelden.

2. Vermeerdering of vermindering vóór de vacantie.

Vóór het einde van het schooljaar werden 5 leerlingen afgeschreven, namelijk 2 uit het 2e, 2 uit het 3e en 1 uit het 5e studiejaar.

Van dezen verlieten de school:

2 wegens onvoldoenden aanleg;

2 om gezondheidsredenen en

1 wegens financieele redenen.

De cursus sloot dus met 135 leerlingen, terwijl de lessen gedurende het schooljaar 1893/94 in het geheel door 143 leerlingen werden bijgewoond, waaronder 16 meisjes.

3. Resultaten der examens.

a. Overgangsexamens.

De leerlingen der 4 laagste studiejaren, die ten getale van 118 op het einde van den cursus de lessen volgden, namen alle aan het overgangsexamen deel, met uitzondering van 2, die door ziekte daarin verhinderd werden en daarom kort voor het begin van het nieuwe schooljaar dit examen aflegden.

Uit het eerste studiejaar werden tot het tweede bevorderd:

onvoorwaardelijk 36 leerlingen,
voorwaardelijk 4 » ,
afgewezen 8 » .

Ook de leerling voor bijzondere vakken nam met succes deel aan dit examen.

Uit het tweede tot het derde:

onvoorwaardelijk 23 leerlingen,
voorwaardelijk 4 » ,
afgewezen 10 » .

Uit het derde tot het vierde:

onvoorwaardelijk 10 leerlingen,
voorwaardelijk 2 » ,
afgewezen 3 » .

Ook de beide toehoorderessen en de leerling voor bijzondere vakken namen met gunstigen uitslag aan het overgangsexamen deel.

Uit het vierde tot het vijfde:

onvoorwaardelijk 11 leerlingen,
voorwaardelijk 4 » ,
afgewezen 3 » .

b. Herexamens.

Van de voorwaardelijk bevorderden slaagden na herexamen;
voor het tweede studiejaar allen;
voor het 3e studiejaar 1 leerling;
één nam geen deel aan het herexamen, daar hij in den loop der vacantie naar *Nederland* vertrok;
voor het 4e studiejaar 2 leerlingen,
» » 5e » 4 » .

In het geheel werden dus bevorderd:

van de 48 leerlingen van het 1e studiejaar 40 of 83.3%,
» » 37 » » » 2e » 24 » 64.8%,
» » 15 » » » 3e » 12 » 80%.

Van de 18 leerlingen van het 4e studiejaar 15 of 83.3 percent
of over het geheel 77.1 percent tegen
83.6 » in 1893,
68.6 » » 1892,
75.7 » » 1891,
65.7 » » 1890,
78.5 » » 1889,
53.8 » » 1888,
61.6 » » 1887,
58.5 » » 1886,
75 » » 1885.

c. Toelatingsexamens.

Voor de toelatingsexamens, die op 4 Mei en volgende dagen werden afgenomen, hadden zich 56 candidaten aangemeld, alle, waaronder 8 meisjes, om tot het eerste studiejaar te worden toegelaten.

Een van hen trok zich vóór het examen terug. Van de 55, die zich aan het examen onderwierpen, slaagden er 40 of ruim 72 percent, waaronder al de meisjes.

34 der geslaagden, waaronder 5 meisjes, werden bij den aanvang van het nieuwe schooljaar als leerling van het 1e studiejaar ingeschreven, benevens een te *Soerabaja* in het toelatingsexamen geslaagde.

d. Toelating van oud-leerlingen.

2 oud-leerlingen uit het 1e studiejaar der hoogere burgerschool te *Soerabaja,* die in hun overgangsexamen waren geslaagd, werden als leerling van het 2e studiejaar ingeschreven. Verder 1 gewezen leerling voor bijzondere vakken uit het 3e als toehoorder in het 4e en eene toehoorderes uit het 3e als leerling voor bijzondere vakken in het 4e studiejaar.

Bij het begin van het schooljaar 1894/95 telde de school 145 leerlingen, waaronder 18 meisjes, 1 toehoorder en 1 leerling voor bijzondere vakken, nl. 108 leerlingen van het vorige schooljaar, onder welke 13 meisjes, 35, die in het toelatingsexamen waren geslaagd, onder welke 5 meisjes, en 2 leerlingen van eene andere hoogere burgerschool afkomstig.

Zij waren als volgt over de vijf studiejaren verdeeld:

in het 1e studiejaar 41, waaronder 5 meisjes;
» » 2e » 47, » 5 » ;
» » 3e » 26, » 6 » ;
» » 4e » 14, » 1 meisje benevens 1 leerlinge voor 6 vakken en 1 toehoorder voor 5 vakken;
» » 5e » 15.

De beide laagste studiejaren waren, evenals gedurende het vorige schooljaar, in 2 parallel-klassen gesplitst.

4. Vermindering gedurende de vacantie.

Gedurende de vacantie werden 26 leerlingen afgeschreven nl.:

6 uit het 1e studiejaar,
6 » » 2e » ,
3 » » 4e » ,
11 » » 5e » .

De redenen tot die afschrijving waren:

bij 4 vertrek naar *Nederland*;

» 4 » » eene andere hoogere burgerschool;

» 2 van financieelen aard;

» 4 onvoldoende aanleg;

» 1 overgang naar de Semarangsche Ambachtsschool

» 8 het verwerven van een eindexamen-diploma;

» 3 onbekend.

5. Vermeerdering en vermindering na de vacantie.

Gedurende de eerste 6 maanden van het schooljaar, van 3 Juli tot ultimo December, nam het aantal leerlingen met 4 toe, met 7 benevens een toehoorder af.

Toegelaten werden:

tot het 1e studiejaar 1 gewezen leerling van de hoogere burgerschool te *Leiden*;

» » 3e » 1 toehoorder, gewezen leerling van het 2e studiejaar, dat hij vóór de vacantie wegens ziekte had moeten verlaten;

» » 5e » 1 gewezen leerling van het Gymnasium Willem III te *Batavia*

en 1 oud-leerling, niet geslaagd in het eindexamen en wegens gezondheidsredenen tijdelijk als leerling afgeschreven.

Afgeschreven werden:

uit het 2e studiejaar 2 leerlingen;

» » 3e » 4 » ;

» » 4e » 1 leerling en 1 toehoorder.

Van deze jongelieden had die afschrijving plaats om de volgende redenen:

bij 1 wegens vertrek naar elders;

» 3 » financieele redenen;

» 2 » onvoldoenden aanleg:

» 1 (meisje) wegens staking van studie.

Nog werden 2 meisjes, leerlingen uit het 2e studiejaar, afgeschreven als leerling voor alle vakken, maar daarna als leerling voor bijzondere vakken weer toegelaten.

Op ult. December van het verslagjaar bedroeg het aantal leerlingen 141, d. i. 1 meer dan aan het einde van 1893.

Zij waren over de verschillende studiejaren in dezer voege verdeeld:

In het 1e studiejaar 42 leerlingen (w. o. 5 meisjes);
» » 2e » 43 » (» » 3 ») benevens 2 leerlingen (meisjes) voor bijzondere vakken;
» » 3e » 22 leerlingen (w. o. 4 meisjes) en 1 toehoorder;
» » 4e » 13 » (» » 1 meisje) benevens 1 leerling (meisje) voor bijzondere vakken;
» » 5e » 17 leerlingen.

Totaal..... 137 leerlingen benevens 1 toehoorder en 3 leerlingen voor bijzondere vakken.

6. Mutatiën.

Van de verschillende mutatiën in het aantal leerlingen gedurende het verslagjaar geeft onderstaande tabel een overzicht.

OMSCHRIJVING.	LEERLINGEN EN TOEHOORDERS.						
	1e studiejaar.	2e studiejaar.	3e studiejaar.	4e studiejaar.	5e studiejaar.	Leerlingen v. h. v. of toehoorders.	Totaal.
Ultimo van het vorige verslagjaar...	48	39	17	18	14	$1^1\ 3^3$	140
» Januari 1894.....	48	39	17	18	14	$1^1\ 3^3$	140
» Februari »	48	39	17	18	14	$1^1\ 3^3$	140
» Maart »	48	37	15	18	13	$1^1\ 3^3$	135
» April »	48	37	15	18	13	$1^1\ 3^3$	135
» Mei en Juni »	—	—	—	—	—	—	—
Toegelaten van 1 Januari tot 1 Juli.	—	—	—	—	—	—	—
Verlieten de inrichting van 1 Januari tot het einde der vacantie.....	6	8	2	3	11	1^3	31
In den cursus 1893/94 werden de lessen bijgewoond door.....	48	42	17	18	14	$1^1\ 3^3$	143

OMSCHRIJVING.	LEERLINGEN EN TOEHOORDERS.						
	1e studie-jaar.	2e studie-jaar.	3e studie-jaar.	4e studie-jaar.	5e studie-jaar.	Leerlingen v. h. v. of toehoorders.	Totaal.
Namen deel aan de overgangsexamens.	48	37	15	18	—	--	118
Namen geen deel aan de overgangs-examens	—	—	—	—	13	—	13
Bevorderd werden	40	24	12	15	—	--	91
Niet bevorderd werden	8	13	3	3	—	—	27
Bij het eindexamen slaagden (1)	—	—	—	—	9	—	9
Bij het eindexamen werden afgewezen	—	—	—	—	5	—	5
Leerlingen van het vorige schooljaar op 3 Juli 1894	—	—	—	—	—	—	—
Toelatingsexamen: candidaten	55	—	—	—	—	—	55
Toelatingsexamen: geslaagd	40	—	—	—	—	-	40
Toelatingsexamen: afgewezen	15	—	—	—	—	—	15
Van de geslaagden werden inge-schreven	34	—	—	—	—	—	34
Oud-leerlingen keerden terug	6	45	26	14	15	—	106
Werden toegelaten gewezen leerlingen van andere hoogere burgerscholen (2)	1	2	—	—	—	—	3
Op 3 Juli waren ingeschreven	41	47	26	14	15	2^4	145
Ultimo Juli 1894	41	47	26	14	15	2^4	145
» Augustus »	41	47	25	14	17	2^4	146
» September »	41	45	24	14	17	$1^2\,1^3\,2^4$	145
» October »	41	45	24	14	17	$1^2\,1^3\,2^4$	145
» November »	42	45	24	13	17	$2^2\,1^3\,2^4$	146
» December »	42	43	22	13	17	$2^2\,1^3\,1^4$	141
Toegelaten van 3 Juli tot ultimo December	1	—	—	—	2	$2^2\,1^3$	6
Verlieten de school van 3 Juli tot ultimo December	—	4	4	2	—	—	10

7. Herkomst der leerlingen.

De herkomst der leerlingen, die gedurende de drie laatste jaren de hoogere burgerschool te *Semarang* bezochten, blijkt uit het volgende overzicht.

(1) Onder deze rubriek is ook gebracht de leerling, die uit. Maart werd afgeschreven, maar later aan het eindexamen deel nam.

(2) Hieronder is gerekend de candidaat, die te *Soerabaja* het toelatingsexamen had afgelegd.

DATUM.	Uit de residentie Semarang.	Uit andere gewesten van Midden-Java.	Totaal.	Uit West-Java.	Uit Oost-Java.	Uit de buiten-bezittingen.	Algemeen totaal.
Ult. December 1892.....	71	34	105	-	4	1	110
» » 1893.....	87	45	132	2	4	2	140
» » 1894.....	86	45	131	2	6	2	141

8. Leeftijd.

In de volgende tabel zijn opgegeven de gemiddelde leeftijd der leerlingen (1) en het aantal hunner van elken leeftijd in de verschillende klassen bij het einde van het verslagjaar.

KLASSEN.	van 12—13 jaar.	van 13—14 jaar.	van 14—15 jaar.	van 15—16 jaar.	van 16—17 jaar.	van 17—18 jaar.	boven de 18 jaren.	Totaal.	Gemiddelde leeftijd.
1e studiejaar.....	1	1	11	17	7	5	—	42	15.5 jaar.
2e »	—	—	5	15	10	10	5	45	16.4 »
3e »	—	—	1	—	7	5	11	23	17.6 »
4e »	—	—	—	2	1	4	7	14	18.1 »
5e »	—	—	—	—	2	5	10	17	19 »

De gemiddelde leeftijd der leerlingen bedroeg in de drie laatste jaren in de verschillende klassen:

DATUMS.	STUDIEJAREN.				
	1ste	2de	3de	4de	5de
Ult. December..... 1892.	15.3 jaar.	16.9 jaar.	16.8 jaar.	18.7 jaar.	19.8 jaar.
» » ..... 1893.	15.2 »	16.5 »	17.3 »	18 »	19.8 »
» » ..... 1894.	15.5 »	16.4 »	17.6 »	18.1 »	19 »

(1) Toehoorders en leerlingen voor bijzondere vakken daarin begrepen.

9. Schoolverzuim, gedrag en ijver.

Het schoolverzuim bedroeg:

in Januari	7.5%
» Februari	5.6 »
» Maart	4.8 »
» April—Mei	4.7 »
» Juli	2.2 »
» Augustus	4.5 »
» September	3 »
» October	2.8 »
» November	4.2 »
» December	6.9 »

De lessen over eene halve tot eene geheele maand werden verzuimd in Januari door 5 leerlingen, in Februari door 4, in Maart door 2, in April—Mei door 2, in Juli door 1, in Augustus door 2, in September door 2, in November door 1 en in December door 1 leerling.

Het gemiddelde der maandpercentages was:

in 1894	4.6
» 1893	7.4
» 1892	4.2
» 1891	7.2
» 1890	4.5
» 1889	4.3
» 1888	3.7
» 1887	4.6
» 1886	4.1

Het gemiddelde der over het geheele jaar verzuimde lessen was 4.5 percent.

Gedrag en ijver der leerlingen waren over het algemeen bevredigend.

10. Eindexamen.

Aan het eindexamen der hoogere burgerscholen met vijfjarigen

cursus in *Nederlandsch-Indië*, dat in Mei en Juni te *Batavia* voor de 24ste maal werd afgenomen, onderwierpen zich de 13 leerlingen van het 5de studiejaar, benevens de leerling, die de school kort voor het einde van den cursus had verlaten.

Van hen slaagden er 9; 4 van dezen vertrokken naar *Nederland*, 2 om in de geneeskunde te studeeren, 2 om hunne studiën aan de Polytechnische school te *Delft* te beginnen; 4 gingen over naar de afdeeling B van het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*, 1 eindelijk zocht plaatsing op een handelskantoor.

E. Semarangsche Ambachtsschool.

Het verslag van deze inrichting over het schooljaar 1894/95, aansluitende bij dat op blz. 51 vlgg. van het vorige Algemeen Verslag, was bij het afdrukken van *dit* verslag nog niet ontvangen.

F. Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus te Soerabaja.

1. Algemeene mededeelingen.

a. *Commissie van Toezicht.*

Het Lid tevens Voorzitter der Commissie van Toezicht, de Heer G. B. Lowe, nam wegens vertrek ontslag, evenals het lid J. Th. Andriesse; in hunne plaats werden tot leden benoemd de Heeren W. Munniks de Jongh en B. A. Wolterbeek Muller.

Als Voorzitter trad het oudste lid A. D. J. Groenemeijer op.

b. *Onderwijzend personeel.*

Onder het personeel hadden de volgende mutatien plaats:

De leeraar D. Kolling keerde van buitenlandsch verlof terug. In Juni 1894 herbenoemd, trad hij bij het begin van het nieuwe studiejaar weer als leeraar op.

De op ultimo December 1893 nog bestaande vacature, ontstaan

door het buitenlandsch verlof, verleend aan den leeraar J. LUIJTEN, werd in Juni vervuld door de benoeming van Dr. E. BONEBAKKER, die den 1en September zijne lessen als leeraar in de aardrijkskunde en de Nederlandsche taal begon.

Den leeraar TH. PIPER werd een tweejarig, den leeraar F. LEROY een éénjarig verlof naar *Europa* verleend.

Ter voorziening in die vacatures werd ter beschikking gesteld van den directeur der school voor het geven van onderwijs aan die inrichting H. P. DE FLUITER, wien het onderwijs in de vaderlandsche en de algemeene geschiedenis in de 3 laatste studiejaren werd opgedragen en werd tijdelijk in dienst gesteld als leeraar F. G. STEIN, particulier onderwijzer, die met het onderwijs in de Duitsche taal in de 2de, 3de en 4de klasse werd belast, terwijl den leeraar in de Duitsche taal W. L. D. ONKEN het onderwijs in de Engelsche taal in de 2de, 3de, 4de en 5de klasse werd toevertrouwd.

Tot splitsing van het 3e studiejaar in 2 parallel-afdeelingen, werd het leeraarspersoneel krachtens Gouvernements besluit van 10 Juli 1894 n°. 28 vermeerderd met twee tijdelijke leeraren, één voor de Fransche en Engelsche talen en één voor wiskunde en teekenen.

Bij dezelfde beschikking werden met die betrekkingen belast de onderwijzers 3e klasse bij het openbaar lager onderwijs G. YMKER en F. H. H. MOQUETTE. Aan eerstgenoemde werd het wiskunde-onderwijs, aan den laatste dat in Fransch en Engelsch in het 1e studiejaar opgedragen.

In dit verslagjaar moest in 289 lessen door waarneming voorzien worden; in slechts 29 lessen ten gevolge van ziekte van verschillende leeraren; in 30 lessen wegens afwezigheid van leeraren, die zitting hadden in examen-commissiën hier ter stede; 146 lessen moesten in de maanden Juli en Augustus waargenomen worden, ten gevolge van de niet tijdige voorziening in de vacature van den leeraar LUIJTEN, terwijl ten slotte in 84 lessen moest worden voorzien, ten gevolge van ziekte van den leeraar B. STOFBERG.

De toestemming, volgens het Gouvernements besluit van 1 Januari 1891 n°. 5 noodig tot het geven van privaatlessen, werd in 1894 alleen door den tijdelijken leeraar F. G. Stein gevraagd en verkregen.

2. Bibliotheek en verzamelingen.

De bibliotheek verkeert in goeden staat en werd voornamelijk aangevuld door voortzetting van tijdschriften en vervolgwerken; eene uitbreiding van het aantal Duitsche literarische werken, hoofdzakelijk ten behoeve van de leerlingen, bleek wenschelijk te zijn.

De verzameling van natuurkundige instrumenten werd door aankoop van eenige noodzakelijke instrumenten vermeerderd; die van chemische instrumenten behoefde geene uitbreiding. Beide verzamelingen verkeeren in goeden staat.

Het kostte veel moeite en zorg om de planten te kweeken en in 't leven te houden, welke van 's Lands Plantentuin ten behoeve van den in 1893 aangelegden Botanischen tuin betrokken waren; van genoemde instelling werd in het verslagjaar ook eene fraaie collectie gedroogde planten en zaden ontvangen.

De verzameling gymnastiektoestellen verkeert in goeden staat; de verzameling schermgereedschappen moest ten gevolge van de vermeerdering van leerlingen, die aan de oefeningen deelnemen, uitgebreid worden; ook deze verzameling wordt goed onderhouden.

3. Gebouwen.

De verschillende gebouwen der school verkeeren in goeden staat, blijven ten volle aan hunne bestemming voldoen en worden met zorg onderhouden. Bij voortduring wordt het gemis van overdekte gangen van het hoofdgebouw naar de verschillende afzonderlijke gebouwen en van eene wagenloods gevoeld.

4. Leerlingen.

1. *Aantal.*

Op 1 Januari 1894 telde de school:

in het 1e studiejaar 51 leerlingen en een toehoorder
» » 2e » 41 »
» » 3e » 26 » en een leerling v. b. v.
» » 4e » 12 »
» » 5e » 11 »

Te zamen dus 141 leerlingen benevens 1 toehoorder en 1 leerling voor bijzondere vakken.

Onder dit aantal leerlingen bevonden zich slechts 2 meisjes, die het onderwijs in het 1e studiejaar volgden.

2. *Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie.*

Gedurende het tijdvak van 1 Januari tot 15 Mei werden ingeschreven:

In het 1e studiejaar 2 leerlingen en 1 toehoorder,
» » 2e » 1 leerling,
» » 3e » 1 »
» » 5e » 1 » en 1 leerling voor enkele vakken,

terwijl afgevoerd werden:

Uit het 1e studiejaar 2 leerlingen,
» » 2e » 1 leerling,
» » 4e » 1 » (die als leerling in enkele vakken in het 5e studiejaar werd toegelaten),
» » 5e » 1 »

Van de afgeschrevenen waren de redenen tot die afschrijving:

bij 2 vertrek naar *Nederland*,
» 1 gezondheidsredenen,
» 1 onbekend.

De cursus 1893/94 sloot dus met:

51 leerlingen in het 1e studiejaar en 2 toehoorders,
41 » » » 2e »
27 » » » 3e » en 1 leerling v. b. v.
11 » » » 4e »
11 » » » 5e » en 1 leerling v. b. v.

Te zamen 141 leerlingen, benevens 2 toehoorders en 2 leerlingen voor bijzondere vakken.

3. *Resultaten der examens.*

a. Overgangsexamens.

Hieraan namen alle leerlingen der 1e, 2e, 3e en 4e klasse deel, alsmede de leerling voor bijzondere vakken in de derde klasse.

Van de 51 leerlingen der 1e klasse werden bevorderd:
30 onvoorwaardelijk,
2 voorwaardelijk,
19 niet;

Van de 41 leerlingen der 2e klasse:
28 onvoorwaardelijk,
1 voorwaardelijk,
12 niet;

Van de 27 leerlingen der 3e klasse:
15 onvoorwaardelijk,
2 voorwaardelijk,
10 niet, terwijl de leerling voor bijzondere vakken als zoodanig eveneens bevorderd werd.

Van de 11 leerlingen der 4e klasse:
10 onvoorwaardelijk,
1 niet.

b. Herexamens.

Bij den aanvang van den nieuwen cursus op den 2en Juli werden

aan de voorwaardelijk bevorderden herexamens afgenomen, waarvan het resultaat was, dat alsnog:

1 leerling van de 1e tot de 2e klasse
2 leerlingen » » 3e » » 4e »

bevorderd werden.

In het geheel werden dus bevorderd:

Van de 51 leerlingen der 1e klasse 31 dus 60.8%
» » 41 » » 2e » 28 » 68.3 »
» » 27 » » 3e » 17 » 63 »
» » 11 » » 4e » 10 » 90.9 »

dus over het geheel 66.1%

tegen 75.8 » in 1893,
73.6 » » 1892,
77 » » 1891,
56 » » 1890,
74 » » 1889,
73 » » 1888,
69 » » 1887,
74 » » 1886,
69 » » 1885,
66 » » 1884.

c. Toelatingsexamens.

De toelatingsexamens werden in de eerste week van Mei afgenomen. Daarvoor hadden zich 88 candidaten, waaronder 9 meisjes, aangemeld; door ziekte konden 2 candidaten niet aan de examens deelnemen; van de 86 candidaten slaagden er 38, waaronder 6 meisjes, terwijl één der candidaten, die door ziekte verhinderd waren geweest, na een examen in Juli nog kon worden toegelaten.

De twee toehoorders der 1e klasse legden het toelatingsexamen voor de 2e klasse af; één van hen werd als leerling in de 2e klasse, de ander als leerling in de 1e klasse toegelaten.

3. *Vermeerdering en vermindering gedurende de vacantie en bij het begin van den cursus 1894/95.*

Vóór het begin van den nieuwen cursus werden afgeschreven:

uit het 1e studiejaar 6 leerlingen, waarvan 3 tot de 2e klasse waren bevorderd;

uit het 2e studiejaar 3 leerlingen, waarvan twee bevorderd waren;

» » 3e » 2 » ,

» » 4e » 1 leerling,

» » 5e » 11 leerlingen, waarvan 1 niet geslaagd was in het eindexamen.

Van hen zijn:

2 naar *Nederland* vertrokken;

2 overgegaan naar de Hoogere Burgerschool te *Semarang*,

2 naar die te *Batavia* en

1 naar de Burgeravondschool alhier;

2 geplaatst op een handelskantoor en

1 op eene landelijke onderneming;

10 geslaagd in het eindexamen;

2 opnieuw als toehoorder ingeschreven;

terwijl 1 wegens onbekende redenen de school verliet.

Ingeschreven werden:

in het 1e studiejaar 37 leerlingen (waaronder 5 meisjes), die het admissie-examen tot die klasse alhier hadden afgelegd;

2 die dat examen respectievelijk te *Batavia* en te *Semarang* hadden afgelegd;

1 gewezen leerling van het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*.

In het 2e studiejaar:

1 in het toelatingsexamen voor die klasse alhier geslaagde,

2 gewezen leerlingen van het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*.

Bij het begin van den cursus 1894/95 waren dus aanwezig:

van het vorige schooljaar.... .... 118 leerlingen,
die aan het toelatingsexamen alhier of elders voldaan hadden.. . ... 39 »
gewezen leerlingen van andere Hoogere Burgerscholen .... 4 »
toehoorders en leerlingen voor bijzondere vakken. 5 »
Totaal 166 leerlingen,

welke verdeeld waren als volgt:

in de 1e klasse 57 leerlingen (waaronder 3 meisjes),
» » 2e » 43 » (waaronder 2 meisjes) benevens 1 toehoorder en 1 toehoorderes,
» » 3e » 34 »
» » 4e » 16 » benevens 1 leerling voor bijzondere vakken en 1 toehoorder,
» » 5e » 11 » benevens 1 toehoorder.

Te zamen 161 leerlingen en 3 toehoorders, 1 toehoorderes en 1 leerling voor bijzondere vakken.

Het 1e, 2e en 3e studiejaar waren elk gesplitst in twee parallelklassen.

4. *Vermeerdering en vermindering na de opening van den nieuwen cursus.*

Afgevoerd werden:

Uit het 1e studiejaar 2 leerlingen,
» » 2e » 3 » , (waaronder 1 meisje),
» » 3e » 2 »

Die afschrijving had plaats:

bij 2 leerlingen wegens vertrek naar *Nederland*;
» 2 » wegens gezondheidsredenen;
» 1 leerling wegens plaatsing op eene landelijke onderneming;
» 2 leerlingen wegens financieele redenen.

Ingeschreven werden:

in het 1e studiejaar 1 gewezen leerling dier klasse te *Batavia* en 2 leerlingen afkomstig van de Hoogere Burgerschool te *Leiden*;

» » 4e » 2 gewezen leerlingen van de Hoogere Burgerschool te *Haarlem*;

» » 5e » 1 toehoorder.

5. *Aantal leerlingen op ultimo December 1894.*

Bij het einde van het verslagjaar waren dus aanwezig:

in het 1e studiejaar 58 leerlingen (waaronder 5 meisjes);

» » 2e » 40 » (waaronder 1 meisje) benevens 1 toehoorder en 1 toehoorderes;

» » 3e » 32 »

» » 4e » 18 » benevens 1 leerling voor bijzondere vakken en 1 toehoorder;

» » 5e » 11 » benevens 2 toehoorders.

Te zamen 159 leerlingen, benevens 4 toehoorders, 1 toehoorderes en 1 leerling voor bijzondere vakken, zijnde 22 leerlingen meer dan aan het einde van 1893.

5. Mutatiën.

Van de verschillende mutatiën in het aantal leerlingen geeft de volgende tabel een overzicht.

OMSCHRIJVING.	LEERLINGEN EN TOEHOORDERS.						
	1e studiejaar.	2e studiejaar.	3e studiejaar.	4e studiejaar.	5e studiejaar.	Leerlingen v. b. v. en toehoorders.	Totaal.
Ultimo December van het verslagjaar 1893.....	51	41	26	12	11	$1^1 1^3$	143
Ultimo Januari 1894	53	42	26	11	12	$2^1 1^3 1^5$	148
» Februari »	53	42	27	11	11	$2^1 1^3 1^5$	148
» Maart »	52	41	27	11	11	$2^1 1^3 1^5$	146
» April »	51	41	27	11	11	$2^1 1^3 1^5$	145
» Mei en Juni »	51	41	27	11	11	$2^1 1^3 1^5$	145
Toegelaten van 1 Januari tot 1 Juli '94	2	1	1	—	1	$1^1 1^5$	7

OMSCHRIJVING.	LEERLINGEN EN TOEHOORDERS.						
	1e studie-jaar.	2e studie-jaar.	3e studie-jaar.	4e studie-jaar.	5e studie-jaar.	Leerlingen v. b. v. en toehoorders.	Totaal.
Afgevoerd van 1 Jan. tot 1 Juli '94.	2	1	—	1	1	—	5
Namen deel a/d ove gangsexamens.	51	41	27	11	—	—	130
Namen geen deel a/d overgangsexamens	—	—	—	—	—	—	—
Bevorderd werden	31	28	17	10	—	—	86
Niet bevorderd werden	20	13	10	1	—	—	44
Bij het eindexamen { slaagden	—	—	—	—	9	—	9
Bij het eindexamen { werden afgewezen	—	—	—	—	2	—	2
Leerlingen van het vorige studiejaar op 5 Juli	17	40	34	17	10	—	118
Toelatingsexamens: { candidaten	87	2	—	—	—	—	89
Toelatingsexamens: { geslaagd	39	1	—	—	—	—	40
Toelatingsexamens: { afgewezen	48	1	—	—	—	—	49
Van de geslaagden werden ingeschreven	37	1	—	—	—	—	38
Oud-leerlingen keerden terug	—	—	—	—	—	—	—
Van elders geslaagden werden ingeschreven	2	2	—	—		—	4
Werden toegelaten gewezen leerlingen van andere H. B. scholen	1	—	—	—	—	—	1
Op 2 Juli 1894 werden ingeschreven	57	43	34	16	11	$2^2 2^4 1^5$	166
» ult. Juli 1894 waren ingeschreven	57	43	34	16	11	$2^2 2^4 2^5$	167
» » Augustus » »	55	43	33	17	11	$2^2 2^4 2^5$	165
» » September » »	55	41	32	17	11	$2^2 2^4 2^5$	162
» » October » »	58	41	32	18	11	$2^2 2^4 2^5$	166
» » November » »	58	41	32	18	11	$2^2 2^4 2^5$	166
» » December » »	58	40	32	18	11	$2^2 2^4 2^5$	165
Toegelaten van 2 Juli tot ultimo December	3	—	—	2	—	1^5	6
Afgevoerd van 2 Juli tot ultimo December	2	3	2	—	—	—	7

6. Herkomst der leerlingen.

De herkomst der leerlingen, die de hoogere burgerschool bezochten, blijkt uit het volgend overzicht.

	Stad Soerabaja.	Residentie Soerabaja.	Oost-Java.	Midden-Java.	Buiten-bezittingen.	Totaal.
Ultimo December 1879.....	67	2	7	1	7	84
» » 1880.....	74	3	10	3	6	95
» » 1881.....	79	3	10	2	6	100
» » 1882.....	66	3	10	1	11	91
» » 1883.....	67	4	8	1	11	91
» » 1884.....	61	3	10	1	13	88
» » 1885.....	77	3	10	3	12	107
» » 1886.....	84	6	11	4	14	119
» » 1887.....	77	6	10	3	6	102
» » 1888.....	82	1	18	2	2	105
» » 1889.....	71	1	26	3	2	103
» » 1890.....	70	2	27	2	5	106
» » 1891.....	75	6	32	2	7	122
» » 1892.....	80	8	28	5	8	129
» » 1893.....	88	4	34	9	8	143
» » 1894.....	102	10	34	10	9	165

7. Leeftijd der leerlingen.

In de volgende tabel zijn opgegeven de gemiddelde leeftijd van al de leerlingen en het aantal hunner van elken leeftijd in de verschillende studiejaren op ultimo December 1894.

KLASSE.	van 12—13 jaar.	van 13—14 jaar.	van 14—15 jaar.	van 15—16 jaar.	van 16—17 jaar.	van 17—18 jaar.	van 18—19 jaar.	van 19—20 jaar.	boven de 20 jaar.	Gemiddelde leeftijd.
1e studiejaar.....	3	4	15	21	15	—	—	—	—	15 jaar.
2e »	—	1	3	11	11	11	4	1	—	16.5 »
3e »	—	1	—	5	6	4	11	3	2	17.6 »
4e »	—	—	—	—	3	9	3	4	1	18.1 »
5e »	—	—	—	—	—	3	1	3	6	19.4 »
Totaal	3	6	18	37	35	27	19	11	9	

De gemiddelde leeftijd der leerlingen van af 1879 in elk studiejaar blijkt uit onderstaande tabel.

DATUM.	1e studiejaar.	2e studiejaar.	3e studiejaar.	4e studiejaar.	5e studiejaar.
Ultimo December 1879...	14.7 jaar.	15.6 jaar.	17.2 jaar.	17.3 jaar.	—
» » 1880...	14.3 »	15.8 »	16.7 »	18.6 »	18 jaar.
» » 1881...	14.5 »	15.5 »	16.7 »	18 »	19.9 »
» » 1882...	14.4 »	15.7 »	16.7 »	17.4 »	17.8 »
» » 1883...	14.5 »	15.8 »	16.5 »	16 »	17.6 »
» » 1884...	14.8 »	15.8 »	17 »	17.2 »	17.5 »
» » 1885...	14.6 »	16.2 »	17.1 »	18.9 »	17.7 »
» » 1886...	14.3 »	15.5 »	17.1 »	18.6 »	20.4 »
» » 1887...	14.4 »	15.4 »	16.5 »	18.7 »	19.7 »
» » 1888...	14.5 »	15.3 »	16.1 »	18.6 »	19 »
» » 1889...	14.7 »	15.7 »	16.4 »	17.2 »	19.9 »
» » 1890...	15 »	15.8 »	17 »	17.5 »	19 »
» » 1891...	14.7 »	16.3 »	16.6 »	18.3 »	18.4 »
» » 1892...	14.4 »	16.3 »	16.9 »	17.7 »	19.3 »
» » 1893...	14.7 »	15.8 »	16.8 »	17.6 »	18.4 »
» » 1894...	15 »	16.5 »	17.6 »	18.1 »	19.4 »

8. Schoolverzuim, gedrag en vlijt.

Het schoolverzuim bedroeg in dit verslagjaar:

in Januari	5.4%
» Februari	11 »
» Maart	3.6 »
» April	4.6 »
» Mei en Juni	—
» Juli	3 »
» Augustus	1.7 »
» September	3.4 »
» October	5 »
» November	4.7 »
» December	7.4 »

Het gemiddelde der maandpercentages was:

in 1894	4.28%
» 1893	2.96 »
» 1892	4.8 »
» 1891	4.1 »
» 1890	3.6 »
» 1889	3.4 »
» 1888	4 »
» 1887	4.6 »
» 1886	4 »

Gedrag en ijver der leerlingen lieten niet te wenschen over.

9. Eindexamens.

Aan het eindexamen der hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus in *Nederlandsch-Indië* onderwierpen zich 11 leerlingen van het vijfde studiejaar benevens de toehoorder in die klasse.

Aan 9 dier leerlingen, alsmede aan den toehoorder werd het getuigschrift van voldoend afgelegd eindexamen uitgereikt.

Van deze jongelieden gingen 5 over tot de afdeeling B van het Gymnasium *Willem III* te *Batavia*, 4 vertrokken naar de Indische Instelling te *Delft*, terwijl één plaatsing vond op een scheikundig laboratorium.

G. Burgeravondschool te Soerabaja.

1. Algemeene mededeelingen.

a. *Reglement op de Burgeravondschool.*

De bij Gouvernementsbesluit van 15 Juli 1893 n°. 15 toegestane tijdelijke vermeerdering van het onderwijzend personeel met één leeraar in de wis- en bouwkundige vakken en één in het bouwkundig en werktuigkundig onderwijs, waardoor uitbreiding der school met eene 2e afdeeling van het 3e studiejaar mogelijk werd, tot opleiding voor het examen van opzichter bij den Waterstaat en

's Lands Burgerlijke Openbare Werken, was het begin eener reorganisatie van de inrichting, met het doel, behalve voor het genoemde examen, jongelieden op te leiden tot:

opnemer bij het kadaster en de irrigatie,

leerling-machinist en 3e machinist bij de Gouvernements-marine,

machinedrijver en 2e machinist bij de particuliere stoomvaart

en hun verder zooveel kennis bij te brengen, dat zij in staat zullen zijn de studie, ook voor volgende examens, zelfstandig voort te zetten.

Tot die reorganisatie werd overgegaan bij Gouvernementsbesluit van 5 Mei 1894 no. 13 (Staatsblad 1894 no. 105). dat het aantal leeraren definitief uitbreidde met *één* leeraar voor de Engelsche taal, *twee* leeraren voor de wiskunde en de theoretische mechanica, *één* assistent bij het bouwkundig- en *één* bij het werktuigkundig onderwijs.

Tevens werden de artikelen 12 en 13 van het Reglement op de school (Bijblad op het Staatsblad no. 4137) gewijzigd in dier voege, dat thans:

in een *vier*jarigen cursus dagelijks van 5—8 uur 's avonds, onderwijs wordt gegeven in:

de Nederlandsche taal,

de Engelsche taal,

reken-, stel- en meetkunde,

natuurkunde,

theoretische werktuigkunde,

burgerlijke bouwkunde,

waterbouwkunde,

kennis van werktuigen en onderdeelen van werktuigen,

stoomwerktuigkunde,

landmeten en waterpassen,

kennis van bouwmaterialen,

hand- en rechtlijnig teekenen en bouwkundig, werktuigkundig en topografisch teekenen.

b. *Toezicht en beheer.*

Het lid der Commissie van Toezicht, de luitenant-kolonel W. Twiss, Directeur van den Constructiewinkel, werd wegens vertrek als commissielid vervangen door zijn opvolger aan den Constructiewinkel, den majoor der artillerie W. Kusky.

c. *Onderwijzend personeel.*

De hierboven (§ 1 sub *a*) bedoelde definitieve vermeerdering van het onderwijzend personeel maakte de benoeming van een leeraar in de Engelsche taal en van een assistent bij het werktuigkundig onderwijs noodig, waartoe werd overgegaan in Juni 1894.

Tot eerstgenoemde betrekking werd benoemd de leeraar aan de Hoogere Burgerschool W. L. D. Onken, tot de laatste H. C. Boltze, particulier.

Het personeel bestond dus bij het begin van den nieuwen cursus uit:

Dr. Th. J. van Buuren, directeur,

de leeraren:

Dr. K. H. Mertens, in natuurkunde en theoretische werktuigkunde,

J. Z. van Dijck, in hand- en rechtlijnig teekenen,

G. L. Verver, in burgerlijke waterbouwkunde en daarbij behoorende teekenoefeningen,

J. van Affelen van Saemsfoort, in stoomwerktuigkunde en daarbij behoorende teekenoefeningen,

B. J. Stofberg, in wiskunde,

G. Reeman, in wiskunde,

J. van den Bos, in de Nederlandsche taal,

F. W. A. Neeteson, in wiskunde, landmeten en waterpassen,

G. F. Steinbuch, in burgerlijke bouwkunde en daarbij behoorende teekenoefeningen,

H. Grondijs, in wiskunde,

W. L. D. Onken, in de Engelsche taal,

en uit de assistenten:

A. LEGERSTEE, toegevoegd aan den leeraar in 't hand- en rechtlijnig teekenen;

H. C. BOLTZE, toegevoegd aan den leeraar in de stoomwerktuigkunde.

Gedurende het verslagjaar behoefden slechts 9 lessen door den Directeur te worden waargenomen tengevolge van ziekte van een paar leeraren.

Gedurende de afwezigheid van den leeraar G. F. STEINBUCH, die gedurende de maanden October, November en December aan de Lombok-expeditie moest deelnemen, werden zijne lessen in de bouwkunde gegeven door den assistent-leeraar bij het hand- en rechtlijnig teekenen A. LEGERSTEE.

De lessen van den leeraar B. J. STOFBERG werden gedurende de maand dat hij wegens ziekte binnenlandsch verlof genoot opgedragen aan den leeraar der hoogere burgerschool, D. KOLLING.

2. Leerlingen.

a. *Aantal.*

Op 1 Januari 1894 telde de school 71 leerlingen en 3 toehoorders, waarvan:

in de	1e	klasse	36	leerlingen,
» »	2de	»	15	»
» »	3de	» 1e Afd.	15	»
» »	3de	» 2e »	5	» en 3 toehoorders.
	Te zamen		71	leerlingen en 3 toehoorders.

b. *Vermeerdering en vermindering vóór de vacantie.*

Van 1 Januari 1894 tot het einde van den cursus werden 2 leerlingen ingeschreven:

een gewezen leerling als leerling in de 3de klasse 1ste afdeeling,

de andere in de 3de klasse 2de afdeeling.

Afgevoerd werden 9 leerlingen:

uit de	1e	klasse		6,
» »	2e	»		2,
» »	3e	» 1e Afd.		1.

Redenen tot die afschrijving waren:

bij 6 leerlingen onbekend,
» 1 leerling overlijden,
» 1 » verandering van werkkring,
» 1 » drukke beroepsbezigheden.

c. *Aantal bij het einde van den cursus.*

Bij het einde van den cursus waren dus aanwezig:

in de	1e	klasse		30	leerlingen,
» »	2de	»		13	»
» »	3de	»	1e Afd.	15	»
» »	3de	»	2e »	6	» en 3 toehoorders.
		Te zamen		64	leerlingen en 3 toehoorders,

d. i. 5 leerlingen en 3 toehoorders meer dan aan het einde van den cursus 1893/94.

d. *Examens.*

1. Overgangsexamens.

Aan deze examens, die in Mei afgenomen werden, namen alle leerlingen van de 1e en 2de klasse deel.

Bevorderd werden van de 1e naar de 2de klasse 12 leerlingen, dus 40% tegen 37% in 1893.

Van de 2e naar de 3e klasse werden slechts 3 leerlingen bevorderd, dus 23% tegen 66% in 1893.

2. Eindexamens.

Aan 4 van de 15 leerlingen der 3de klasse 1e afd. werd na gehouden examen het diploma der Burgeravondschool uitgereikt, terwijl aan één leerling dier afdeeling toegestaan werd om bij 't begin van den volgenden cursus de lessen in de te vormen 4de klasse te volgen.

Aan de in de tweede helft van Mei afgenomen examens voor opzichter bij den Waterstaat namen de 6 leerlingen der 3de klasse

2e afd. deel, alsmede 2 leerlingen van de 1e afdeeling dier klasse, die te voren het diploma der Burgeravondschool hadden ontvangen. Van deze 8 leerlingen slaagden er 7.

Deze gunstige uitslag bewees de geschiktheid van het gevolgde onderwijsplan om de leerlingen tot dat examen voor te bereiden, zoodat ook voor den cursus 1894/95 wijziging ervan onnoodig bleek.

3. Toelatingsexamens.

De toelatingsexamens voor den cursus 1894/95 werden medio Mei afgenomen. Van de 42 candidaten voor de 1e klasse slaagden er 24 of 57%, d. i. een even hoog percentage als in 1893.

e. *In- en afschrijving van leerlingen bij het begin van den cursus 1894/95.*

Als leerlingen van de 1e klasse werden ingeschreven:

14 niet bevorderde leerlingen van den vorigen cursus,
22 leerlingen, die het toelatingsexamen hadden afgelegd,
1 leerling, die in 1893 het toelatingsexamen had afgelegd,
6 leerlingen, die niet in het toelatingsexamen voor de Hoogere Burgerschool waren geslaagd, doch bewijzen hadden gegeven dat zij het onderwijs op de Burgeravondschool konden volgen.

Te zamen 43 leerlingen.

Als leerlingen van de 2de klasse werden ingeschreven:

8 niet bevorderde leerlingen dier klasse,
12 leerlingen, die bevorderd waren,
1 gewezen leerling van de 2de klasse der Hoogere Burgerschool te *Breda*.

Te zamen 21 leerlingen benevens 1 toehoorder.

Voor de 3de klasse werden ingeschreven:

7 der niet bevorderde leerlingen uit de 1e afdeeling van den vorigen cursus,
3 leerlingen, die bevorderd waren,
1 leerling, die bewijzen had gegeven dat hij het onderwijs in die klasse zou kunnen volgen (art. 15 van het Reglement).

Te zamen 11 leerlingen benevens 3 toehoorders.

Leerling der 4de klasse werden:

1 gewezen leerling der 3de klasse 2le afdeeling,
2 die tot de 4de klasse bevorderd waren en het diploma van de B. A. S. bij het einde van den vorigen cursus hadden ontvangen,
1 leerling die tot de 4de klasse was toegelaten.

Te zamen 4 leerlingen.

Het aantal leerlingen bedroeg op den 2den Juli bij de opening van het schooljaar 1894/95:

in de 1e klasse 43 leerlingen,
» » 2de » 21 » en 1 toehoorder,
» » 3de » 11 » » 3 toehoorders,
» » 4de » 4 »

Te zamen 79 leerlingen en 4 toehoorders.

De ouders of voogden van 56 leerlingen woonden te *Soerabaja*; die van de 23 overige elders.

Bij de opening van het nieuwe schooljaar werden afgevoerd:
uit de 1e klasse 4 leerlingen,
» » 2e » 2 »
» » 3e » 5 », waarvan:
5 wegens met succes afgelegd opzichtersexamen,
4 omdat zij niet bevorderd waren,

1 wegens staking zijner studie en

1 » plaatsing als leerling-machinist op een particulier stoomschip.

De 79 leerlingen, waarmede het schooljaar geopend werd, waren met het oog op hunne *opleiding* op ultimo Juli verdeeld als volgt:

BESTEMMING.	Leerlingen der				Totaal.
	1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	4e klasse.	
Leerling-bouwkundigen.....	16	5	6	3	30
Leerling-machinisten.....	27	16	5	1	49
	43	21	11	4	79

Met het oog op hunne bestemming waren zij op de volgende wijze werkzaam gesteld aan de verschillende fabrieken en werkplaatsen.

INRICHTING.	Leerlingen der				Totaal.
	1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	4e klasse.	
Marine-etablissement.....	7	6	5	—	18
Artillerie-constructiewinkel.....	9	5	—	1	15
Atelier der Staatsspoorwegen.....	2	2	4	—	8
» van den Waterstaat.....	4	3	—	2	9
» van de Genie	1	—	—	—	1
Particulier atelier	4	2	2	1	9
Nog op de lagere school.....	1	—	—	—	1
Nog niet werkzaam	15	3	—	—	18
	43	21	11	4	79

f. *Vermeerdering en vermindering tot ultimo December 1894.*

Van het begin van den cursus tot ultimo December werden afgevoerd:

1 leerling der 1e klasse, die van af 't begin van den cursus in 't geheel niet op de lessen verscheen,

1 » der 2e klasse, die gedurende den cursus zonder eenige kennisgeving wegbleef.

Te zamen 2 leerlingen.

Ingeschreven werden:

in de 1e klasse 2 leerlingen (volgens art. 15 van het reglement) en 1 toehoorder in enkele vakken:

» » 2e » 1 leerling (volgens art. 15);

» » 3e » 1 » (volgens art. 15) en 4 toehoorders in enkele vakken, waaronder 3 gewezen leerlingen der h. b. school;

» » 4e » 2 leerlingen, oud-leerlingen der school.

Ten gevolge van deze mutatiën waren op ultimo December:

in de 1ste klasse ..... 44 leerlingen en 1 toehoorder,

» » 2de » ..... 21 »

» » 3de » ..... 12 » » 4 toehoorders,

» » 4de » ..... 6 »

Te zamen ..... 83 leerlingen en 5 toehoorders,

zijnde 14 meer dan op het einde van het vorige verslagjaar.

Met het oog op hunne *opleiding* zijn de leerlingen verdeeld in:

BESTEMMING.	Leerlingen der				Totaal.
	1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	4e klasse.	
Leerling-Bouwkundigen....	17	6	7	4	34
» -Machinisten.....	27	15	5	2	49
	44	21	12	6	83

Met het oog op hunne *bestemming* waren zij over de verschillende fabrieken en werkplaatsen te *Soerabaja* als volgt verdeeld:

INRICHTING.	Leerlingen der				Totaal.
	1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	4e klasse.	
Marine-Etablissement	11	6	3	—	20
Artillerie-Constructiewinkel	11	4	—	1	16
Atelier der Staatsspoorwegen	3	3	5	—	11
» van den Waterstaat	5	4	2	2	13
» der Genie	2	—	—	—	2
Particulier atelier	7	2	2	2	13
Nog op de lagere school	3	—	—	—	3
Nog niet werkzaam	2 (1)	2	—	1	5
	44	21	12	6	83

g. *Leeftijd.*

De leeftijd der 83 leerlingen, die op ultimo December de school bezochten, wordt in onderstaande tabel aangegeven.

KLASSEN.	OUDERDOM IN JAREN.										Totaal.
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23 en meer	
1e klasse	1	10	14	16	1	1	—	—	—	1	44
2e »	—	1	3	5	7	5	—	—	—	—	21
3e »	—	—	—	2	2	1	5	—	—	2	12
4e »	—	—	—	—	2	1	—	1	2	—	6
	1	11	17	23	12	8	5	1	2	3	83

De gemiddelde leeftijd der leerlingen, die boven de 23 jaren niet medegerekend, bedroeg:

in de 1ste klasse 16.2 jaar tegen 16 in 1893 en 16 in 1892.
» » 2de » 17.6 » » 17 » » » 17.5 » »
» » 3de » 18.9 » » 18.4 » » » 19 » »
» » 4de » 20 » » 20.7 » »

(1) Deze 2 leerlingen werden tewerk gesteld in het atelier van de H. B. S. en B. A. S., waar sinds Augustus 1894 eenige jongelieden, die geene plaatsing op eene fabriek of een atelier konden verkrijgen, werkzaam zijn.

h. *Gedrag, ijver en schoolverzuim.*

Het gedrag der leerlingen op de school zoowel als in de ateliers gaf reden tot tevredenheid.

Ook hun ijver gaf geene aanleiding tot klachten; het schoolverzuim was zeer gering.

De ongunstige uitslag der overgangsexamens is alleen te wijten aan den geringen aanleg van verscheidene leerlingen voor eene zelfs weinig inspannende studie. Het zal op den duur aanbeveling verdienen, de leerlingen voor het eerste studiejaar hoofdzakelijk te betrekken uit de leerlingen der lagere scholen, die dadelijk na de hoogste klasse van zulk eene school te hebben doorloopen, zich voor het admissie-examen aanmelden.

3. Verzamelingen en Bibliotheek.

De verzameling machinedeelen ten behoeve van het werktuigkundig onderwijs moest wegens het groote aantal leerling-machinisten uitgebreid worden; die voor het natuurkundig onderwijs bleef voldoende voor de behoeften.

Beide verzamelingen werden in goeden staat gehouden.

Met den aankoop van technische werken voor de bibliotheek werd langzaam voortgegaan.

4. Meubilair en verlichtingsmiddelen.

Het meubilair moest wegens inrichting van een lokaal voor het werktuigkundig teekenen eene kleine uitbreiding ondergaan; het verkeert in goeden staat.

De verlichtingsmiddelen in de gewone leslokalen behoefden niet uitgebreid te worden: alleen in de teekenzaal werden eenige nieuwe lampen aangebracht.

5. Gebouwen.

De lokalen waarin de lessen gegeven worden en die behooren tot de Hoogere Burgerschool, blijven uitstekend voldoen.

Naamlijst der Directeuren en Leeraren der Hoogere Burgerscholen in Nederlandsch-Indië.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid tot het geven van:		Vakken, waarin zij les geven.	Datum van benoeming.
	Middelbaar Onderwijs (1).	Lager Onderwijs (2).		
Gymnasium Willem III te Batavia.				
H. J. Hardeman.	A. K V.	H. F. E. D. W. Teek.	Directeur.	11 Juli 1884
P. Inklaar.		H. W. G.	Wiskunde.	29 Juni 1890(3)
Dr. H. Onnen.	Doctor phil.		Wis- en natuurkundige wetenschappen.	26 Nov. 1890(3)
G. J. P. J. Bolland.	Engelsch B.	o. F. E. D.	Met verlof in Europa, sinds 15 Mei 1894.	

(1) De letters en cijfers in deze kolom hebben de volgende beteekenis:

A. Wis- en werktuigkundige wetenschappen (voor 3-jarigen cursus).
G. Staathuishoudkunde.
K I. Wiskunde (voor 3-j. c.)
K V. Hoogere wiskunde (voor 5-j. c.).
K VII. Nederlandsche taal- en letterkunde.
K VIII. Geschiedenis.
K IX. Aardrijkskunde.
K X. Staathuishoudk. en statistiek van Nederland en zijne Kolonien.
K XI. Gemeente-, provinciale- en staatsinrichting van Nederland.
K XII. Boekhouden.
M I. Handteekenen en perspectief.
M II. Rechtlijnig teekenen en perspectief.
P. Gymnastiek.
Q. Theorie van onderwijs en opvoeding.
S. Tuinbouw.

Bij de akten voor vreemde talen duidt A bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan eene H. B. S. met 3-jarigen cursus aan, B die voor eene H. B. S. met 5-jarigen cursus.

Bij art. 83 der Nederlandsche wet op het Middelbaar Onderwijs is bevoegdheid tot het geven van zulk onderwijs verleend aan hen, die bij het in werking treden dier wet reeds les gaven aan eene inrichting van middelbaar onderwijs. Bij art. 89 dier wet wordt die bevoegdheid verleend aan hen, die aan eene der Rijksinstellingen tot opleiding van ingenieurs en officieren der land- en zeemacht den cursus hebben ten einde gebracht.

(2) De letters in deze kolom beduiden:

H. Hoofdonderwijzers-akte, o. onderwijzers-akte, F. Fransch, E. Engelsch, D. Duitsch, W. Wiskunde, Teek. Teekenen, G. Gymnastiek, M. Maleisch, Lbk. Landbouwkunde, Lmk. Landmeetkunde, Hw. Vrouwelijke handwerken.

(3) Datum van herbenoeming.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid tot het geven van:		Vakken, waarin zij les geven.	Datum van benoeming.
	Middelbaar Onderwijs.	Lager Onderwijs.		
H. W. Praasterink.	K VII.	H. F. W.	Met verlof in Europa, sinds 15 Mei 1894.	
M. J. H. ter Linden.		o. F. D.	Duitsche en Engelsche talen en hare letterkunde.	28 Aug. 1882
W. C. C. Bleckmann.	M I. (1)		Met verlof in Europa, sinds 12 Maart 1893.	
W. L. Megelink.		H. F. E. D. W.	Moderne talen en de geschiedenis.	15 Dec. 1891
M. P. van Lierop.	Fransch A.	H. F. E.	Fransche en Engelsche talen en hare letterkunde.	3 Mei 1885
L. G. Gerhard.	K VII.	H. F. D. W. Teek. G.	Moderne talen, meer in het bijzonder de Nederlandsche taal- en letterkunde.	22 Oct. 1887
W. A. Reuhl.	K I.	H. W.	Wiskunde.	29 Juli 1888
Mr. H. Mounier.	Doctor rechten.		Geschiedenis en staatswetenschappen.	17 Sept. 1889
H. Meijll.		H. F. E. D.	Fransche, Duitsche en Engelsche talen en hare letterkunde.	25 Juni 1890
Dr. J. F. van Bemmelen.	Doctor phil.		Met verlof in Europa, sinds 11 Aug. 1894.	
Dr. J. G. van Deventer.	Doctor phil.		Wis- en Natuurkunde.	26 Oct. 1892
Dr. P. Anema.	Doctor pharm.		Scheikunde en warenkennis.	29 Aug. 1893
C. J. A. Gokkel.	M I.	o. Teek. (2)	Hand- en rechtlijnig teekenen.	4 Oct. 1893
H. G. Trip.	K IX. Q.	o.	Geschiedenis en aardrijkskunde.	9 April 1893
M. Wiessing.	Duitsch B. K XI.	H. F. E. D. W.	Duitsche en Engelsche talen en hare letterkunde.	29 Juni 1894
A. Schouten.	K I.	H. F. D.	Wiskunde.	30 Juni 1894
W. P. Hillen.	Engelsch A.	H. F. Teek. G.	Engelsche taal- en letterkunde.	15 Mei 1894 (wd. tijd.)
J. C. Hietink.		H. F. E. G.	Nederlandsche taal- en letterkunde.	29 Juni 1894 (wd.)

(1) Diploma groot-ambtenaarsexamen.
(2) Diploma Eindex. Rijks-Normaalschool voor teekenonderwijzers te Amsterdam.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid tot het geven van: Middelbaar Onderwijs.	Lager Onderwijs.	Vakken, waarin zij les geven.	Datum van benoeming.
J. Vorenkamp.		H. F. D. W.	Wiskunde.	30 Juni 1894 (wd. tijd.)
C. Blom.	Fransch A.	H. F.	Fransche en Nederlandsche talen.	30 Juni 1894 (wd. tijd.)
B. Bakker.		H. F.	Wiskunde en teekenen.	30 Juni 1894 (wd. tijd.)
J. C. van der Meijden.		H.	Geschiedenis en aardrijkskunde.	30 Juni 1894 (wd. tijd.)

Tijdelijk belast met het geven van onderwijs:

in de plant- en aardkunde B. Frijlink, Mil. apotheker 1e klasse, 20 Aug. 1894.

» » dier- en delfstofkunde P. J. S. Soer, » » 2e » 20 Aug. 1894.

Hoogere Burgerschool te Semarang.

K. L. van Schouwenburg.	Cand. letteren.		Directeur.	28 Nov. 1891
R. Lamminga.	M I, M II.		Handteekenen en schoonschrijven.	18 Oct. 1877
J. H. op de Coul.	K VII, Q.	o. F. D. Teek	Nederlandsche en Engelsche talen en hare letterkunde.	22 Maart 1878
C. J. Kok de Jong.	G. K X, K XI, K XII, Q.	H. F. E. D. W. Lbk. Lmk.	Geschiedenis, aardrijkskunde, staats- en handelswetenschappen.	14 Sept. 1879
J. W. Segaar.		H. F. W. Teek. G.	Reken- en stelkunde.	12 Jan. 1882
J. Julius.		H. F. E. D.	Met verlof in Europa, sinds 15 Mei 1894.	
L. van der Est.	K I, Q.	H. W. (2)	Met verlof in Europa, sinds 3 Aug. 1894.	
P. Leendertz.	(1)		Met verlof in Europa, sinds 15 Juli 1894.	
H. H. Slangen.		H. F. E.	Nederlandsche en Fransche talen en hare letterkunde.	3 Mei 1885
M. G. Hoekstra.	art. 89.		Wis- en natuurkunde.	24 Aug. 1890
H. W. Brugmans.	K IX, Q.	H. W. Teek. G	Geschiedenis en aardrijkskunde.	23 Feb. 1892

(1) Diploma van apotheker.

(2) Diploma van landmeter.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid tot het geven van: Middelbaar Onderwijs.	Lager Onderwijs.	Vakken, waarin zij les geven.	Datum van benoeming.
E. van der Maaten.		F. E. D.	Duitsche taal- en letterkunde.	7 Oct. 1892
Dr. E. Ch. de Vries.	Doctor phil.		Wis- en natuurkunde.	21 Maart 1893
Dr. H. Cretier.	Doctor phil.		Wis- en natuurkundige wetenschappen.	15 Juli 1894 (wd.)
J. Jaspers.	Engelsch A.	H. F. E. D. M. Lbk.	Engelsche taal- en letterkunde.	15 Mei 1894 (wd.)
H. M. van Haften.	art. 89.	H.	Wis- en natuurkunde.	5 Sept. 1894 (wd.)

Hoogere Burgerschool te Soerabaja.

Dr. Th. J. van Bouren.	Doctor phil., art. 89.		Directeur.	25 Mei 1889
D. Kolling.	K. XII.	H. F. E. W.	Engelsche en Fransche talen en de beginselen der wiskunde.	20 Juni 1894(1)
Mr. C. A. Valk.	Doctor rechten. P.	H.	Op non-activiteit.	
A. Wijngaard.			Fransche taal- en letterkunde.	25 Mei 1889(1)
F. H. Leroy.		H. F. E. W.	Met verlof in Europa, sinds 3 Juli 1894.	
W. L. D. Onken.	Duitsch B.		Duitsche taal- en letterkunde.	20 Aug. 1891(1)
Th. Piper.	Cand. letteren.		Met verlof in Europa, sinds 20 Mei 1894.	
Dr. J. C. C. W. van Nooten.	Doctor phil. S. Q.		Wis- en natuurkunde.	18 Mei 1885
B. J. Stofberg.	K I, Q.	H. W.	Wiskunde.	23 Juni 1887
Dr. K. H. Mertens.	Doctor phil.		Wis- en natuurkunde.	30 Mei 1888
G. L. Verver.	art. 89.		Idem.	24 Juni 1889
J. Luijten.		H. W. Teek. G.	Met verlof in Europa sinds 8 Juni 1893.	
I. Z. van Dijck.	M I. M II.		Handteekenen en schoonschrijven.	11 Maart 1889

(1) Datum van herbenoeming.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid tot het geven van:		Vakken, waarin zij les geven.	DATUM VAN BENOEMING.
	Middelbaar Onderwijs.	Lager Onderwijs.		
K. H. Corporaal.		H. F.	Nederlandsche taal- en letterkunde.	27 Juli 1890
G. Reeman.	K. I, Q.	H. F.	Wiskunde.	29 Mei 1891
L. B. van der Kolk.	K VIII, K IX, KX.		Staatswetenschappen en geschiedenis.	3 Maart 1892
Dr. E. Bonebakker.	Doctor Ned. letteren.		Nederlandsche taal en aardrijkskunde.	15 Aug. 1894
F. H. H. Moquette.		H. F. E.	Fransche en Engelsche talen en hare letterkunde.	10 Juli 1894 (wd. tijd.)
G. IJmker.		H. W.	Wiskunde en teekenen.	10 Juli 1894 (wd. tijd.)

Tijd. ter beschikking gesteld van den Directeur der H. B. S. voor het geven van onderwijs aan die inrichting, H. P. de Fluiter, cand. letteren, 18 Juni 1894,

Tijd. in dienst gesteld als leeraar F. G. Stein, H. F. D. Teek., 6 Juli 1894.

Hoogere Burgerschool voor Meisjes te Batavia.

V. van der Plaats.		H. F. E. D.	Directrice, tevens leerares in de Fransche taal- en letterkunde.	11 Juni 1882
E. C. B. J. Kuneman.	K VII.	o.	Nederlandsche taal- en letterkunde.	27 Sept. 1891
L. A. H. Wartena.	Duitsch A.	o. E. D.	Duitsche taal- en letterkunde.	27 Juli 1890
M. M. E. C. Tydeman.	Engelsch A.	H. F. E. D.	Met verlof in Europa, sinds 2 Juni 1894.	
A. A. H. de Wit.	Engelsch A.	o.	Engelsche taal- en letterkunde en geschiedenis.	7Juli1894(wd.)

B.

LAGER ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN.

§ 1.

Mededeelingen van algemeenen aard.

De voorgenomen herziening der bepalingen op het Europeesch lager onderwijs kwam tot stand. Bij de ordonnantie van 10 September 1894 (Staatsblad n°. 192) werd een nieuw reglement op het lager onderwijs voor Europeanen in *Nederlandsch-Indië* afgekondigd, dat van het oude (Staatsblad 1868 n°. 81) in hoofdzaak alleen verschilt ten aanzien van de leerstof, de toelating van kweekelingen in de scholen en de eischen voor, alsmede de wijze van afneming van de examens.

In verband met de gewijzigde toelating van kweekelingen werd bij Gouvernementsbesluit van 10 September 1894 n°. 11 (Staatsblad n°. 195) de bepaling tot regeling hunner bezoldiging in artikel 11 van Staatsblad 1875 n°. 76ª, ingetrokken.

Verder werden bij de Gouvernementsbesluiten van 10 September 1894 n°s. 8 en 10 (Staatsblad n°s. 193 en 194) vastgesteld: een nieuw reglement voor de openbare lagere scholen en gewijzigde programma's voor de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, benevens een reglement van orde voor deze examens.

De Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid stelde bij zijn besluit van 1 October 1894 n°. 9457 eene »instructie omtrent

de verplichtingen van de schoolcommissiën, de inspecteurs en het onderwijzend personeel" vast.

De gezamenlijke voorschriften werden met eene toelichtende circulaire van den Departementschef dd. 8 October 1894 n°. 9760 en met alle modellen betreffende de schooladministratie ter Landsdrukkerij in één band uitgegeven, aan de schoolcommissiën en de inspecteurs toegezonden en de overblijvende exemplaren bij het depôt van leermiddelen verkrijgbaar gesteld.

De nieuwe regelingen traden in werking op 1 November 1894.

Ten aanzien van de toekenning van vacatieloonen aan leden van examen-commissiën werden de woorden »ambtelooze personen" in Staatsblad 1887 n°. 241 vervangen door »personen niet in 's Lands werkelijken dienst" (Staatsblad 1894 n°. 215) en bij artikel 1 van het Gouvernementsbesluit in Staatsblad 1894 n°. 243 werd bepaald dat geen reis- en verblijfkosten voor rekening van den Lande worden toegekend aan personen, die eene akte verwerven voor huis- en schoolonderwijs in geene andere vakken dan de vrije- en orde-oefeningen der gymnastiek en de nuttige handwerken voor meisjes, terwijl artikel 2 aan hen, die examen doen op eene andere dan de naastbij gelegen plaats, waar gelegenheid daartoe is gegeven, de daaruit voortspruitende hoogere reis- en verblijfkosten zijn ontzegd.

Vóór de inwerkingtreding der nieuwe bepalingen werden de eerste scholen, wanneer er meer dan één op dezelfde plaats gevestigd waren, naar tijdsorde van oprichting onderscheiden door de letters van het alphabet en verschilde [de schoolgeldheffing niet voor die scholen.

De nieuwe reglementen handhaafden de wijze van onderscheiding, maar bepaalden dat op de eerste scholen A slechts leerlingen worden toegelaten, vallende in de drie hoogste categorieën van het schoolgeldtarief, op de andere scholen ook leerlingen, die in de vierde categorie vallen.

Bij Gouvernementsbesluit van 16 December 1894 n°. 14 werd de rangschikking der eerste scholen overgelaten aan den Directeur van

Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid, omdat plaatselijke omstandigheden in verband met het verschil in schoolgeldheffing soms eene andere dan de historische rangorde verkieslijk maken.

Krachtens deze machtiging verwisselde de Departementschef bij besluit van 12 Januari 1895 n°. 338 met ingang van 1 Februari d. a. v. den naam der eerste scholen A te *Batavia*, *Semarang* en *Soerabaja* met dien der eerste scholen B aldaar.

Afwezigheid of ontstentenis van onderwijzend personeel gaf op enkele plaatsen wederom stoornis in den geregelden gang van het onderwijs. Aan 13 scholen moesten gedurende eenige dagen de lesuren gewijzigd worden, zoodanig dat de leerlingen in twee elkander afwisselende groepen onderwijs ontvingen; aan een dezer scholen had dergelijke wijziging tweemalen plaats.

De school te *Ngandjoek* was gedurende 14 dagen gesloten wegens het uitbreken van waterpokken onder de schooljeugd, de 2e school te *Malang* gedurende acht dagen wegens den slechten toestand van het schoolgebouw en de school te *Gorontalo* gedurende eene maand wegens het heerschen eener besmettelijke ziekte in het gezin van het hoofd der school.

§ 2.

Toezicht op het lager onderwijs.

De inspecteur van het lager onderwijs in de 2e afdeeling I. M. Rosskopf werd in April van het verslagjaar op verzoek eervol uit 's Lands dienst ontslagen onder dankbetuiging voor de langdurige en trouwe diensten door hem aan den Lande bewezen. Hij werd vervangen door den inspecteur in de 3e afdeeling D. C. J. Kool en deze door den hoofdonderwijzer aan de pupillenschool te *Gombong* J. G. L. Dücker.

Wederom konden verscheidene scholen niet door de inspecteurs bezocht worden.

§ 3.

Akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs.

Voor het afleggen van akte-examens werd in 1894 te *Batavia*, *Semarang* en te *Soerabaja* tweemaal, te *Padang* eenmaal gelegenheid gegeven. Blijkens de tabel L[a]. A werden bij die gelegenheden 105 adspiranten (23 mannelijke en 82 vrouwelijke) geëxamineerd, van welke 60 (6 mannen en 54 vrouwen) slaagden. Hierbij is eene onderwijzeres, die bij eenzelfde gelegenheid te *Batavia* twee akten (voor het Duitsch en het Engelsch) behaalde, dubbel geteld.

Op genoemden staat zijn niet medegeteld 7 adspiranten, welke zich vóór den aanvang der examens terugtrokken.

§ 4.

Opleiding van onderwijzers.

De Gouvernements-normaalschool te *Batavia*, werd op ult. 1893 bezocht door 32 leerlingen: 19 onderwijzers en 13 onderwijzeressen, waarvan respectievelijk 15 en 12 in 's Lands dienst en 4 en 1 in particuliere betrekkingen.

In den loop van het verslagjaar werden 6 mannen en 1 vrouw afgeschreven, waarvan 3 onderwijzers (2 van het openbaar en 1 van het particulier onderwijs) na het behalen der hoofdakte; daarentegen werden 9 onderwijzers en 1 onderwijzeres toegelaten, zoodat bij het einde van 1894 de lessen gevolgd werden door 35 leerlingen: 22 mannen en 13 vrouwen, waarvan respectievelijk 17 en 11 in Gouvernementsdienst en 5 en 2 particulieren.

Met het oog op het gewijzigde programma voor het examen ter verkrijging van de hoofdakte, werd eene nieuwe lesregeling vastgesteld (1) om met 1° Januari 1895 in werking te treden.

---

(1) Besluit van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid dd. 19 November 1894 n°. 11126.

De gelijksoortige inrichting te *Soerabaja* telde onder ult. 1893 5 mannelijke en 10 vrouwelijke leerlingen (13 van het openbaar en 2 van het particulier onderwijs); gedurende 1894 werden 4 onderwijzers en 3 onderwijzeressen afgeschreven en respectievelijk 9 en 8 toegelaten, zoodat het totaal op ult. 1894 25 leerlingen bedroeg: 10 onderwijzers en 15 onderwijzeressen (waarvan 16 in 's Lands dienst en 9 in particuliere betrekkingen).

Van de afgeschrevenen was één (een Gouvernementsonderwijzer) geslaagd in het hoofdonderwijzersexamen.

De uitgaven voor de normaalscholen en de ontvangsten wegens geïnde schoolgelden beliepen over 1894:

Toelagen aan leeraren enz.	te *Batavia*	ƒ 4346.80
	te *Soerabaja*	» 4548.88
	Totaal	ƒ 8895.68
Geïnde schoolgelden	te *Batavia*	ƒ 1920.—
	te *Soerabaja*	» 1030.—
	Totaal	ƒ 2950.—
Blijft ten laste van den lande		ƒ 5945.68

Particuliere gelegenheden ter voorbereiding tot het afleggen van examens werden aangetroffen:

te *Batavia:* de »Bataviasche normaalschool tot opleiding van hulponderwijzeressen", onder ult. 1894 bezocht door 25 leerlingen, van welke 4 ook gebruik maakten van eene nieuwe gelegenheid om onderwijs te erlangen in de Fransche taal, welk vak aan den cursus werd toegevoegd, en

de cursussen verbonden aan 2 particuliere meisjesscholen;

te *Soerabaja* twee dergelijke cursussen. De meisjes, die deze cursussen volgden, zijn op tabel L[a]. K onder de gewone leerlingen medegeteld.

Een nieuwe particuliere cursus tot opleiding van onderwijzeressen werd te *Semarang* geopend; deze telde op ultimo 1894 14 leerlingen.

Nog vonden adspiranten voor verschillende akten gelegenheid, zich voor te bereiden door het nemen van privaatlessen bij leeraren en onderwijzers.

§ 5.

Getal en aard der scholen.

Zooals reeds in het vorige verslag is vermeld, werden in het begin van 1894 twee nieuwe openbare lagere scholen geopend (de 7e gemengde school te *Batavia* en de *eerste* gemengde school te *Menado*) en werd de in Januari 1893 wegens te gering aantal leerlingen gesloten school te *Gorontalo* (*Menado*) heropend. Verder werd in 1894 nog eene *eerste* gemengde school ter hoofdplaats *Amboina* opgericht (1).

Op ult. 1894 bedroeg nu het aantal Europeesche openbare lagere scholen 156 (4 meer dan bij het einde van 1893), namelijk 125 gemengde en 31 meisjesscholen. Van deze 156 scholen telde men er 119 op 67 plaatsen van *Java* en *Madoera* en 37 op 26 plaatsen in de *Buitenbezittingen*. Onder die 119 en 37 scholen waren er 39 en 11 waar meer uitgebreid lager onderwijs werd gegeven, namelijk op *Java* 14 gemengde *eerste* scholen en 25 meisjesscholen en in de *Buitenbezittingen* 5 gemengde *eerste* scholen en 6 meisjesscholen.

Van de 18 onder ultimo 1893 bestaande particuliere scholen werd één, die van den Heer K. NANNING te *Batavia* gesloten; daarentegen werd in Augustus 1894 te *Temanggoeng* (*Kedoe*) eene school geopend door Mejuffrouw C. S. VAN ASSENDELFT. Dientengevolge bedroeg het getal particuliere scholen op ultimo 1894 evenveel als bij het einde van het jaar te voren, namelijk 18, waarvan 5 te *Batavia*, 5 te *Semarang*, 4 te *Soerabaja*, 1 te *Meester-Cornelis*, 1 te *Manondjaja*, 1 te *Temanggoeng* en 1 te *Padang*.

De tabel La. B bevat gewestelijke opgaven van de aantallen open-

(1) De bestaande gemengde scholen te *Menado* en *Amboina* kregen den naam van *tweede* scholen.

scholen. De openbare *eerste* gemengde scholen en de openbare meisjesscholen zijn daar opgenomen onder de rubriek: scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs.

Een der beide scholen te *Gombong* is uitsluitend bestemd voor de jongens van het daar gevestigde pupillenkorps.

De gesubsidiëerde scholen waren de beide scholen »met den Bijbel": eene gemengde school te *Batavia* en eene meisjesschool te *Meester-Cornelis*. Aan beide scholen werden voor 1894 subsidiën uit 's lands kas toegekend tot een gezamenlijk bedrag van *f* 4400.

Blijkens de door de ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur ingediende opgaven bedroeg het aantal van onderwijs verstoken Europeesche kinderen tusschen 6 en 14 jaren oud in 1893 904, in 1894 774. Van deze kinderen bevonden zich op of in de buurt van gewestelijke of afdeelingshoofdplaatsen: in 1893 657 (480 op *Java* en *Madoera* en 177 in de *Buitenbezittingen*) en in 1894 458 (383 op *Java* en *Madoera* en 75 in de *Buitenbezittingen*) en verder op of nabij kleinere plaatsen, respectievelijk 247 (218 op *Java* en *Madoera* en 29 in de *Buitenbezittingen*) en 316 (258 op *Java* en *Madoera* en 58 in de *Buitenbezittingen*).

In verband met de bij het nieuwe onderwijsreglement voorgeschreven algemeene invoering van het teekenonderwijs werden de afzonderlijke namiddagcursussen in het teekenen, die tot dusverre voor leerlingen der openbare lagere scholen te *Batavia*, *Semarang* en *Soerabaja* gehouden werden, opgeheven (1).

De volgende particuliere inrichtingen voor lager onderwijs zijn op de tabel L°. B niet vermeld:

A. namiddag- of avondscholen,

B. teekenscholen,

C. gymnastiekscholen.

bare, gesubsidiëerde particuliere en niet-gesubsidiëerde particuliere

(1) Gouvernementsbesluit van 10 September 1894 n°. 8.

Omtrent deze inrichtingen, voor zoover zij niet reeds hierboven onder § 4 vermeld zijn, volgen hier nog eenige opgaven.

A. Op ultimo 1894 werden op 7 plaatsen 10 namiddagscholen of avondcursussen gehouden, namelijk:

te *Semarang* eene herhalingsschool in het Protestantsche weeshuis met 10 leerlingen;

te *Klaten* een cursus voor vrouwelijke handwerken met 12 leerlingen;

te *Koetoardjo* eene door het hoofd der Gouvernementsschool aldaar gehouden namiddagschool uitsluitend voor Nederlandsche taal, met 23 Javaansche jongens;

te *Madioen* eene herhalingsschool en eene namiddagschool — beide nieuw — met respectievelijk 16 en 21 leerlingen (in het laatste getal zijn 19 Inlanders begrepen);

te *Modjokerto* twee namiddagscholen — beide nieuw — de eene voor het Fransch met 7 leerlingen, de andere voor Nederlandsch en rekenen met 4 leerlingen;

te *Pamekasan* eene voor Fransche taal met 5 en eene voor vrouwelijke handwerken met 11 leerlingen;

te *Banda-Neira* twee — beide nieuw — voor Nederlandsch, Fransch en rekenen met respectievelijk 10 en 7 leerlingen. De in het vorige verslag vermelde namiddagschool ging te niet.

B. Te *Magelang* werd een particuliere teekencursus geopend, die bij het einde van 1894 door 13 leerlingen gevolgd werd.

C. Van de in het vorige verslag vermelde 5 particuliere gymnastiekscholen werden er 2 gesloten, namelijk die te *Djokjakarta* en die te *Klaten*. De overige 3 — te *Semarang*, *Soerakarta* en *Makasser* — telden op ultimo 1894 gezamenlijk 230 leerlingen (175 jongens en 55 meisjes).

Bij het einde van 1894 werden op 11 plaatsen van *Java* (één meer dan in 1893) en op 3 in de *Buitenbezittingen* respectievelijk 22 en 4 scholen voor voorbereidend onderricht aan jonge kinderen aangegeven.

Hier volgt eene gespecificeerde opgave van deze scholen, op ult. 1894 in werking:

te *Batavia:*

1e. de eerste school der Vereeniging tot het verschaffen van voorbereidend onderricht, hoofdzakelijk aan kinderen van minvermogende Europeanen en met dezen gelijkgestelden, met 170 leerlingen (80 jongens en 90 meisjes);

2e. de tweede school dezer Vereeniging met 112 leerlingen (62 jongens en 50 meisjes);

3e. de Fröbelklasse der Ursulinen te *Noordwijk* met 63 leerlingen (27 jongens en 36 meisjes);

4e. die der Ursulinen te *Weltevreden* met 66 leerlingen (29 jongens en 37 meisjes);

5e. de Christelijke bewaarschool met 97 leerlingen (51 jongens en 46 meisjes);

te *Meester-Cornelis:*

6e. de Fröbelschool van de Protestantsche gemeente aldaar met 30 leerlingen (15 jongens en 15 meisjes);

7e. die van de Christelijke Gereformeerde kerk te *Kwitang* met 15 leerlingen (7 jongens en 8 meisjes);

te *Buitenzorg* (nieuw):

8e. eene Fröbelschool van de Vrijmetselaarsloge met 57 leerlingen (29 jongens en 28 meisjes);

te *Cheribon:*

9e. de school der »Vereeniging tot stichting en instandhouding eener Fröbelschool" met 21 leerlingen (11 jongens en 10 meisjes);

te *Tegal:*

10e. eene bewaarschool met 22 leerlingen (7 jongens en 15 meisjes);

te *Pekalongan:*

11e. eene bewaarschool met 12 leerlingen (6 jongens en 6 meisjes);

te *Semarang:*

12e. de eerste school der Vrijmetselaarsloge met 60 leerlingen (33 jongens en 27 meisjes);

13e. de tweede school dier vereeniging met 107 leerlingen (50 jongens en 57 meisjes);

14e. de Fröbelklasse der Franciscanessen met 72 leerlingen (35 jongens en 37 meisjes);

15e. die der Mariaschool met 32 leerlingen (18 jongens en 14 meisjes);

16e. die van het Roomsch-Katholieke Weeshuis met 37 leerlingen (20 jongens en 17 meisjes);

17e. die van het Protestantsche Weeshuis met 29 leerlingen (14 jongens en 15 meisjes);

te *Soerakarta:*

18e. de »Solosche Fröbelschool" met 56 leerlingen (24 jongens en 32 meisjes);

te *Djokjakarta:*

19e. de bewaarschool der Vrijmetslaarsloge met 73 leerlingen (36 jongens en 37 meisjes);

te *Soerabaja:*

20e. de Fröbelklasse der Ursulinen met 110 leerlingen (50 jongens en 60 meisjes);

21e. die der vereeniging »de Meisjesschool" met 29 leerlingen (14 jongens en 15 meisjes);

te *Probolinggo:*

22e. de bewaarschool der Vrijmetselaarsloge met 30 leerlingen (12 jongens en 18 meisjes);

te *Padang:*

23e. de Fröbelklasse der Zusters van Liefde met 99 leerlingen (40 jongens en 59 meisjes);

24e. de bewaarschool der Vrijmetselaarsloge met 31 leerlingen (12 jongens en 19 meisjes);

te *Makasser:*

25e. eene bewaarschool met 70 leerlingen (37 jongens en 33 meisjes);

te *Neira (Banda):*

26e. eene bewaarschool, waarvan weder het aantal leerlingen niet is opgegeven.

Dit maakt een totaal van 26 scholen, welke — ongerekend die te *Neira* — bij het einde van 1894 bezocht werden door 1500 leerlingen (719 jongens en 781 meisjes), dat is 101 meer dan op ultimo 1893.

Onder de leerlingen kwamen 8 Javaansche knaapjes en 2 Javaansche meisjes voor (1 jongetje te *Soerakarta;* de andere Inlandsche kinderen te *Djokjakarta*); alle overige leerlingen waren van Europeesche of daarmede gelijkgestelde afkomst.

§ 6.

Omvang van het onderwijs.

Het Onderwijsreglement, afgekondigd bij Staatsblad 1894 no. 192, schrijft twee nieuwe leervakken voor, namelijk: de eerste oefeningen van het handteekenen voor alle lagere scholen en de vrije en ordeoefeningen der gymnastiek, alleen voor de scholen, daartoe door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid aangewezen.

De tijd, verloopen tusschen de afkondiging en de inwerkingtreding der nieuwe reglementen, was te kort om alle voorbereidende maatregelen te nemen voor het invoeren der eerste oefeningen van het handteekenen aan alle scholen; vandaar dat dit vak op ultimo 1894 nog slechts aan weinige scholen onderwezen werd.

Omtrent de eerste oefeningen der gymnastiek valt op te merken, dat in het nieuwe leerplan voor de openbare lagere scholen, vastgesteld ingevolge artikel 2 van het Schoolreglement (Staatsblad 1894

n°. 193), het voorschrift uit het vorige leerplan werd overgenomen, dat in de laagste klasse van alle gemengde scholen eenvoudige lichaamsoefeningen worden gehouden, zoodat derhalve de hierboven bedoelde aanwijzing door den Departementschef ten aanzien van de vrije en ordeoefeningen der gymnastiek zich bepaalt tot invoering van onderwijs in dat vak ook in de hoogere klassen der aangewezen scholen.

De vormleer is als afzonderlijk leervak vervallen. Wat hiervan voor de lagere school onmisbaar geacht wordt, is bij het reken- en het teekenonderwijs gevoegd.

Aan twee scholen werd nog de omvang van het onderwijs uitgebreid, namelijk aan de 3e school te *Djokjakarta*, waar de beginselen der Fransche taal (1) en aan de meisjesschool te *Padang*, waar de beginselen der Engelsche taal (2) onder de leervakken werden opgenomen.

Een particuliere cursus in handenarbeid, in het begin van 1894 geopend door een deskundig onderwijzer eener openbare lagere school te *Semarang*, aan wien voor dit doel van Gouvernementswege eene verzameling gereedschappen en grondstoffen in bruikleen was afgestaan, werd tegen het einde van genoemd jaar uit gebrek aan belangstelling gesloten.

Het plan bestaat om binnenkort aan een der openbare lagere scholen te *Batavia* eene proef te nemen met onderricht in handenarbeid als integreerend deel van het gewone onderwijs.

Volgens opgaven van de hoofden der scholen hebben in 1894 174 leerlingen van de openbare en 59 van de particuliere scholen deelgenomen aan de toelatingsexamens voor het middelbaar onderwijs, waarvan respectievelijk 132 en 43 of 76% en 73% zijn geslaagd (dat is 6 meer en 9 minder dan in 1893). Verder hebben 337 leerlingen van de openbare en 36 van de particuliere scholen het kleinambtenaarsexamen afgelegd, waarvan respectievelijk 264 en 29 of

---

(1) Besluit van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid dd. 19 Februari 1894 n°. 1451.

(2) Besluit van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid dd. 9 Juni 1894 n°. 5367.

ruim 78% en 80½% met gunstigen uitslag (dat is 47 en 3 minder dan in 1893).

Telt men de beide categorieën van geëxamineerden te zamen, dan krijgt men voor 1894 511 adspiranten van de openbare scholen, waarvan 396 of 77½% slaagden en 95 adspiranten van de particuliere scholen, waarvan 72 of bijna 76% slaagden. Voor 1893 waren de cijfers 576 en 112 adspiranten en respectievelijk 437 en 84 of bijna 76% en 75% geslaagden.

Aan 5 openbare scholen (2 minder dan bij het einde van 1893) en 1 particuliere school waren geene leerlingen ver genoeg gevorderd om eene hoogste klasse te vormen.

Het aantal leerlingen in de hoogste klasse van alle openbare en particuliere scholen te zamen bedroeg 15.3 percent tegen 15.5 percent op ultimo 1893.

§ 7.

Onderwijzend personeel.

In de thans vigeerende bepalingen heeft het woord ***hoofdonderwijzer*** de meer beperkte beteekenis van *bezitter der hoofdakte* en het woord *onderwijzer* die, welke vroeger aan het woord ***hulponderwijzer*** werd gegeven; hij, die met het bestuur eener school belast is, heeft den titel van *hoofd der school*. Door kweekelingen worden verstaan: 1°. jongelieden van 15 tot 21 jaar, die tot eigen oefening in de scholen zijn toegelaten en 2°. bezitters der onderwijzersakte, die zonder bezoldiging aan de scholen worden werkzaam gesteld.

De rapporten omtrent geschiktheid, dienstijver, enz. van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen waren in den regel gunstig.

Aan een wegens wangedrag uit 's lands dienst ontslagen onderwijzer der 3e klasse werd de bevoegdheid tot het geven van onderwijs ontnomen (1).

(1) Zie Javasche Courant van 3 Juli 1894 n°. 53.

De in het vorige verslag vermelde pogingen der onderwijzersvereenigingen te *Batavia* en te *Soerabaja* om tot de oprichting van een »Nederlandsch-Indisch Onderwijzersgenootschap" te geraken, hadden een gunstigen uitslag. Het Genootschap kwam in Juni 1894 tot stand en telde bij het einde van dat jaar 250 leden. De genoemde onderwijzersvereenigingen werden nu opgeheven en vervangen door afdeelingen van het Genootschap.

De tabellen L[a]. C, D en E bevatten opgaven betreffende het personeel bij het lager onderwijs werkzaam, namelijk:

L[a]. C de aantallen onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen, op ultimo 1894 in elk gewest aan de openbare en de particuliere scholen geplaatst, benevens eene vergelijking van de totalen met die van ultimo 1893;

L[a]. D eene naamlijst van de inspecteurs en van het onderwijzend personeel behoorende tot het openbaar lager onderwijs;

L[a] E een overzicht van de mutatiën onder dat personeel.

Blijkens staat L[a]. C bestond het personeel op ultimo 1894 in functie:

a. aan de openbare scholen uit:

125 mannelijke hoofden van scholen (+ 1) (1),
31 vrouwelijke hoofden van scholen (0),
211 onderwijzers (+ 12),
137 onderwijzeressen (— 6),
4 mannelijke kweekelingen (0) en
3 vrouwelijke kweekelingen (+ 1);

b. aan de particuliere scholen uit:

8 mannelijke hoofden van scholen (0),
11 vrouwelijke hoofden van scholen (+ 1),
27 onderwijzers (+ 3),
82 onderwijzeressen (— 1),
0 mannelijke kweekelingen (0) en
4 vrouwelijke kweekelingen (+ 1).

(1) De cijfers tusschen haakjes geven de verschillen met 1893 aan.

Nog behoorden tot het openbaar lager onderwijs:

39 onderwijzers en 23 onderwijzeressen met buitenlandsch verlof afwezig,

6 onderwijzers en 12 onderwijzeressen op wachtgeld,

12 onderwijzers bij het middelbaar en 8 bij het inlandsch onderwijs gedetacheerd.

Het geheele personeel voor het Europeesch lager onderwijs aan 's Lands dienst verbonden — de kweekelingen dus niet medegeteld — bestond op ultimo 1894 uit 604 personen, namelijk:

96 onderwijzers der 1e klasse,
156 » » 2e »
91 » » 3e » met hoofdakte,
58 » » 3e » zonder »
16 onderwijzeressen der 1e klasse,
39 » » 2e »
8 hulponderwijzeressen met hoofdakte,
140 » zonder »

of 401 mannen, van welke 343, dat is 85.5 percent in het bezit der hoofdakte en 203 vrouwen, van welke 63, dat is 31 percent in het bezit der hoofdakte.

Bij het einde van 1893 waren deze eijfers: 395 mannen en 206 vrouwen, van welke respectievelijk 331 en 66 of 83% en 32% de hoofdakte bezaten.

Onder de 7 kweekelingen aan de openbare scholen kwamen voor 2 mannelijke en 3 vrouwelijke in het bezit der akte van onderwijzer(es).

Bij het personeel aan de particuliere scholen zijn niet medegeteld de personen, welke òf niet tot het vaste personeel behoorden maar alleen enkele lessen kwamen geven, òf wel aan de inrichting verbonden waren maar alleen akten voor enkele vakken — meestal voor vreemde talen en voor vrouwelijke handwerken — bezaten en in die vakken les gaven.

Krachtens Staatsblad 1868 n°. 81, artikel 6 § *c*, zooals deze paragraaf gewijzigd is bij Staatsblad 1873 n°. 68, werd door den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid aan een zendeling van het kerkgenootschap »gemeente van Zevende-dagsbaptisten" te *Magelang* vergunning verleend tot het geven van lager onderwijs (1).

Het volgende overzicht betreffende de mutatiën onder het aan 's Lands dienst verbonden personeel gedurende 1894 is uit staat L^n^. E getrokken (2).

a. 2 onderwijzers overleden (— 1);

b. 8 onderwijzers en
7 onderwijzeressen werden uit 's Lands dienst ontslagen; allen, op 1 onderwijzer na, eervol (+ 2);

c. 1 onderwijzer en
9 onderwijzeressen werden eervol uit hunne betrekking ontslagen of van tijdelijke werkzaamstelling ontheven (— 5);

d. 10 onderwijzers gingen over in andere betrekkingen (+ 1);

e. 20 onderwijzers en
12 onderwijzeressen vertrokken met verlof naar *Europa* (—11);

f. 29 onderwijzers en
11 onderwijzeressen werden herbenoemd na nonactiviteit of na terugkeer van verlof (+ 17);

g. 18 onderwijzers en
9 onderwijzeressen traden bij het openbaar onderwijs in dienst (— 44);
van dezen waren er respectievelijk 16 en 1 uit *Nederland* gezonden; de 2 onderwijzers en 6 van de 8 onderwijzeressen, welke zich in *Indië* hadden aangemeld, hadden hunne akte van bekwaamheid in *Nederland* behaald;

h. 2 onderwijzers van het Inlandsch kwamen bij het Europeesch lager onderwijs terug (— 1);

i. terugstelling tot eene lagere klasse kwam niet voor (0).

(1) Besluit van 12 September 1894 n°. 8837.

(2) De cijfers tusschen haakjes geven de verschillen (voor mannen en vrouwen te zamen) met 1893 aan.

§ 8.

Getal en aard der leerlingen.

De tabellen L[a]. F, G en H bevatten gewestelijke opgaven betreffende den leeftijd en de kunne der Europeesche kinderen, welke op ultimo 1894 de lagere scholen bezochten, benevens eene vergelijking van de totalen met die van het jaar te voren.

Staat L[a]. F heeft betrekking op de openbare, L[a]. G op de particuliere en L[a]. H op alle lagere scholen.

Blijkens deze staten bedroeg het aantal Europeesche kinderen op ultimo 1894:

aan de openbare scholen 12621 (6907 jongens en 5714 meisjes) of 359 (190 jongens en 169 meisjes) meer dan in 1893;

aan de particuliere scholen 2790 (774 jongens en 2016 meisjes), of 70 (38 jongens minder en 108 meisjes meer) meer dan in 1893;

aan alle scholen te zamen 15411 (7681 jongens en 7730 meisjes), of 429 (152 jongens en 277 meisjes) meer dan in 1893.

De staten L[a]. I en K bevatten voor elke school in het bijzonder — L[a]. I voor de openbare en L[a]. K voor de particuliere — opgaven betreffende de samenstelling van het onderwijzend personeel, de verdeeling der leerlingen naar landaard, kunne en vorderingen op ult°. 1894, het schoolverzuim en de aantallen leerlingen, die in den loop van het jaar de school verlieten; de totalen zijn vergeleken met die van 1893.

Aan de openbare scholen werd door 504 personen (ongerekend de kweekelingen) onderwijs gegeven aan 14015 leerlingen, dat is gemiddeld 1 onderwijzer of onderwijzeres op 27.8 leerlingen; in 1893 was deze verhouding 1 op 27.2.

Onder de leerlingen kwamen 1394 kinderen van Inlanders en Vreemde Oosterlingen voor (119 meer dan in 1893), verdeeld als volgt:

418 Inlandsche Christenen (300 jongens en 118 meisjes),

812 andere Inlanders (765 jongens en 47 meisjes),

164 Vreemde Oosterlingen (152 jongens en 12 meisjes).

Van de 18 onder ult°. 1893 tot de Europeesche scholen in de *Buitenbezittingen* kosteloos toegelaten Inlanders bestemd om later als kweekeling-dokter-djawa te worden aangenomen, werden in 1894 4 wegens onvoldoenden aanleg afgeschreven; daarentegen werden er 8 toegelaten, zoodat het aantal dezer leerlingen op ult°. 1894 22 bedroeg, waarvan 1 te *Padang*, 5 te *Fort de Kock*, 1 te *Padang-Pandjang*, 3 te *Solok*, 3 te *Padang-Sidempoean*, 3 te *Benkoelen*, 1 te *Palembang* en 5 te *Bandjermasin*.

6843 leerlingen der openbare scholen of 48.8 percent van het totaal (tegen 48 percent in 1893) genoten kosteloos onderwijs.

In verband met hunne vorderingen waren de leerlingen aldus verdeeld: 6928 bevolkten de laagste, 5299 de middelste en 1788 de hoogste klasse, dat is achtereenvolgens 194 meer, 313 meer en 29 minder dan bij het einde van 1893.

Het gemiddelde schoolverzuim der leerlingen beliep in 1894 20 dagen per leerling, tegen bijna 21 in 1893.

Van de scholen, die het geheele jaar in werking waren, had de meisjesschool te *Menado* weder het geringste schoolverzuim (5 dagen per leerling), terwijl dit het grootst was (46 dagen per leerling) bij de gemengde school te *Bonthain*.

Uit een groot aantal vorige verslagen kan blijken, dat de jaarlijksche cijfers, die het gemiddelde schoolverzuim aangeven, slechts geringe schommelingen vertoonen. Over de laatste tien jaren bedroeg het gemiddeld 's jaars 21.3 dagen per leerling.

In den loop van het verslagjaar werden 5749 leerlingen van de schoollijsten afgevoerd, namelijk: 694 wegens volbrachten leertijd en 5055 om andere redenen. De laatstbedoelde leerlingen werden evenwel na korteren of langeren tijd voor het meerendeel elders of aan de scholen, die zij verlaten hadden, weder ingeschreven.

Gedurende 1893 hadden 5777 afschrijvingen plaats, waarvan 637 wegens volbrachten leertijd en 5140 om andere redenen.

Aan de particuliere scholen werd op ult°. 1894 door 35 onderwijzers en 93 onderwijzeressen, dus door 128 personen aan 2817 leerlingen onderwijs gegeven, dat is gemiddeld 1 op 22 tegen 1 op 21.9 in 1893.

Onder de leerlingen kwamen 26 kinderen van Inlanders (niet-Christenen) en 1 Chineesch meisje voor.

De klassenverdeeling was als volgt: 1132 leerlingen waren geplaatst in de laagste, 902 in de middelste en 783 in de hoogste klasse, dat is achtereenvolgens 12 minder, 19 meer en 67 meer dan in 1893.

De opgaven omtrent schoolverzuim en afschrijvingen waren wederom niet volledig. Voor zooveel opgegeven bedroeg het getal afgeschreven leerlingen 638, waarvan 146 alle klassen hadden doorloopen, dat is respectievelijk 90 en 58 minder dan in 1893.

§ 9.

Schoollokalen, onderwijzerswoningen, schoolmeubelen, leermiddelen, schoolbibliotheken.

Op vier plaatsen kwamen nieuwe landsgebouwen voor scholen gereed, namelijk 1 te *Buitenzorg*, 1 te *Bandoeng*, 1 te *Madioen* en 1 te *Lawang*.

Zes schoolgebouwen ondergingen uitbreiding en herstelling.

Ook de overige schoolgebouwen werden behoorlijk onderhouden.

Te *Soekaboemi*, waar het schoolgebouw geen ruimte genoeg meer aanbood, werd een vertrek van een aangrenzend gebouw ingehuurd, om in afwachting der vergrooting van het schoollokaal als leervertrek te dienen.

In § 4 van de »Regelen voor het bouwen en inrichten van schoollokalen" vastgesteld bij besluit van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken dd. 25 Januari 1889 n°. 1640/D is opgemerkt, dat het bouwen van overdekte speelloodsen in beginsel onnoodig wordt geacht. Bij missive van den Gouvernements-Secretaris dd. 29 Juni 1894 n°. 1713 is echter aan genoemden Departementschef

te kennen gegeven, dat de Regeering in het algemeen geen bezwaar wenscht te maken tegen de oprichting van speelloodsen, mits zulks geleidelijk geschiede, zoodat elk jaar b. v. een vijf- of zestal scholen van zulke inrichtingen worden voorzien.

Schoolmeubelen en leermiddelen verkeerden in goeden staat en werden naar gelang van de behoefte aangevuld.

De localiteit en de inrichting der particuliere scholen waren voldoende, van sommige meer dan voldoende.

Aan 154 openbare lagere scholen, dus op 2 na aan alle, waren kinderbibliotheken verbonden; het aantal daarin op ult°. 1894 voorhanden deeltjes bedroeg 34412, dat is 1771 meer dan bij het einde van 1893.

Uitgaven en ontvangsten van het openbaar lager onderwijs in Nederlandsch-Indië gedurende 1894.

JAREN.	UITGAVEN.		ONTVANGSTEN.	VERSCHIL.	AANTAL LEERLINGEN.	GEMIDDELDE KOSTEN PER LEERLING (†).	AANMERKINGEN.
1894	*a.* Aan traktementen, reiskosten enz. van de inspecteurs	f 34556 50					(1) Hieronder zijn begrepen de ontvangsten der normaalscholen ad f 2950.
	b. » indemniteit voor schrijfloonen aan de plaatselijke schoolcommissiën.	» 3875 —					(2) Idem ad f 2815.
	c.(*) » traktementen en toelagen van onderwijzers, onderwijzeressen en bedienden	» 1578462 02					(3) Aantal leerlingen op ultimo December.
	d.(*) » aandeelen der onderwijzers en onderwijzeressen in de schoolgelden	» 25032 88					(4) Aantal leerlingen op ultimo December vermeerderd met de leerlingen, die gedurende het jaar de school verlieten.
	e.(*) » boeken, schoolbehoeften, meubilair, enz.	» 77673 39					
	f. » opleiding van onderwijzers	» 8895 68					
	g. » onderhoud der gebouwen, vernieuwing en nieuwe werken	» 96667 77					
	h. » lokaalhuur	» 33571 —					
	i. » huishuur-indemniteit aan onderwijzers en onderwijzeressen	» 390920 —					
	Totaal	f 2249654 45	f 253375 —(1)	f 1996281 45	14015 (3) 19762 (4)	f 142 43 » 101 06	
1893	Aan gezamenlijke uitgaven	» 2215190 07	» 244200 18(2)	» 1970989 89	13537 (3) 19314 (4)	» 145 60 » 102 04	
	In 1894 meer	f 34464 38	f 9172 82	f 25291 56	478 (3) of 448 (4)	f 3 17 of » 0 98	
	In 1894 minder	— —	— —	— —			

(*) De specificatie van deze uitgaven wordt opgenomen in het verslag over 1895.
(†) De getallen in deze kolom zijn verkregen, door het bedrag der *netto-uitgaven*, niet dat van het *totaal der uitgaven* als in vorige verslagen, te deelen door het aantal leerlingen.

Specificatie der ontvangsten en der uitgaven, genoemd onder I[a] *c.*, *d.* en *e.* in den staat

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel (1). Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
						1ste Inspectie-
Bantam.....	Serang.....	2e kl.....	ƒ 3800.—			
		3e »	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				ƒ 5390.—	ƒ —.—	ƒ 46.25
Batavia.....	Hoofdplaats	1e kl.....	ƒ 6600.—			
	1e school A.....	2e »	» 3600.—			
		3e »	» 1800.—			
		3e »	» 1500.—			
		3e »	» 1800.—			
		3e »	» 500.—			
		hulpouderwijzeres.	» 1800.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 17720.—	» 181.60	» 24.50
	1e school B.....	1e kl.....	ƒ 6300.—			
		2e »	» 3400.—			
		3e »	» 2100.—			
		3e »	» 1525.—			
		3e »	» 2175.—			
		hulponderwijzeres.	» 2100.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 17720.—	» 30.—	» 14.20
	2e school.....	1e kl.....	ƒ 6600.—			
		2e »	» 4800.—			
		3e »	» 1800.—			
		3e »	» 1800.—			
		hulponderwijzeres.	» 2340.—			
		» ..	» 1800.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 19260.—	» 90.—	» 264.75
	3e school.....	1e kl.....	ƒ 6300.—			
		2e »	» 4800.—			
		3e »	» 1800.—			
		3e »	» 1800.—			
		Transporteeren ...	ƒ 14700.—	ƒ 60090.—	ƒ 301.60	ƒ 349.70

van uitgaven en ontvangsten over 1893 (zie blz. 107 van het algemeen verslag over dat jaar).

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
afdeeling.				
f 46 92	f 62 86	f 5546 03	f 628 62⁵	(1) In deze kolom zijn niet medegerekend de voorloopige traktementen; de traktementen, betaald over den duur der reis bij overplaatsing en de bezoldigingen der 3 teekenonderwijzers te Batavia, Semarang en Soerabaja, respectievelijk f 7363.22, f 3312.50 en f 3300.
» 275 97	» 792 84	» 18994 91	» 7928 38⁵	
» 215 83	» 817 61	» 18797 64	» 8176 12⁵	
» 393 27	» 51 87⁵	» 20059 89⁵	» 518 75	
f 931 99	f 1725 18⁵	f 63398 47⁵	f 17251 88⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel. Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
		Per transport.....	*f* 14700.—	*f* 60090 —	*f* 301 60	*f* 349 70
Batavia.....	3e school.....	hulponderwijzeres.	» 2545.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 17365 —	» 190 —	» 165 25
	4e school.....	1e kl.....	*f* 5400.—			
		2e »	» 3000.—			
		3e kl.....	» 1950.—			
		hulponderwijzeres.	» 1775.—			
		» ..	» 1525.—			
		bediende.....	120.—			
				» 13770 —	» 80 —	» 167 25
	5e school.....	1e kl.....	*f* 6100.—			
		2e »	» 4850.—			
		3e »	» 1800.—			
		hulponderwijzeres.	» 750.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 13620 —	» 69 50	» 130 —
	6e school.....	1e kl.....	*f* 6600.—			
		2e »	» 3000.—			
		3e »	» 1800.—			
		tijd. 3e kl.....	» 125.—			
		hulponderwijzeres.	» 2445.—			
		» ..	» 1525.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 15615 —	» 70 —	» 254 —
	7e school.....	.....		» — —	» (1) 878 50	» — —
	1e Meisjesschool A.	1e kl.....	*f* 6000.—			
		2e »	» 3000.—			
		hulponderwijzeres.	» 1600.—			
		» ..	» 1500.—			
		» ..	» 1600.—			
		» ..	» 1500.—			
		bediende.....	» 120.—			
				» 15320 —	— —	» 91 45
	1e Meisjesschool B.(2)	1e kl.....	*f* 1350.—			
		2e »	» 675.—			
		tijd. hulponderw...	» 375.—			
		Transporteeren...	*f* 2400.—	*f* 135780 —	*f* 1589 60	*f* 1157 65

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 931 99	f 1725 18⁵	f 63398 47⁵	f 17251 88⁵	
» 447 98	» 124 94	» 18293 17	» 1249 37⁵	
» 366 97	» 219 59	» 14603 81	» 2195 87⁵	
» 510 81⁵	» 80 66	» 14410 97⁵	» 806 62⁵	
» 366 32	» 194 31	» 16499 63	» 1943 12⁵	
» — —	» — —	» 878 50	» — —	(1) Eerste inrichting.
» 308 45	» 957 25	» 16677 15	» 9572 50	(2) Geopend 1 October 1893.
f 2932 52⁵	3301 93⁵	f 144761 71	f 33019 38⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel. Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
		Per transport.....	f 2400.—	f 135780 —	f 1589 60	f 1157 65
Batavia....	1e Meisjesschool B.	bediende.....	» 36.—			
				» 2436 —	» 1205 50	» 8 10
	2e Meisjesschool...	1e kl.....	f 5100.—			
		2e »	» 3975.—			
		hulponderwijzeres.	» 750.—			
		» ..	» 1600.—			
		tijd. » ..	» 875.—			
		bediende	» 120.—			
				» 12420 —	» 142	» 602 05
	Meester-Cornelis...	1e kl.....	f 6600.—			
	1e school	2e »	» 3600.—			
		3e »	» 2100.—			
		3e »	» 750.—			
		tijd. hulponderw..	» 875.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14015 —	» 128 —	» 23 30
	2e school.....	1e kl.....	f 6600.—			
		2e »	» 3900.—			
		3e »	» 1050.—			
		hulponderwijzeres .	» 2025.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 13665 —	» 190 —	113 25
	Meisjesschool.....	1e kl.....	f 5400.—			
		2e »	» 2600.—			
		hulponderwijzeres .	» 1975.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 10065 —	» 58 —	» 259 10
	Depok	2e kl..... ..	f 3600.—			
		3e »	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 5190 —	» 83 —	» 52 50
	Buitenzorg.....	1e kl	f 6600. —			
	1e school.....	2e »	» 3000.—			
		3e »	» 1500.—			
		hulponderwijzeres .	» 2050.—			
		» .	» 1525.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14765 —	» 124 —	» 13 85
		Transporteeren.....		f 208336 —	f 3520 10	f 2229 80

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 2932 52⁵	f 3301 93⁵	f 144761 71	f 33019 38⁵	
» 232 73	» 14 —	» 3896 33	» 140 —	
» 348 74	» 111 94⁵	» 13624 73⁵	» 1119 45	
» 130 05	» 452 52⁵	» 14748 87⁵	» 4525 25	
» 279 30	» 94 82⁵	» 14342 37⁵	» 948 25	
» 159 79	» 119 31	» 10661 20	» 1193 12⁵	
» 117 56	» 36 12	» 5479 18	» 361 18	
» 212 51	» 516 95	» 15632 31	» 5169 50	
f 4413 20⁵	f 4647 61	f 223146 71⁵	f 46476 14	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel. Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
		Per transport		f 208336 —	f 3520 10	f 2229 80
Batavia	Buitenzorg.....	1e kl.....	» 6350.—			
	2e school.....	2e »	» 3600.—			
		3e »	» 625.—			
		tijd. 3e kl.....	» 875.—			
		hulponderwijzeres.	» 1650.—			
		» .	» 1675.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14865 —	» 215 —	» 151 75
	Meisjesschool.....	1e kl.....	f 5700.—			
		2e »	» 4200.—			
		hulponderwijzeres.	» 2455.—			
		» ..	» 2400.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14845 —	» 52 50	» 396 85
Krawang...	Poerwakarta.....	2e kl.....	f 5200.—			
		3e »	» 1500.—			
		bediende	» 90.—			
				» 6790 —	» — —	» 25 50
	Soebang	2e kl.....	f 4750.—			
		3e »	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 6340 —	» 30 —	» 4 25
Preanger Regentschappen.	Bandoeng	1e kl.....	f 5400.—			
	Gemengde school..	2e »	» 4900.—			
		3e »	» 1700.—			
		hulponderwijzeres.	» 1500.—			
		tijd. » .	» 875.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14465 —	» 207 01	» 78 75
	Meisjesschool.....	2e kl.....	f 3000.—			
		hulponderwijzeres.	» 1800.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 4890 —	» 60 —	» 169 05
	Tjiandjoer.....	2e kl.....	f 3400.—			
		hulponderwijzeres.	» 2025.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 5515 —	» 31 —	» 28 75
		Transporteeren		f 276046 —	f 4115 61	f 3084 70

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 4413 20⁵	f 4647 61	f 223146 71⁵	f 46476 14	
» 521 93	» 65 05	» 15818 73	» 650 50	
» 294 62	» 197 50	» 15786 47	» 1975 —	
» 59 19	» 127 44	» 7002 13	» 1274 37⁵	
» 42 77⁵	» 48 70	» 6465 72⁵	» 487 —	
» 222 94⁵	» 304 69	» 15278 39⁵	» 3046 87⁵	
» 185 52	» 106 29	» 5410 86	» 1062 87	
» 111 68	» 79 39	» 5765 82	» 793 87⁵	
f 5851 86⁵	f 5576 67	f 294674 84⁵	f 55766 63⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.	
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.					
		Per transport.....				f 276046	—	f 4115	61	f 3084	70
Preanger Regentschappen.	Garoet.....	2e kl.....	f	4400.—							
		3e »	»	1500.—							
		hulponderwijzeres.	»	1800.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 7790	—	» 35	—	» 29	25
	Soekaboemi.....	1e kl.....	f	6000.—							
		2e »	»	3000.—							
		tijd. hulponderw..	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 10590	—	» 395	50	» 85	50
Cheribon...	Hoofdplaats.....	1e kl.....	f	6000.—							
	Gemengde school..	2e »	»	3900.—							
		hulponderwijzeres.	»	2500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 12490	—	» 30	—	» 64	50
	Meisjesschool.....	2e kl.....	f	4500.—							
		hulponderwijzeres.	»	3420.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 8010	—	» 25	—	» 126	—
	Indramajoe.....	2e kl.....	f	4800.—							
		tijd. 3e kl.....	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 6390	—	» 87	50	» 17	25
Padangsche-Benedenlanden.	Padang.....	1e kl.....	f	5950.—							
	1e school.....	2e »	»	3300.—							
		3e »	»	1800.—							
		hulponderwijzeres.	»	1425.—							
		tijd. » .	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 14065	—	» 280	—	» 1	50
	2e school.....	1e kl.....	f	6000.—							
		2e »	»	3900.—							
		hulponderwijzeres.	»	2100.—							
		tijd. » .	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 13590	—	» 90	—	» 147	50
	Meisjesschool.....	2e kl.....	f	4000.—							
		Transporteeren....	f	4000.—		f 348971	—	f 5058	61	f 3556	20

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 5851 86⁵	ƒ 5576 67	ƒ 294674 84⁵	ƒ 55766 63⁵	
» 142 75	» 102 20	» 8099 20	» 1022 —	
» 151 22	» 213 79	» 11436 01	» 2137 87⁵	
» 163 59	» 105 75	» 12853 84	» 1057 50	
» 70 48	» 53 44	» 8284 92	» 534 37⁵	
» 38 91	» 17 89	» 6551 55	» 178 87⁵	
» 162 47	» 431 34	» 14940 31	» 4313 37⁵	
» 339 88	» 136 39	» 14303 77	» 1363 87⁵	
ƒ 6921 16⁵	ƒ 6637 47	ƒ 371144 44⁵	ƒ 66374 51	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.		Totaal per school.								
		Per transport.....	ƒ	4000.—	ƒ	348971	—	ƒ	5058	61	ƒ	3556	20
Padangsche-Benedenlanden.	Meisjesschool.....	hulponderwijzeres.	»	1675.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5765	—	»	25	—	»	97	85
Padangsche-Bovenlanden.	Fort de Kock (1)..	1e kl.....	ƒ	6050.—									
		2e »	»	200.—									
		3e kl.....	»	1800.—									
		hulponderwijzeres.	»	500.—									
		tijd. » .	»	750.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	9390	—	»	110	—	»	32	25
	Padang-Pandjang...	2e kl.....	ƒ	3350.—									
		hulponderwijzeres.	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4940	—	»	35	—	»	22	75
	Solok	2e kl.....	ƒ	4775.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6365	—	»	60	—	»	15	25
Tapanoelie..	Padang-Sidempoean.	2e kl.....	ƒ	3000.—									
		3e »	»	1000.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4090	—	»	—	—	»	15	—
Benkoelen..	Hoofdplaats.....	2e kl.....	ƒ	5400.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6990	—	»	342	35	»	52	
Palembang..	Hoofdplaats (2)....	1e kl.....	ƒ	5500.—									
		2e »	»	3000.—									
		hulponderwijzeres.	»	1700.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	10290	—	»	50	—	»	40	—
Banka.....	Muntok.....	2e kl.....	ƒ	2550.—									
		3e »	»	2050.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4690	—	»	175	95	»	20	25
Riouw.....	Riouw.....	2e kl.....	ƒ	2500.—									
		tijd. 3e kl.....	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4090	—	»	—	—	»	26	50
		Transporteeren.....			ƒ	405581	—	ƒ	5856	91	ƒ	3878	05

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 6921 16⁵	f 6637 47	f 371144 44⁵	f 66374 75	
» 108 35	» 165 88	» 6162 08	» 1658 75	(1) Met 1 December 1893 verheven tot eene 1e klasse school.
» 103 78	» 148 41	» 9784 44	» 1484 12⁵	
» 158 79⁵	» 70 06	» 5226 60⁵	» 700 62⁵	
» 70 —	» 93 21	» 6603 46	» 932 12⁵	
» 106 04	» 39 40	» 4250 44	» 393 97⁵	
» 101 65	» 90 11⁵	» 7576 11⁵	» 901 15⁵	(2) Met ingang van 30 October 1893 teruggebracht tot eene 2e klasse school.
» 192 80⁵	» 116 92⁵	» 10689 73	» 1169 25	
» 60 01	» 131 37⁵	» 5077 58⁵	» 1313 75	
» 122 31⁵	» 95 67⁵	» 4334 49	» 956 75	
f 7944 91	f 7588 52	f 430849 39	f 75885 01⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.	
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.					
		Per transport.....				ƒ 405581	—	ƒ 5856	91	ƒ 3878	05
Sumatra's Oostkust....	Medan.....	2e kl.....	ƒ	3300.—							
		3e »	»	1500.—							
		tijd. 3e kl.....	»	875.—							
		bediende.....	»	210.—							
						» 5885	—	» 260	—	» 26	75
Atjeh en Onderhoorigheden.....	Kota-Radja	1e kl.....	ƒ	5500.—							
	1e school.....	2e »	»	4800.—							
		3e »	»	1500.—							
		bediende der school	»	180.—							
		vivres.....	»	1639.50							
		bedienden van het onderw. pers..	»	180.—							
						» 13799	50	» 50	—	» 6	80
	2e school	1e kl.	ƒ	5400.—							
		2e »	»	3350.—							
		hulponderwijzeres	»	1500.—							
		bediende der school	»	180.—							
		vivres.....	»	1569.—							
		bedienden van het onderw. pers..	»	150.—							
						» 12149	—	» 40	—	» 40	75
Wester-Afd. van Borneo..	Pontianak	2e kl.....	ƒ	2600.—							
		3e »	»	1450.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 4140	—	» 35	—	» 21	—

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 7944 91	f 7588 52	f 430849 39	f 75885 01⅝	
» 146 35	» 206 17⅝	» 6524 27⅝	» 2061 75	
» 160 64⅝	» 233 86	» 14250 80⅝	» 2338 62⅝	
» 146 33	» 2 08	» 12378 16	» 20 78	
» 129 46	» 131 04	» 4456 50	» 1310 41⅝	

afdeeling.

f 285 24	f 525 52⅝	f 17450 76⅝	f 5255 25
f 8812 93⅝	f 8687 20	f 485909 89⅝	f 86871 83

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.			Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.			
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.						
		Per transport		f 458144 50	f	6291 91	f	3973 35		
Semarang ..	1e school B	1e kl.	f 6600.—							
		2e »	» 2250.—							
		3e »	» 1700.—							
		3e »	» 750.—							
		3e »	» 1500.—							
		hulponderwijzeres	» 2520.—							
		bediende	» 90.—							
				» 15410 —	»	20 —	»	13 45		
	2e school	1e kl.	f 6300.—							
		2e »	» 2500.—							
		3e »	» 1375.—							
		3e »	» 1500.—							
		hulponderwijzeres	f 450.—							
		»	» 1875.—							
		tijd. »	» 875.—							
		bediende	» 90.—							
				» 14965 —	»	67	»	175 15		
	3e school	1e kl.	» 6300.—							
		2e »	» 4950.—							
		3e »	» 1500.—							
		hulponderwijzeres	» 175.—							
		tijd. »	» 1375.—							
		bediende	» 90.—							
				» 14390 —	»	30 —	»	84 —		
	1e Meisjesschool. (1)	1e kl.	f 3600.—							
		2e »	» 1600.—							
		hulponderwijzeres	» 1000.—							
		tijd. »	» 125.—							
		bediende	» 67.50							
				» 6392 50	»	948 50	»	3 75		
	2e Meisjesschool...	1e kl.	f 5250.—							
		2e »	» 2350.—							
		hulponderwijzeres.	» 1800.—							
		tijd. »	» 625.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 10115 —	»	43 25	»	448 65		
		Transporteeren		f 519417 —	f	7400 66	f	4698 35		

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 8812 93⁵	f 8687 20	f 485909 89⁵	f 86871 83	
» 243 88⁵	» 585 52⁵	» 16272 86	» 5855 25	
» 628 99⁵	» 131 66	» 15967 80⁵	» 1316 62⁵	
» 240 81⁵	» 42 29	» 14787 10⁵	» 422 87⁵	(') Geopend 1 April 1893.
» 163 43	» 245 75	» 7753 93	» 2457 50	
» 395 04⁵	» 74 87⁵	» 11076 82	» 748 75	
f 10485 10⁵	f 9767 30	f 551768 41⁵	f 97672 85⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.	
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.					
		Per transport.....				ƒ 519417	—	ƒ 7400	66	ƒ 4698	35
Semarang..	Tjandi (1).....	1e kl.....	ƒ	5500.—							
		2e »	»	3600.—							
		3e »	»	300.—							
		hulponderwijzeres	»	1800.—							
		bediende	»	90.—							
						» 11290	—	» 60	—	» 58	10
	Ambarawa	1e kl.....	ƒ	6600.—							
	Gemengde school	2e »	»	3000.—							
		tijd. 3e kl.....	»	1800.—							
		hulponderwijzeres	»	1500.—							
		bediende	»	90.—							
						» 12990	—	» 10	—	» 55	25
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	3000.—							
		hulponderwijzeres	»	1825.—							
		bediende	»	90.—							
						» 4915	—	» 20	—	» 113	40
	Oengaran	2e kl.....	ƒ	4400.—							
		hulponderwijzeres	»	2000.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 6490	—	» 20	—	» 15	45
	Salatiga.....	1e kl.....	»	6000.—							
	1e school	2e »	»	3000.—							
		3e »	»	125.—							
		hulponderwijzeres	»	2400.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 11615	—	» 65	—	» 13	70
	2e school	1e kl.....	ƒ	6000.—							
		2e »	»	4950.—							
		3e »	»	1500.—							
		tijd. hulponderw.	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 14040	—	» —	—	» 148	56
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	4500.—							
		hulponderwijzeres	»	2100.—							
		tijd. »	»	125.—							
		bediende.....	»	90.—							
						» 6815	—	» —	—	» 195	65
		Transporteeren				ƒ 587572	—	ƒ 7575	66	ƒ 5298	46

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 10485 10[5]	ƒ 9767 30	ƒ 551768 41[5]	ƒ 97672 83[5]	(1) Met 1 Maart 1893 verheven tot eene 1e klasse school.
» 134 20	» 193 —	» 11735 30	» 1930 —	
» 208 10	» 138 48	» 13401 83	» 1384 75	
» 28 51	» 17 81	» 5094 72	» 178 12[5]	
» 123 62	» 54 86	» 6703 93	» 548 57[5]	
» 112 65	» 249 76	» 12056 11	» 2497 62[5]	
» 420 26[5]	» 74 37[5]	» 14683 20	» 743 75	
» 318 88	» 59 40	» 7388 93	» 594 04	
ƒ 11831 33	ƒ 10554 98[5]	ƒ 622832 43[5]	ƒ 105549 70	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel. Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
		Per transport.....		ƒ 587572—	ƒ 7575 66	ƒ 5298 46
Semarang..	Kendal.....	2e kl.....	ƒ 4925.—			
		3e »	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 6515—	» 26—	» 16 50
Tegal.....	Tegal	1e kl.....	ƒ 6050.—			
	Gemengde school	2e »	» 2400.—			
		3e »	» 1375.—			
		hulponderwijzeres	» 1550.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 11465—	» 170—	» 49—
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ 4500.—			
		hulponderwijzeres	» 1200.—			
		tijd. »	» 500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 6290—	» 45—	» 128 90
Pekalongan.	Pekalongan.....	1e kl.....	ƒ 5650.—			
	Gemengde school	2e »	» 2500.—			
		3e »	» 1500.—			
		hulponderwijzeres	» 2125.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 11865—	» 125—	» 73 45
	Meisjesschool.....	2e kl.....	» 3750.—			
		tijd. hulponderw.	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 5340—	» 25—	» 160 80
Japara.....	Pati.....	1e kl.....	ƒ 5650.—			
		2e »	» 4600.—			
		tijd. hulponderw.	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 11840—	» 25—	» 57 50
	Koedoes.....	2e kl.....	ƒ 3000.—			
		3e »	» 1500.—			
		hulponderwijzeres	» 1800.—			
		bediende	» 90.—			
				» 6390—	» 34—	» 41 50
	Djoewana.....	2e kl.....	ƒ 5100.—			
		hulponderwijzeres	» 1625.—			
		Transporteeren...	ƒ 6725.—	ƒ 647277—	ƒ 8025 66	ƒ 5826 11

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 11831 33	ƒ 10554 98⅝	ƒ 622832 43⅝	ƒ 105549 70	
» 91 07	» 106 97⅝	» 6755 54⅝	» 1069 75	
» 199 01	» 152 —	» 12035 01	» 1520 —	
» 156 63	» 81 62⅝	» 6702 15⅝	» 816 25	
» 256 10	» 135 55	» 12455 10	» 1355 50	
» 204 91	» 47 25	» 5777 96	» 472 50	
» 147 57	» 166 11	» 12236 18	» 1661 12⅝	
» 119 88	» 119 05	» 6704 43	» 1190 50	
ƒ 13006 50	ƒ 11363 54⅝	ƒ 685498 81⅝	ƒ 113635 32⅝	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport....	ƒ	6725.—		ƒ 647277		ƒ	8025	66	ƒ	5826	11
Japara.....	Djoewana	bediende.....	»	90 —									
						» 6815	—	»		—	»	29	50
	Japara.....	2e kl.....	ƒ	4800.—									
		3e »	»	1500. –									
		bediende.....	»	90.—									
						» 6390	—	»	25	—	»	45	—
Rembang....	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ	6000.—									
		2e »	»	3600.—									
		hulponderwijzeres	»	2820.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 12510	–	»	25	—	»	62	50
	Toeban	2e kl.....	ƒ	3600.—									
		tijd. hulponderw.	»	1525. –									
		bediende.....	»	90.—									
						» 5215	—	»	50	—	»	35	—
	Bodjonegoro	1e kl.....		6000.—									
		2e »	»	3600.—									
		hulponderwijzeres	»	1850.—									
		bediende.....	»	90 —									
						» 11540	–	»	25		»	48	75
Banjoemas..	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ	6600.–									
		2e »	»	3000.—									
		tijd. hulponderw.	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 11190	—	»	25	—	»	59	25
	Poerbolinggo	2e kl.....	ƒ	3400.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 4990	—	»	15	—	«	9	75
	Bandjarnegara.....	2e kl.....	ƒ	2500.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 4090	—	»	25	–	»	9	75
	Tjilatjap	1e kl.....	ƒ	4500.—									
		2e »	»	4300.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 10390	—	»	50	—	»	37	25
		Transporteeren.....				ƒ 720407	–	ƒ	8265	66	ƒ	6162	86

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 13006 50	ƒ 11363 54⅝	ƒ 685498 81⅝	ƒ 113635 32⅝	
» 123 83⅝	» 79 02⅝	» 7047 36	» 790 25	
» 103 06	» 134 —	» 6697 06	» 1340 —	
» 115 35⅝	» 122 97⅝	» 12835 83	» 1229 75	
» 88 85	» 80 74	» 5469 59	» 807 37⅝	
» 136 01	» 134 82⅝	» 11884 58⅝	» 1348 25	
» 154 99	» 222 56	» 11651 80	» 2225 62⅝	
» 50 02	» 71 99	» 5136 76	» 719 87⅝	
» 84 86	» 163 93⅝	» 4373 54⅝	» 1639 35	
» 143 66	» 82 36	» 10703 27	» 823 62⅝	
ƒ 14007 14	ƒ 12455 95⅝	ƒ 761298 61⅝	ƒ 124559 42⅝	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport.....				ƒ 720407	—	ƒ 8265	66		ƒ 6162	86	
Bagelen....	Poerworedjo.....	1e kl.....	ƒ	5600.—									
	Gemengde school	2e »	»	3800.—									
		hulponderwijzeres	»	1800.—									
		»	»	1125.—									
		tijd. »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 13915	—	» 75	—		» 50	20	
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	4050.—									
		hulponderwijzeres	»	2290.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 6430	—	» 50	—		» 83	65	
	Wonosobo.....	2e kl.....	ƒ	3600.—									
		3e »	»	2125.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 5815	—	» 10	—		» 30	75	
	Keboemen.....	2e kl.....	ƒ	3400.—									
		3e »	»	1725.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 5215	—	» 20	—		» 18	75	
	Gombong	1e kl.....	ƒ	6600.—									
	Pupillenschool.....	2e »	»	3300.—									
		3e »	»	350.—									
		3e »	»	900.—									
		3e »	»	2400 —									
		3e »	»	1500.—									
		3e »	»	1500.—									
		3e »	»	1500.—									
		3e »	»	2300.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 21940	—	» 70	—		» 587	25	
	2e school	1e kl.....	ƒ	5750.—									
		2e »	»	3600.—									
		tijd. hulponderw.	»	1725.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 11165	—	» 45	—		» 34	50	
	Koetoardjo	2e kl.....	ƒ	4150.—									
		Transporteeren...	ƒ	4150.—		ƒ 784887	—	ƒ 8535	66		ƒ 6967	96	

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 14007 14	ƒ 12455 95⁵	ƒ 761298 61⁵	ƒ 124559 42⁵	
» 406 57	» 319 67⁵	» 14766 44⁵	» 3196 75	
» 88 01	» 102 87⁵	» 6754 53⁵	» 1028 75	
» 102 83⁵	» 170 65	» 6129 23⁵	» 1706 50	
» 70 44	» 142 11	» 5466 30	» 1421 12⁵	
» 648 22⁵	» — —	» 23245 47⁵	» — —	
» 106 89	» 207 67⁵	» 11559 06⁵	» 2076 75	
ƒ 15430 11	ƒ 13398 94	ƒ 829219 67	ƒ 133989 30	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN. Traktementen van het onderwijzend personeel. Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.	Onderhoud en aanmaak van meubilair.	Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.
		Per transport....	f 4150.—	f 784887.—	f 8535.66	f 6967.96
Bagelen....	Koetoardjo	3e kl.....	» 2150.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 6390.—	» 45.—	» 32.—
Kedoe.....	Magelang.....	1e kl.....	f 5500.—			
	1e school.....	2e »	» 3000.—			
		3e »	» 1500.—			
		tijd. hulponderw.	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 11640.—	» 50.—	» 3.—
	2e school.....	1e kl.....	f 6600.—			
		2e »	» 3900.—			
		hulponderwijzeres	» 1925.—			
		»	» 875.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 13390.—	» 182.—	» 56.75
	Meisjesschool	2e kl.....	f 3900.—			
		tijd. hulponderw.	» 2040.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 6030.—	» —.—	» 148.75
Djokjakarta.	Hoofdplaats.....	1e kl.....	f 6000.—			
	1e school A.....	2e »	» 2600.—			
		3e »	» 1575.—			
		hulponderwijzeres	» 2710.—			
		tijd. »	» 1500.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 14475.—	» —.—	» 10.95
	1e school B	1e kl.....	f 6600.—			
		2e »	» 2900.—			
		hulponderwijzeres	» 1575.—			
		tijd. »	» 1125.—			
		bediende.....	» 90.—			
				» 12290.—	» 442.—	» 23.—
	2e school.....	1e kl.....	f 6600.—			
		2e »	» 4800.—			
		3e »	» 1500.—			
		hulponderwijzeres	» 1980.—			
		»	» 1500.—			
		Transporteeren..	f 16380.—	f 849102.—	f 9254.66	f 7242.41

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 15430 11	ƒ 13398 94	ƒ 829219 67	ƒ 133989 30	
» 118 74	» 114 87⅝	» 6700 61⅝	» 1148 75	
» 104 15	» 317 97⅝	» 12115 12⅝	» 3179 75	
» 384 74	» 39 05	» 14052 54	» 390 50	
» 137 22⅝	» 122 31	» 6438 28⅝	» 1223 12⅝	
» 257 10	» 471 27⅝	» 15214 32½	» 4712 75	
» 183 20	» 199 99	» 13138 19	» 1999 87⅜	
ƒ 16615 26⅝	ƒ 14664 41⅝	ƒ 896878 75	ƒ 146644 05	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.									
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.	
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.					
		Per transport ...	ƒ	16380.—	ƒ	849102	—	ƒ	9254 66	ƒ	7242 41
Djokjakarta.	2e school	tijd. hulponderw.	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
					»	17970	—	»	30 —	»	120 25
	Meisjesschool.....	1e kl.....	ƒ	4800.—							
		2e »	»	3950.—							
		hulponderwijzeres	»	1500.—							
		» .	»	1675.—							
		bediende.....	»	90.—							
					»	12015	—	»	161 —	»	353 20
Soerakarta .	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ	5650.—							
	1e school.....	2e »	»	3000.—							
		3e »	»	1500.—							
		3e »	»	1500.—							
		hulponderwijzeres	»	1800.—							
		bediende	»	90.—							
					»	13540	—	»	450 —	»	3 25
	2e school	1e kl.....	ƒ	5300.—							
		2e »	»	3900.—							
		3e »	»	2700.—							
		hulponderwijzeres	»	1500.—							
		tijd. »	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
					»	14990	—	»	70 —	»	171 25
	3e school	1e kl.....	ƒ	5600.—							
		2e »	»	3000.—							
		3e »	»	1500.—							
		3e »	»	1375.—							
		tijd. hulponderw.	»	1800.—							
		bediende.....	»	90.—							
					»	13365	—	»	214 —	»	109 40
	Meisjesschool.....	1e kl.....	ƒ	5700.—							
		2e »	»	2200.—							
		hulponderwijzeres	»	2250.—							
		tijd. » .	»	1500.—							
		bediende.....	»	90.—							
					»	11740	—	»	110 —	»	535 15
	Klatten.....	1e kl.....	ƒ	6150.—							
		Transporteeren...	ƒ	6150.—	ƒ	932722	—	ƒ	10289 66	ƒ	8534 91

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 16615 26⁵	ƒ 14664 41⁵	ƒ 896878 75	ƒ 146644 05	
» 486 76	» 232 92⁵	» 18839 93⁵	» 2329 25	
» 324 28	» 304 34	» 13157 82	» 3043 37⁵	
» 237 27	» 455 62⁵	» 14686 14⁵	» 4556 25	
» 554 57	» 56 45	» 15842 27	» 564 50	
» 489 09⁵	» 296 —	» 14473 49⁵	» 2960 —	
» 371 52	» 167 74	» 12924 41	» 1677 37⁵	
ƒ 19078 76	ƒ 16177 49⁵	ƒ 986802 82	ƒ 161774 80	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.							
		Traktementen van het onderwijzend personeel.			Onderhoud en aanmaak van meubilair.		Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.					
		Per transport....	ƒ 6150.—	ƒ 932722	—	ƒ 10289	66	ƒ 8534	91
Soerakarta..	Klatten	2e kl.....	» 3100.—						
		hulponderwijzeres	» 2640.—						
		»	» 875.—						
		bediende.....	» 90.—						
				» 12855	—	» 50	—	» 83	75
	Bojolali	1e kl	ƒ 6000.—						
		2e »	» 3000.—						
		3e »	» 1500.—						
		bediende.....	» 90.—						
				» 10590	—	» 25	—	» 53	75
Madioen....	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ 5550.—						
	Gemengde school..	2e »	» 3000.—						
		3e »	» 1500.—						
		hulponderwijzeres	» 1575.—						
		bediende	» 90.—						
				» 11715	—	» 142	-	» 52	25
	Meisjesschool	2e kl.	ƒ 4300.—						
		hulponderwijzeres	» 1500.—						
		bediende.....	» 90.—						
				» 5890	—	» —	—	» 205	70
	Ngawi.....	1e kl.....	ƒ 6600.—						
		2e »	» 3950.—						
		hulponderwijzeres	» 2400.—						
		bediende.....	» 90.—						
				» 13040	—	» 25	—	» 39	25
Kediri.....	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ 6600.—						
	Gemengde school..	2e »	» 3600.—						
		hulponderwijzeres	» 2520.—						
		»	» 1700.—						
		bediende.....	» 90.—						
				» 14510	—	» 25	—	» 87	85
	Meisjesschool	2e kl.	ƒ 2400.—						
		hulponderwijzeres	» 1500.—						
		bediende	» 90.—						
				» 3990	—	» 115	—	» 136	45
	Blitar.....	1e kl.....	ƒ 6050.—						
	Gemengde school..	2e »	» 4000.—						
		Transporteeren ..	ƒ 10050.—	ƒ1005312	—	ƒ 10671	66	ƒ 9193	91

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 19078 76	ƒ 16177 49⅝	ƒ 986802 82	ƒ 161774 80	
» 292 92⅝	» 54 58	» 13336 25⅝	» 545 82⅝	
» 135 05	» 19 22⅝	» 10823 02⅝	» 192 25	
» 277 84	» 260 40	» 12447 49	» 2604 —	
» 129 70	» 81 19	» 6306 59	» 811 87⅝	
» 191 99	» 163 87⅝	» 13460 11⅝	» 1638 75	
» 195 24	» 115 57⅝	» 14933 66⅝	» 1155 75	
» 104 93⅝	» 109 06	» 4455 44⅝	» 1090 62⅝	
ƒ 20406 44	ƒ 16981 40	ƒ1062565 41	ƒ 169813 87⅝	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport	ƒ	10050.—		ƒ1005312	—	ƒ	10671	66	ƒ	9193	91
Kediri.....	Blitar.....	hulponderwijzeres	»	1500.—									
	Gemengde school..	tijd. » .	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 13140	—	»	62	50	»	61	—
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	3600.—									
		hulponderwijzeres	»	1650.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 5340	—	»	—	—	»	91	50
	Toeloeng-Agoeng...	2e kl.....	ƒ	3300.—									
		3e »	»	1500.—									
		tijd. hulponderw.	»	1125.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 6015	—	»	53	—	»	39	75
	Ngandjoek.....	2e kl.....	ƒ	2750.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 4340	—	»	20	—	»	30	—
Z.- en Oos-	Bandjermasin.....	1e kl.....	ƒ	5750.—									
ter-Afdeeling	Gemengde school..	2e »	»	3600.—									
van Borneo..		3e »	»	1700.—									
		hulponderwijzeres	»	2300.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 13440	—	»	40	—	»	69	60
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	3250.—									
		hulponderwijzeres	»	1575.—									
		bediende.....	»	90.—									
						» 4915	—	»	53	—	»	123	40

3de Inspectie-

Soerabaja..	Hoofdplaats.....	1e kl.....	ƒ	6250.—									
	1e school A.....	2e »	»	3400.—									
		3e »	»	1800.—									
		3e »	»	1500.—									
		hulponderwijzeres	»	2720.—									
		Transporteeren...	ƒ	15670.—		ƒ1052502	—	ƒ	10900	16	ƒ	9609	16

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 20406 44	*f* 16981 40	*f* 1062565 41	*f* 169813 87½	
» 209 09½	» 155 91	» 13628 50½	» 1559 12½	
» 83 94½	» 60 44	» 5575 88½	» 604 37½	
» 180 73	» 98 25	» 6386 73	» 982 50	
» 107 54½	» 49 19	» 4546 73½	» 491 87½	
» 241 61½	» 123 54	» 13914 75½	» 1235 37½	
» 115 06	» 63 31	» 5269 77	» 633 12½	

afdeeling.

f 21344 43	*f* 17532 04	*f* 1111887 79	*f* 175320 25

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.			Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.						
		Per transport....	ƒ 15670.—	ƒ 1052502	—	ƒ 10900	76	ƒ 9609	16
Soerabaja ..	1e school A	bediende.....	» 90.—							
				» 15760	—	» 265	—	» 8	25
	1e school B.....	1e kl.....	ƒ 6600.—							
		2e »	» 4800.—							
		3e »	» 1800.—							
		3e »	» 1650.—							
		hulponderwijzeres	» 2400.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 17340	—	» 100	—	» 12	25
	2e school	1e kl.....	ƒ 5650.—							
		2e »	» 4800.—							
		3e »	» 1675.—							
		hulponderwijzeres	» 2000.—							
		»	» 1525.—							
		»	» 2175.—							
		bediende.....	» 90.-							
				» 17915	—	» 100	—	» 135	50
	3e school	1e kl.....	ƒ 6000.—							
		2e »	» 2550.—							
		3e »	» 1800.—							
		3e »	» 1800.—							
		hulponderwijzeres	» 1775.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 14015	—	» 100	—	» 82	—
	4e school.....	1e kl.....	ƒ 6600.—							
		2e »	» 4200.—							
		3e »	» 1800.—							
		bediende.....	» 90.—							
				« 12690	—	» 60	—	» 11	75.
	5e school	1e kl.....	ƒ 6600.—							
		2e »	» 3600.—							
		hulponderwijzeres	» 1625.—							
		tijd. » .	» 2080.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 13995	—	» 85	—	» 113	—
	1e meisjesschool...	1e kl.....	ƒ 6000. -							
		2e »	» 2400.—							
		Transporteeren...	ƒ 8400.—	ƒ 1144217	—	ƒ 11610	16	ƒ 9971	91

Leermiddelen en prijzen.	10 pct aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
ƒ 21344 43	ƒ 17532 04	ƒ 1111887 79	ƒ 175320 25	
» 168 68⁵	» 382 01	» 16583 94⁵	» 3820 12⁵	
» 163 96⁵	» 476 76	» 18092 97⁵	» 4767 62⁵	
» 417 74⁵	» 161 24	» 18729 48⁵	» 1612 37⁵	
» 383 04	» 186 22⁵	» 14766 26⁵	» 1862 25	
» 113 14	» 82 74	» 12957 65	» 827 37⁵	
» 170 12	» 11 29	» 14374 41	» 112 87⁵	
ƒ 22761 12⁵	ƒ 18832 30⁵	ƒ 1207392 50	ƒ 188322 87⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport....	*f*	8400.—	*f*	1144217	—	*f*	11610	16	*f*	9971	91
Soerabaja...	1e meisjesschool...	hulponderwijzeres	»	1600.—									
		»	»	2400.—									
		»	»	250.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	12740	—	»	121	—	»	0	70
	2e meisjesschool...	1e kl.....	*f*	5400.—									
		2e »	»	3650.—									
		hulponderwijzeres	»	1375.—									
		tijd. » .	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	12015	—	»	530	—	»	515	55
	Grisee.....	2e kl	*f*	4500.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6090	—	»	20	—	»	35	—
	Modjokerto	1e kl.....	*f*	5900.—									
		2e »	»	2675.—									
		3e »	»	1500.—									
		3e »	»	250.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	10415	—	»	25	—	»	69	75
	Sidoardjo.....	2e kl.....	*f*	3300.—									
		3e »	»	1500.—									
		hulponderwijzeres	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6590	—	»	25	—	»	70	31
	Djombang	2e kl.....	*f*	2550.—									
		3e »	»	1375.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4015	—	»	125	—	»	5	25
Madoera ...	Pamekasan	2e kl.....	*f*	5400.—									
		3e »	»	1800.—									
		3e »	»	750.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	8040	—	»	100	—	»	55	50
	Bangkalan.....	2e kl.....	*f*	5000.—									
		3e »	»	1500.—									
		Transporteeren...	*f*	6500.—	*f*	1204122	—	*f*	12556	16	*f*	10723	97

Leermiddelen en prijzen.		10 pct. aandeel schoolgelden.		Totaal.		Ontvangen schoolgelden.		TOELICHTINGEN.
f 22761	12⁵	*f* 18832	30⁵	*f* 1207392	50	*f* 188322	87⁵	
» 175	59	» 351	87⁵	» 13389	16⁵	» 3518	75	
» 348	69⁵	» 86	34	» 13495	58⁵	» 863	37⁵	
» 91	29	» 63	21	» 6299	50	» 632	12⁵	
» 197	15⁵	» 116	21	» 10823	11⁵	» 1162	12⁵	
» 179	81⁵	» 112	77⁵	» 6977	90	» 1127	75	
» 96	89	» 79	70	» 4321	84	» 797	—	
» 109	38⁵	» 130	57⁵	» 8433	46	» 1305	75	
f 23959	94⁵	*f* 19772	99	*f* 1271135	06⁵	*f* 197729	25	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport....	ƒ	6500.—	ƒ	1204122	—	ƒ	12556	16	ƒ	10723	97
Madoera....	Bangkalan.....	bediende.....	»	90.—									
					»	6590	—	»	64	—	»	22	50
	Soemenep.....	2e kl.....	ƒ	2550.—									
		3e »	»	2250.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4890	—	»	100	—	»	36	30
Pasoeroean .	Pasoeroean	1e kl.....	ƒ	6000.—									
	Gemengde school..	2e »	»	3000.—									
		hulponderwijzeres.	»	2400.—									
		» .	»	1675.—									
		bediende	»	90.—									
					»	13165	—	»	25	—	»	94	10
	Meisjesschool	1e kl.....	ƒ	4800.—									
		2e »	»	3000.—									
		hulponderwijzeres	»	2100.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	9990	—	»	—	—	»	253	70
	Malang.....	1e kl.....	ƒ	6200.—									
	1e school.....	2e »	»	3300.—									
		3e »	»	1500.—									
		3e »	»	375.—									
		hulponderwijzeres	»	2940.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	14405	—	»	188	50	»	16	30
	2e school.....	2e kl.....	ƒ	3175.—									
		3e »	»	1275.—									
		bediende.....	»	75.—									
					»	4525	—	»	515	—	»	42	50
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	3950.—									
		hulponderwijzeres	»	1650.—									
		tijd. »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	7190	—	»	120	—	»	180	70
	Lawang (1).....	1e kl.	»	6250.—									
		2e »	»	2000.—									
		3e »	»	875.—									
		hulponderwijzeres	»	1800.—									
		Transporteeren...	ƒ	10925.—	ƒ	1264877	—	ƒ	13568	66	ƒ	11370	07

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 23959 94⁵	f 19772 99	f 1271135 06⁵	f 197729 75	
» 68 06	» 34 45	» 6779 01	» 344 50	
» 82 71	» 63 11	» 5172 12	» 631 12⁵	
» 220 38	» 194 94	» 13699 42	» 1949 37⁵	
» 186 46	» 112 62⁵	» 10542 78⁵	» 1126 25	
263 28⁵	» 313 —	» 15186 08⁵	» 3130 —	
717 35	» 5 39	» 5805 24	» 53 87⁵	
169 51	» 169 75	» 7829 96	» 1697 50	(1) Met 1 Febr. 1893 verheven tot eene 1e klasse school.
25667 70	f 20666 25⁵	f 1336149 68⁵	f 206062 37⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVE											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijf- behoeften voo gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport ...	ƒ	10925.—	ƒ	1264877	—	ƒ	13568	66	ƒ	11370	07
Pasoeroean ..	Lawang.....	bediende.....	»	90.—									
					»	11015	—	»	120		»	42	—
	Bangil.....	2e kl.....	ƒ	4675.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6265	—	»	140	—	»	24	—
Probolinggo..	Probolinggo	1e kl.....	ƒ	6000.—									
	1e school.....	2e »	»	3550.—									
		hulponderwijzeres	»	2420.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	12060	—	»	—	—	»	5	45
	2e school	1e kl.....	ƒ	6000.—									
		2e »	»	2450.—									
		tijd. 3e kl.....	»	750.—									
		hulponderwijzeres	»	2665.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	11955	—	»	349	—	»	89	75
	Meisjesschool.....	2e kl.....	ƒ	4050.—									
		hulponderwijzeres	»	1800.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5940		»	36	—	»	141	40
	Kraksaän.....	2e kl	ƒ	4050.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5640	-	»	144	—	»	21	—
	Loemadjang.....	2e kl.....	ƒ	4800.—									
		3e »	»	1400.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6290	-	»	—	—	»	11	75
Besoeki....	Besoeki.....	2e kl.....	ƒ	3300.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	4890	—	»	—	—	»	8	—
	Sitoebondo	2e kl	ƒ	2675.—									
		3e kl.....	»	2250.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5015	—	»	44	25	»	17	25
	Bondowoso.....	2e kl.....	ƒ	2400.—									
		Transporteeren...	ƒ	2400.—	ƒ	1333947	—	ƒ	14401	91	ƒ	11730	67

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 25667 70	*f* 20666 25⁵	*f* 1336149 68⁵	*f* 206662 37⁵	
» 174 30	» 191 15	» 11542 45	» 1911 50	
» 98 87⁵	» 88 21	» 6616 08⁵	» 882 12⁵	
» 75 75⁵	» 166 74	» 12307 94⁵	» 1667 39	
» 343 26	» 46 10	» 12783 11	» 461 —	
» 134 99	» 97 20⁵	» 6349 59⁵	» 972 05	
» 61 19	» 60 61	» 5926 80	» 606 12⁵	
» 63 66	» 84 40	» 6449 81	» 844 —	
» 28 81⁵	» 32 99	» 4959 80⁵	» 329 87⁵	
» 58 93	» 128 44	» 5263 87	» 1284 37⁵	
f 26707 47⁵	*f* 21562 10	*f* 1408349 15⁵	*f* 215620 81⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN											
		Traktementen van het onderwijzend personeel.						Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voo gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.		Bedrag.		Totaal per school.							
		Per transport....	*f*	2400.—	*f*	1333947	—	*f*	14401	91	*f*	11730	67
Besoeki....	Bondowosso.....	3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	3990	—	»	30	—	»	23	50
	Djember.....	2e kl.....	*f*	4800.—									
		3e »	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6390	—	»	24	—	»	4	75
	Banjoewangi.....	2e kl.....	*f*	4250.—									
		3e »	»	1600.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5940	—	»	—	—	»	17	75
Celebes en	Makasser.....	1e kl	*f*	5400.—									
Onderhoorigheden.....	1e school.....	2e »	»	3475.—									
		3e »	»	1500.—									
		tijd. hulponderw.	»	1500.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	11965	—	»	80	—	»	8	70
	2e school.....	1e kl.....	*f*	6000.—									
		2e »	»	3600.—									
		3e »	»	1650.—									
		hulponderwijzeres	»	1375.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	12715	—	»	115	—	»	125	75
	Meisjesschool.....	2e kl.....	*f*	3950.—									
		hulponderwijzeres	»	1775.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5815	—	»	40	—	»	145	35
	Maros.....	2e kl.....	*f*	5650.—									
		tijd. 3e kl.....	»	750.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6490	—	»	50	—	»	26	25
	Bonthain.....	2e kl.....	*f*	3500.—									
		3e »	»	2700.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	6290	—	»	10	—	»	50	90
	Boeloecomba.....	2e kl.....	*f*	3750.—									
		3e »	»	1800.—									
		bediende.....	»	90.—									
					»	5640	—	»	10	—	»	41	—
		Transporteeren.....			*f*	1399182	—	*f*	14760	91	*f*	12174	62

Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
f 26707 47⁵	*f* 21562 10	*f* 1408349 15⁵	*f* 215620 81⁵	
» 60 35⁵	» 48 45	» 4152 30⁵	» 484 50	
» 73 96	» 47 31	» 6540 02	» 473 12⁵	
» 126 03	» 43 87⁵	» 6127 65⁵	» 438 75	
» 123 19	» 370 01	» 12546 90	» 3700 12⁵	
» 320 49	» 112 87⁵	» 13389 11⁵	» 1128 75	
» 120 07	» 65 —	» 6185 42	» 650 —	
» 88 75⁵	» 8 25	» 6663 25⁵	» 82 50	
» 116 39⁵	» 42 —	» 6509 29⁵	» 420 —	
» 74 56⁵	» 15 22⁵	» 5780 79	» 152 25	
f 27811 28⁵	*f* 22315 09⁵	*f* 1476243 91	*f* 223150 81⁵	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.			Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.						
		Per transport.....		f 1399182 —	f	14760	91	f	12174	62
Amboina...	Amboina.....	1e kl.....	f 6600.—							
	Gemengde school..	2e »	» 3000.—							
		3e »	» 1500.—							
		3e »	» 2025.—							
		tijd. 3e kl.....	» 375.—							
		hulponderwijzeres	» 1500.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 15090 —	»	140	—	»	162	—
	Meisjesschool.....	2e kl.....	f 3000.—							
		hulponderwijzeres	» 2000.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 5090 —	»	75	—	»	161	80
	Saparoea.....	2e kl.....	f 4650.—							
		3e »	» 675.—							
		tijd. 3e kl.....	» 1125.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 6540 —	»	40	—	»	58	25
	Banda.....	1e kl.....	f 5400.—							
	Gemengde school..	2e »	» 3000.—							
		3e »	» 1500.—							
		hulponderwijzeres	» 1550.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 11540 —	»	303	50	»	40	—
	Meisjesschool.....	2e kl.....	» 3600.—							
		hulponderwijzeres	» 450.—							
		tijd. » .	» 1125.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 5265 —	»	42	—	»	98	40
Ternate....	Ternate.....	1e kl.....	f 6600.—							
		2e »	» 3000.—							
		3e »	» 1225.—							
		tijd. hulponderw.	» 625.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 11540 —	»	130	—	»	48	25
Timor.....	Koepang.....	2e kl.....	f 2250.—							
		3e »	» 1500.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 3840 —	»	37	—	»	28	50
		Transporteeren.....		f 1458087 —	f	15528	41	f	12771	82

	Leermiddelen en prijzen.		10 pct. aandeel schoolgelden.		Totaal.		Ontvangen schoolgelden.		TOELICHTINGEN.
	f 27811	28⁵	*f* 22315	09⁵	*f* 1476243	91	*f* 223150	81⁵	
	» 305	64	» 314	92⁵	» 16012	56⁵	» 3149	25	
	» 130	07	» 122	02⁵	» 5578	89⁵	» 1220	25	
	» 134	19	» 109	40	» 6881	84	» 1094	—	
	» 297	48	» 304	44	» 12485	42	» 3044	37⁵	
	» 163	02⁵	» 145	07⁵	» 5713	50	» 1450	75	
	» 135	42	» 129	60	» 11983	27	» 1296	—	
	» 75	01	» 68	05	» 4048	56	» 680	52	
	f 29052	12	*f* 23508	61	*f* 1538947	96	*f* 235085	96	

GEWEST.	SCHOLEN.	UITGAVEN.								
		Traktementen van het onderwijzend personeel.			Onderhoud en aanmaak van meubilair.			Schrijfbehoeften voor gratis leerlingen.		
		Onderwijzers of onderwijzeressen.	Bedrag.	Totaal per school.						
		Per transport.....		ƒ 1458087 —	ƒ	15528	41	ƒ	12771	82
Menado.....	Menado.....	1e kl.....	ƒ 6350.—							
		2e »	» 2700.—							
		3e »	» 2400.—							
		hulponderwijzeres	» 1500.—							
		tijd. » .	» 500.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 13540 —	»	150	—	»	71	25
	Meisjesschool	2e kl.....	ƒ 3000.—							
		hulponderwijzeres	» 1975.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 5065 —	»	50	—	»	119	95
	Tondano.....	2e kl.....	ƒ 3200.—							
		3e »	» 1500.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 4790 —	»	25	—	»	23	50
	Amoerang.....	2e kl.....	ƒ 3100.—							
		3e »	» 1875.—							
		bediende.....	» 90.—							
				» 5065 —	»	15	—	»	33	—
	Gorontalo (1).....	2e kl.....	ƒ 825.—							
		3e »	» 300.—							
		bediende.....	» 22.50							
				» 1147 50	»	—	—	»	—	—
		TOTAAL		ƒ 1487694 50	ƒ	15768	41	ƒ	13019	52

	Leermiddelen en prijzen.	10 pct. aandeel schoolgelden.	Totaal.	Ontvangen schoolgelden.	TOELICHTINGEN.
	ƒ 29052 12	ƒ 23508 61	ƒ 1538947 96	ƒ 235085 96	
	» 280 04	» 221 42⁵	» 14262 71⁵	» 2214 25	
	» 140 16	» 88 31	» 5463 42	» 883 12⁵	
	» 91 82⁵	» 215 87⁵	» 5146 20	» 2158 75	
	» 98 79	» 145 24	» 5357 03	» 1452 37⁵	(1) Tijd. gesloten in Maart 1893.
	» — —	» 21 88	» 1169 38	» 218 81	
	ƒ 29662 93⁵	ƒ 24201 34	ƒ 1570346 70⁵	ƒ 242013 27	

L^a. A.

Uitslag der akte-examens in 1894.

SOORT DER AKTEN VAN BEKWAAMHEID.		Batavia.		Semarang.		Soerabaja.		Padang.		TOTAAL.		Aanmerkingen.
		Geslaagd	Niet geslaagd.	Geslaagd.	Niet geslaagd.	Geslaagd.	Niet geslaagd.	Geslaagd.	Niet geslaagd.	Geslaagd.	Niet geslaagd.	
I Hoofdonderwijzer		3	7	»	1	1	4	»	»	4	12	*a)* Hierbij is eene onderwijzeres, die bij eenzelfde gelegenheid twee akten behaalde (voor het Duitsch en het Engelsch), dubbel geteld.
II Hoofdonderwijzeres		1	2	»	»	»	»	»	»	1	2	
III Onderwijzer		4	4	1	»	»	»	»	1	5	5	
IV Onderwijzeres		10	9	6	5	8	3	»	»	24	17	
V Onderwijzer in:	de Fransche taal	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
	» Engelsche taal	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
	» Duitsche taal	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	
	» wiskunde	»	»	»	1	»	»	»	»	»	1	
	» gymnastiek	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
	het teekenen	1	1	»	»	»	»	»	»	1	1	
VI Onderwijzeres in:	de Fransche taal	7	5	»	»	6	»	»	»	13	5	
	» Engelsche taal	2	1	»	»	2	»	»	»	4	1	
	» Duitsche taal	2	»	2	»	»	»	»	»	4	»	
	» vrouwelijke handwerken	»	»	3	»	»	»	»	»	3	»	
	het teekenen	»	»	1	»	»	»	»	»	1	»	
TOTAAL IN 1894		*a)* 30	30	13	7	17	7	»	1	60	45	
» » 1893		41	13	12	9	20	7	»	»	73	29	
Vermeerdering		»	17	1	»	»	»	»	1	»	16	
Vermindering		11	»	»	2	3	»	»	»	13	»	

La. B.

Getal en aard der scholen in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1894.

GEWESTEN.	Openbare scholen.			Gesubsidieerde particuliere scholen.			Niet gesubsidieerde particuliere scholen.			TOTAAL.		
	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.
Bantam	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Batavia	9	9	18	»	2	2	»	4	4	9	15	24
Krawang	2	»	2	»	»	»	»	»	»	2	»	2
Preanger-Regentschappen	4	1	5	»	»	»	1	»	1	5	1	6
Cheribon	2	1	3	»	»	»	»	»	»	2	1	3
Tegal	1	1	2	»	»	»	»	»	»	1	1	2
Pekalongan	1	1	2	»	»	»	»	»	»	1	1	2
Semarang	7	7	14	»	»	»	4	1	5	11	8	19
Japara	4	»	4	»	»	»	»	»	»	4	»	4
Rembang	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Soerabaja	8	4	12	»	»	»	»	4	4	8	8	16
Pasoeroean	4	3	7	»	»	»	»	»	»	4	3	7
Probolinggo	3	2	5	»	»	»	»	»	»	3	2	5
Besoeki	5	»	5	»	»	»	»	»	»	5	»	5
Banjoemas	4	»	4	»	»	»	»	»	»	4	»	4
Bagelen	6	1	7	»	»	»	»	»	»	6	1	7
Kedoe	1	2	3	»	»	»	»	1	1	1	3	4
Djokjakarta	2	2	4	»	»	»	»	»	»	2	2	4
Soerakarta	4	2	6	»	»	»	»	»	»	4	2	6
Madioen	2	1	3	»	»	»	»	»	»	2	1	3
Kediri	4	2	6	»	»	»	»	»	»	4	2	6
Madoera	3	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3
Atjeh en Onderhoorigheden	1	1	2	»	»	»	»	»	»	1	1	2
Sumatra's Westkust	5	2	7	»	»	»	»	1	1	5	3	8
Benkoelen	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Palembang	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Oostkust van Sumatra	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Banka	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Riouw	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Transporteeren	91	42	133	»	2	2	5	11	16	96	55	151

GEWESTEN.	Openbare scholen.			Gesubsidieerde particuliere scholen.			Niet gesubsidieerde particuliere scholen.			TOTAAL.		
	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.	Gewoon lager onderwijs.	Meer uitgebreid lager onderwijs.	TOTAAL.
Per transport.....	91	42	133	»	2	2	5	11	16	96	55	151
Westerafdeeling van Borneo.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Z. en O. afdeeling van Borneo.....	1	1	2	»	»	»	»	»	»	1	1	2
Celebes en Onderhoorigheden.....	4	2	6	»	»	»	»	»	»	4	2	6
Menado.....	4	2	6	»	»	»	»	»	»	4	2	6
Amboina.....	3	3	6	»	»	»	»	»	»	3	3	6
Ternate.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
Timor.....	1	»	1	»	»	»	»	»	»	1	»	1
TOTAAL IN 1894.....	106	50	156	»	2	2	5	11	16	111	63	174
» » 1893.....	104	48	152	»	2	2	5	11	16	109	61	170
Vermeerdering.....	2	2	4	»	»	»	»	»	»	2	2	4
Vermindering.....	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

La. C.

Onderwijzend personeel bij de lagere scholen in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1894.

GEWESTEN.	Bij de openbare scholen.						Bij de particuliere scholen.						Bij alle lagere scholen.						AANMERKINGEN.
	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	
Bantam	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Batavia	13	36	»	5	27	2	4	12	»	3	43	1	17	48	»	8	70	3	
Krawang	2	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	2	»	»	»	»	
Preanger-Regentschappen	4	5	1	1	5	»	»	»	»	1	»	»	4	5	1	2	5	»	
Cheribon	2	1	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	2	1	»	1	2	»	
Tegal	1	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	1	2	»	
Pekalongan	1	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	1	2	»	
Semarang	10	21	»	4	16	»	2	1	»	3	16	3	12	22	»	7	32	3	
Japara	4	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	6	»	»	»	»	
Rembang	3	2	»	»	3	»	»	»	»	»	»	»	3	2	»	»	3	»	
Soerabaja	10	21	»	2	16	»	2	14	»	2	17	»	12	35	»	4	33	»	
Pasoeroean	5	7	»	2	9	»	»	»	»	»	»	»	5	7	»	2	9	»	
Probolinggo	4	6	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	4	6	»	1	3	»	
Besoeki	5	4	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	4	»	»	»	»	
Banjoemas	4	5	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	4	5	»	»	1	»	
Bagelen	6	13	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	6	13	»	1	3	»	
Kedoe	2	4	»	1	3	1	»	»	»	1	»	»	2	4	»	2	3	1	
Djokjakarta	3	6	»	1	9	»	»	»	»	»	»	»	3	6	»	1	9	»	
Soerakarta	5	13	1	1	8	»	»	»	»	»	»	»	5	13	1	1	8	»	
Madioen	2	4	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	2	4	»	1	3	»	
Kediri	4	6	»	2	5	»	»	»	»	»	»	»	4	6	»	2	5	»	
Madoera	3	4	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	4	1	»	»	»	
Atjeh en Onderhoorigheden.	2	3	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	2	3	»	»	1	»	
Transporteeren	96	174	3	25	118	3	8	27	»	10	76	4	104	201	3	35	194	7	

GEWESTEN.	Bij de openbare scholen.						Bij de particuliere scholen.						Bij alle lagere scholen.						AANMERKINGEN.
	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	Mannelijke hoofden.	Onderwijzers.	Mannelijke kweekelingen.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzeressen.	Vrouwelijke kweekelingen.	
Per transport.....	96	174	3	25	118	3	8	27	»	10	76	4	104	201	3	35	194	7	
Sumatra's Westkust.....	6	8	1	1	6	»	»	»	»	1	6	»	6	8	1	2	12	»	
Benkoelen.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Palembang	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Oostkust van Sumatra	1	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	»	»	»	
Banka.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Riouw.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Westerafdeeling van Borneo.	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Zuider en Oosterafdeeling van Borneo.....	1	2	»	1	2	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	1	2	»	
Celebes en Onderhoorigheden.	5	6	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	5	6	»	1	3	»	
Menado.....	5	5	»	1	3	»	»	»	»	»	»	»	5	5	»	1	3	»	
Amboina.....	4	7	»	2	4	»	»	»	»	»	»	»	4	7	»	2	4	»	
Ternate.....	1	1	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	1	»	
Timor.....	1	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	
Totaal in 1894.....	125	211	4	31	137	3	8	27	»	11	82	4	133	238	4	42	219	7	
» » 1893.....	124	199	4	31	143	2	8	24	»	10	83	3	132	223	4	41	226	5	
Vermeerdering.....	1	12	»	»	»	1	»	3	»	1	»	1	1	15	»	1	»	2	
Vermindering.....	»	»	»	»	6	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	7	»	

L^a. D.

Nominatieve staat der inspecteurs, onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen bij het openbaar lager onderwijs in Nederlandsch-Indië onder ultimo December 1894.

Inspecteurs.

W. Van der Lee, Inspecteur in de 1e afdeeling, sinds 4 Jan. 1877.
D. C. J. Kool, Inspecteur in de 2e afdeeling, sinds 7 April 1894.
J. G. L. Dücker, Inspecteur in de 3e afdeeling, sinds 18 April 1894.
H. C. Van Ruijven, met verlof in Europa.

Onderwijzers der 1e klasse. (Alphabetisch).

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens. (a)	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
G. Adams.		Hoofd school Bandoeng.	20 Oct. 1892
W. d'Ancona.	F. E. W. M. Lbk. Lmk.	Hoofd 2e school Magelang.	27 Mei 1892
E. Asbeek Brusse.	F.	Hoofd school Ternate.	4 Juni 1894
W. A. G. Bakker.	F. D.	Hoofd school Banjoemas.	4 Juni 1894

(a) De akten van bekwaamheid en de met voldoenden uitslag afgelegde examens worden in deze kolom als volgt aangeduid:

F. = Fransch.
E. = Engelsch.
D. = Duitsch.
W. = Wiskunde.
Teek. = Teekenen.
G. = Gymnastiek.
Ha. = Handenarbeid.
Hw. = Vrouwelijke handwerken.
V. en O. = Vrije- en Ordeoefeningen der Gymnastiek.
Ss. = Schoonschrijven.
M. = Maleisch.
J. = Javaansch.
S. = Soendaneesch.
L. en V. = Land- en volkenkunde.
Lbk. = Landbouwkunde.
Lmk. = Landmeetkunde.
De bevoegdheid tot het geven van middelbaar onderwijs is aangeduid door (m) achter den naam van het vak, waarvoor de bevoegdheid is verkregen.
Eindex. (3), of (5). = Eindexamen eener H. B. school met 3-jarigen of 5-jarigen cursus.

Het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres is niet nader aangeduid, omdat de klassenverdeeling van het personeel hieronder reeds doet zien, welke onderwijzers en onderwijzeressen die akte verkregen hebben.

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
H. W. Beck.		Hoofd school Kediri.	6 Jan. 1881
L. G. Bertsch.	M. J. Lmk.	Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	14 Aug. 1893
H. S. Blekkink.		Hoofd school Pasoerocan.	5 Jan. 1891
H. J. H. Bockmeulen.	F. D. W. Teek. G.	Hoofd 1e school Salatiga.	25 Maart 1891
A. Boender.		Hoofd 2e school Soerabaja.	9 Juni 1892
A. Bommel.		Op non-activiteit.	
M. P. Boogaard.		Hoofd 2e school Makasser.	30 Juni 1892
J. van den Bos.	F.	Hoofd 1e school B Soerabaja.	12 Juni 1890
F. J. Bosch.		Hoofd 5e school Soerabaja.	14 Maart 1887
G. Brinks.	G.	Hoofd 6e school Batavia.	29 Sept. 1893
W. F. den Broeder.	F.	Hoofd 1e school A Batavia.	25 April 1893
P. A. Burger.	F. W. G.	Hoofd 1e school Soerakarta.	27 Mei 1892
M. ten Cate.		Hoofd 4e school Soerabaja.	4 Aug. 1892
W. F. Commerell.	W.	Hoofd 3e school Soerakarta.	29 Sept. 1893
W. E. Endert.	W.	Met verlof in Europa.	
G. J. van Essel.		Hoofd 3e school Semarang.	4 Juni 1894
W. F. Fels.	F.	Hoofd school Bodjonegoro.	27 Mei 1892
J. J. Fonteyn.	F. G.	Met verlof in Europa.	
L. Franken.		Hoofd school Ambarawa.	20 April 1888
J. J. A. van Gogh.	F. E.	Hoofd school Modjokerto.	24 Mei 1893
H. Grondijs.		Hoofd 3e school Soerabaja.	22 Aug. 1893
W. F. G. L. Haanstra.		Hoofd 2e school Batavia.	29 Juni 1888
K. M. Hage.		Hoofd school Medan.	16 Feb. 1894
E. A. Haitink van der Heide.	F.	Hoofd 1e school Makasser.	27 Mei 1892
F. J. Hanjoel.	F.	Hoofd 1e school Kota-Radja.	11 April 1894
D. Harting Pzn.	F.	Hoofd 1e school Magelang.	27 Mei 1892
J. van Heek.	W. G.	Hoofd school Banda-Neira.	6 Juli 1894
G. Hemmes.	F. E. D.	Hoofd 1e school Probolinggo.	15 Feb. 1893
J. G. van der Heijden.	F.	Hoofd school Klaten.	4 Juni 1894
P. M. Heijmans.	W.	Hoofd school Pekalongan.	25 Sept. 1891
W. H. Heijtman.	F.	Hoofd 7e school Batavia.	29 Dec. 1893

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
W. P. Hillen.	F.E. (m^3). Teek. G.	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	15 Mei 1894
J. F. den Hollander.	F. E. D.	Hoofd 1e school Djokjakarta.	25 Maart 1891
L. Hovenkamp.	W. Teek. G.	Hoofd 2e school Djokjakarta.	9 Nov. 1887
B. Japikse.	F. Ha.	Met verlof in Europa.	
G. van der Kaaden.	F. E.	Hoofd 1e school A Soerabaja.	13 Juli 1893
J. B. Kampschuur.	G.	Hoofd school Lawang.	8 Feb. 1893
J. Kastelijn.	F.	Hoofd school Soekaboemi.	11 Jan. 1893
J. Kluiver.	F. M.	Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	14 Aug. 1893
A. Knoppert.		Hoofd 2e school Semarang.	7 Sept. 1893
D. A. P. Kok.	F. W. M. Lbk. Lmk.	Hoofd 1e school Malang.	25 Aug. 1892
G. Koldewijn.		Hoofd school Tegal.	21 Dec. 1894
J. W. te Kolsté.	G.	Hoofd 2e school Probolinggo.	3 Mei 1891
D. M. Kruseman.		Met verlof in Europa.	
P. Lakeman.		1e onderwijzer school Bodjonegoro.	22 Mei 1894 (wd. 2e kl.)
D. W. Lantermans.		Hoofd 2e school Buitenzorg.	5 Aug. 1889
G. Lavell.		Op non-activiteit.	
J. van der Lof.		Hoofd school Kendal.	7 Nov. 1894 (tijd. wd. 2e kl.)
J. J. Looijé.		Hoofd school Bandjermasin.	11 Mei 1894
W. H. A. van Meerkerk.		Hoofd 2e school Salatiga.	25 April 1891
S. J. H. van Merkom.		Hoofd 3e school Djokjakarta.	4 Juni 1894
R. Metelerkamp.	F. W.	Met verlof in Europa.	
H. O. van der Meij.		Hoofd 2e school Soerakarta.	13 Juli 1893
A. van Moerkerken.	F. E.	Hoofd 1e school Menado.	21 Dec. 1893
C. W. Mulder.	W. Aardr. (m).	Hoofd school Tjilatjap.	27 Nov. 1893
J. W. H. Muller.	F. D. W.	Op non-activiteit.	
W. Nieuwenhuijs.		Hoofd school Pamekasan.	16 Feb. 1894

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
F. B. Nunnink.	F. D. W M. L. en V.	Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	27 Aug. 1892 (tijd.)
A. Nuysink.	F.	Met verlof in Europa.	
H. G. P. Obdeijn.		Hoofd 5e school Batavia.	19 Nov. 1892
J. Oostenbroek.		Hoofd 2e school Mr.-Cornelis.	20 April 1889
A. M. Overeijnder.		Hoofd 2e school Kota-Radja.	11 April 1894
G. Plantema.	F. W.	Hoofd 1e school Mr.-Cornelis.	19 Mei 1894
A. J. J. H. van Riemsdijk.		Hoofd school Poerworedjo.	12 Mei 1893
L. P. C. Roskott.	W. M. L. en V. Lbk. Lmk.	Hoofd 2e school Amboina.	29 Jan. 1887
S. van Rijnbach.	F.	Hoofd school Blitar.	14 Juli 1893 (wd.)
P. Schippers.		Hoofd 3e school Batavia.	19 Nov. 1892
D. G. Sigmond.	W.	Hoofd school Tjandi.	8 Feb. 1893
H. Sonius.	G.	Hoofd school Toeloeng-agoeng.	16 Feb. 1894
J. W. Spekschot.	F.	Hoofd 1e school Amboina.	25 April 1894
W. J. Stok.	F.	Met verlof in Europa.	
B. Stoutjesdijk.	G. Lmk.	Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	10 Feb. 1890
E. G. A. Taenzer.	W. M. Lmk.	Hoofd school Cheribon.	16 Feb. 1889
J. L. van der Toorn.	M. L. en V. Lbk. Lmk.	Hoofd school Fort de Kock.	27 Nov. 1893 (tijd.)
J. Uhl.		Hoofd school Rembang.	4 Juni 1890
J. Valk.	F. B. Teek. G. (m).	Hoofd 1e school B Semarang.	17 Juni 1881
P. Veen.	Lbk.	Hoofd 4e school Batavia.	6 Juli 1894
W. van der Veen.	D. Teek. G.	Hoofd school Bojolali.	22 Aug. 1893
A. J. Verbeek.	F.	Hoofd 1e school Padang.	14 April 1892
L. H. Verhoog.	Teek.	Met verlof in Europa.	
J. Verschuil.		Op non-activiteit.	
H. Volten.	F.	Hoofd 1e school B Batavia.	13 Juli 1893
J. A. J. Vorderman.	F.	Met verlof in Europa.	

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
C. Wegenaar.	**F. Teek.**	**Hoofd 1e school A Semarang.**	**9 Feb. 1887**
C. G. Wemmerslager.	**G.**	Hoofd school Pati.	**12 Juni 1890**
J. Westerbeek.	**Teek. G.**	Hoofd 2e school Menado.	**26 April 1893**
L. J. Westrik.		Hoofd school Ngawi.	**25 Maart 1891**
J. F. W. Winterberg.	**F. D.**	Hoofd 1e school Buitenzorg.	**25 April 1893**
H. P. Ph. Witkamp.	**W. G.** (1)	Hoofd school Gombong.	**27 Mei 1892**
J. van der Woude.	**Teek. G.**	Hoofd 2e school Padang.	**6 Juli 1894**
H. Z. Zegers de Beijl.		Hoofd school Madioen.	**26 April 1893**
W. J. R. Zieck.		Hoofd Pupillenschool Gombong.	**23 April 1894**

(1) Gezworen landmeter.

Onderwijzers der 2e klasse.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	P. van Vlodrop.	F. D.	Hoofd school Loemadjang.	15 Juni 1892
2	J. Postma.	F.	Hoofd der school voor Inl. geneeskundigen te Weltevreden.	2 Juli 1892
3	A. van Nieuwenhuizen.	F. W.	Hoofd school Oengaran.	26 April 1892
4	J. Tj. Visser.		Hoofd school Djember.	5 Jan. 1892
5	G. J. Kerlen.	W. G.	1e onderwijzer 3e school Batavia.	29 Dec. 1891
6	W. Kooiman.	W.	Met verlof in Europa.	
7	J. Borgesius.	F. D.	1e onderwijzer 1e school B Soerabaja.	14 April 1892
8	J. J. Werst.	F.	Hoofd school Bangkalan.	22 Juni 1889
9	D. J. Pont.		Met verlof in Europa.	
10	A. C. J. Fourdier.		1e onderwijzer school Pamekasan.	16 Feb. 1894
11	M. Scheele.	F. W. (m³) Teek. Lbk Lmk.	Hoofd school Djoewana.	24 Nov. 1888
12	T. Kromhout.	F. Teek	Met verlof in Europa.	
13	H. D. J. Rijnenberg		1e onderwijzer 2e school Soerabaja.	13 Feb. 1893
14	G. Tacoma.		1e onderwijzer school Pati.	1 April 1893
15	J. L. van der Made.	F. D. W. Teek. G.	1e onderwijzer 1e school A Batavia.	19 Juni 1894
16	M. H. Burger.	F. E. W.	Hoofd school Banjoewangi.	28 Juli 1891
17	M. P. L. G. Hansen.		Hoofd school Poerwakarta.	2 Dec. 1890
18	J. van Leeuwen.	F. W G. Lmk Eindex. (5).	1e hoofdonderwijzer 1e school Kota-Radja.	4 Sept. 1891
19	W. Schuit.	Teek. Ha.	1e onderwijzer 1e school Probolinggo.	12 Juni 1894
20	D. A. Detmar.		Hoofd school Japara.	9 Mei 1889
21	H. van Bockel.	F.	1e onderwijzer 2e school Djokjakarta.	4 Sept. 1891
22	H. Schaap.	F.	Hoofd school Soebang.	2 Dec. 1890
23	G. Valk.	Ha.	Hoofd school Toeban.	30 Maart 1894
24	J. E. G. v. Lookeren	Ha.	1e onderwijzer 2e school Batavia.	19 Juni 1894
25	A. Roose.		Hoofd school Indramajoe.	30 Oct. 1891
26	G. R. le Bruijn.	F.	1e onderwijzer school Bandoeng.	26 April 1893

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
27	A. Verdam.		Hoofd school Grisee.	30 Juni 1885
28	C. J. F. Gaillard.		1e onderwijzer 5e school Batavia.	8 Feb. 1893
29	P. F. H. Ockers.		Hoofd school Benkoelen.	26 Juni 1894
30	H. Voskuil.	G.	1e onderwijzer 2e school Mr.-Corneli .	2 Mei 1889
31	G. Bakker.	G.	Hoofd school Solok.	19 Mei 1894
32	H. W. de Vriendt.	F. D. W.	1e onderwijzer 2e school Magelang.	20 April 1891
33	A. van Limborgh.	F. W.	Hoofd school Padang-Pandjang.	22 Juni 1894
34	H. Stoel.	W. Teek. G.	1e onderwijzer 4e school Soerabaja.	1 Aug. 1888
35	W. van der Spek.	F. W. G.	Hoofd school Maros.	6 Maart 1894
36	P. Ch. W. Bopp.	Lbk.	Hoofd 2e school Malang.	13 Feb. 1893
37	R. H. A. Thierbach.		Hoofd school Besoeki.	31 Dec. 1894
38	J. Kaptijn.		Met verlof in Europa.	
39	L. Visser.	F. W. G.	Hoofd school Koedoes.	18 Jan. 1894
40	G. B. Feekes.	W. G.	Hoofd school Koetoardjo.	26 Juni 1890
41	A. van der Kolff.	Lbk.	Hoofd school Tondano.	16 Maart 1893
42	Th. P. Rienstra.		1e onderwijzer school Klaten.	13 Sept. 1894
43	L. de Pagter.		Met verlof in Europa.	
44	D. Koumans.	F. E. D.	Met verlof in Europa.	
45	W. Grondijs.	F.	Hoofd school Keboemen.	25 April 1893
46	P. Prins.	F. D. W. Teek. G.	Met verlof in Europa.	
47	R. A. Schoonhoven.	F. E. D. Lbk.	1e onderwijzer 1e school A Semarang.	1 Aug. 1888
48	R. Smit.	F. Teek. G.	Met verlof in Europa.	
49	J. Poetsma.	Teek. G.	1e onderwijzer 2e school Buitenzorg.	5 Aug. 1892
50	D. H. v. d. Maaten.	E. W.	Hoofd school Kraksaán.	9 Juni 1894
51	S. Hermanides.	G.	Met verlof in Europa.	
52	H. H. Muntinghe.	F.	Met verlof in Europa.	
53	E. Vogelzang.	W.	1e onderwijzer school Tjilatjap.	27 Mei 1892
54	J. Jaspers.	F. E.(m²).D. M. Lbk.	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	15 Mei 1894
55	F. J. Eijsenburger.	W. Teek. G.	Met verlof in Europa.	

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldaand afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
56	O. van Ganswijk.		1e onderwijzer 1e school Makasser.	13 Mei 1893
57	W. J. Gerards.		1e onderwijzer 1e school Mr.-Cornelis.	10 Mei 1889
58	B. G. Hogewind.	F. W. Teek. G.	Op non-activiteit.	
59	M. de Haas.	W.	1e onderwijzer 1e school Malang.	1 April 1890
60	J. Oudkerk.	F. E. W.	1e onderwijzer school Tjandi.	12 Juni 1890
61	P. A. Biegman.		Hoofd school Bangil.	26 Feb. 1894
62	A. J. D. J. Jans.	F. D.	Hoofd school Depok.	26 Juni 1890
63	J. J. F. Krügers.	F. Teek. G.	Hoofd school Sidoardjo.	27 April 1894
64	C. Blom.	F. (m^3).	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	30 Juni 1894
65	H. Maassen.	W.	Met verlof in Europa.	
66	A. W. Hoesen.	F. W. Teek. G.	1e onderwijzer 1e school Menado.	21 Dec. 1893
67	C. de Rooij.	F. E G.	1e onderwijzer 1e school A Soerabaja.	12 Mei 1890
68	Th. W. Roes.	F.	Met verlof in Europa.	
69	C. van der Velde.	F	Met verlof in Europa.	
70	H. van Strieland.	F. D. W.	Met verlof in Europa.	
71	H. F. Heijmann.	F.	Hoofd school Boelekomba.	13 Feb. 1893
72	B. Bakker.	F.	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	30 Juni 1894
73	A. Le Clercq.		Met verlof in Europa.	
74	L. Stroband.	E. W.	Hoofd school Saparoea.	7 Nov. 1894
75	F. van der Woude.		1e onderwijzer school Toeloeng-agoeng.	30 Maart 1894
76	W. L. Vogelesang.	G.	1e onderwijzer 1e school Padang.	12 Juni 1894
77	A. E. J. Roskott.		1e onderwijzer 1e school Amboina.	11 Mei 1894
78	H. H. Buijs.		1e onderwijzer school Rembang.	13 Nov. 1891
79	W. G. Reinking.		1e onderwijzer school Medan.	26 Feb. 1894
80	H. J. Duijvelaar.		1e onderwijzer Pupillenschool Gombong.	11 Juli 1890
81	H. M. van Haften.		Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	5 Sept. 1894
82	G. J. de Zwaan.		1e onderwijzer 2e school Kota-Radja.	11 Juni 1893
83	L. Hazelhoff.	F.	1e onderwijzer 6e school Batavia.	7 Sept. 1892
84	Ch. J. Cornelis.	Teek.	1e onderwijzer 1e school Buitenzorg.	5 Aug. 1890

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
85	P. van Duijn.	F. D.	1e onderwijzer 1e school Soerakarta.	16 Aug. 1890
86	J. H. L. Teutelink.	F.	1e onderwijzer school Pasoeroean.	27 Mei 1892
87	W. Brouwer.	F. E. G.	Op non-activiteit.	
88	J. J. van Eupen.	F.	1e onderwijzer 1e school Salatiga.	1 Juli 1891
89	M. de Rooij.	F.	1e onderwijzer school Ambarawa.	2 Dec. 1890
90	D. Pronk.	F.	Hoofd school Padang-Sidempoean.	31 Oct. 1892
91	C. H. Brouwer.	F.	Met verlof in Europa.	
92	H. van Braam.		1e onderwijzer school Soekaboemi.	25 Maart 1891
93	H. H. L. van Bakel.		Met verlof in Europa.	
94	H. P. van der Hoorn.		Met verlof in Europa.	
95	J. J. van de Geijn.		Met verlof in Europa.	
96	P. van Geelen.	F.	1e onderwijzer school Madioen.	25 Maart 1891
97	A. van Witzenburg.		1e onderwijzer 2e school Salatiga.	6 Dec. 1893
98	P. J. van Ravesteijn.	Teek.	1e onderwijzer 4e school Batavia.	9 April 1891
99	A. G. Boes.	F. G.	1e onderwijzer 1e school Magelang.	27 April 1891
100	A. Tj. van der Meulen.	Teek.	Met verlof in Europa.	
101	J. P. van Ekris.		Met verlof in Europa.	
102	P. van de Steeg.	W. Teek. G.	Hoofd school Garoet.	11 Juli 1893
103	W. Westerhof.		Met verlof in Europa.	
104	E. J. van Dijk.		1e onderwijzer 2e school Amboina.	7 Aug. 1891
105	W. van der Meulen.	F. E.	Hoofd school Palembang.	29 Sept. 1893
106	B. van Gelder.		1e onderwijzer school Cheribon.	16 Feb. 1894
107	J. Vorenkamp.	F. D. W Eindex. (3).	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	5 Dec. 1892
108	L. Valk.	(1)	Met verlof in Europa.	
109	E. F. Moll.		1e onderwijzer 2e school Menado.	21 Dec. 1893
110	J. Keijman.		1e onderwijzer 1e school Djokjakarta.	13 Nov. 1891
111	J. C. E. Bartelds.	F. E. D. Eindex. (5).	Met verlof in Europa.	
112	W. Rijkee.		1e onderwijzer school Bojolali.	10 Juni 1892
113	D. de Boer.		Hoofd school Bonthain.	10 Juni 1892

(1) Gezworen landmeter.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
114	A. Hofman.		1e onderwijzer school Gombong.	9 Juni 1892
115	K. Sanders.	F.	Hoofd school Djombang.	27 Mei 1892
116	D. van Geuns.	Eindex.(5).	1e onderwijzer school Tegal.	10 Juni 1892
117	L. G. E. Sprengers.		Hoofd school Muntok.	27 Mei 1892
118	F. W. Eckenhausen.		1e onderwijzer 3e school Soerabaja.	9 Juni 1892
119	W. C. A. Goedbloed.	F.	Hoofd school Soemenep.	10 Juni 1892
120	L. Monteban.	Teek. G.	1e onderwijzer school Banjoemas.	18 Juni 1892
121	H. W. Bredée.		Hoofd school Bandjarnegara.	13 Juli 1892
122	J. Brouwers.		Hoofd school Riouw.	5 Aug. 1892
123	A. van der Mee.	F. E.	1e onderwijzer 2e school Semarang.	24 Aug. 1892
124	R. C. Draaisma.		1e onderwijzer school Pekalongan.	7 Sept. 1892
125	S. de Ruijter.		Hoofd school Ngandjoek.	8 Oct. 1892
126	J. Ph. Hillebrandt.		Hoofd school Pontianak.	19 Aug. 1893
127	J. Pull.	W. G.	1e onderwijzer 2e school Probolinggo.	31 Oct. 1892
128	D. Koster.		Hoofd school Koepang.	5 Jan. 1893
129	H. P. Silvester.		1e onderwijzer 1e school B Semarang.	5 Jan. 1893
130	S. A. Bartstra.		1e onderwijzer school Lawang.	8 Feb. 1893
131	J. P. van Dam.		Hoofd school Amoerang.	16 Maart 1893
132	D. Rottier.		Hoofd school Tjiandjoer.	4 Mei 1893
133	J. Mooi.		Hoofd school Poerbolinggo.	12 Mei 1893
134	W. J. van 't Sant.	W.	1e onderwijzer 3e school Djokjakarta.	13 Mei 1893
135	A. Gerla.	E.	1e onderwijzer school Modjokerto.	15 Mei 1893
136	L. Zeilmaker.		Hoofd school Sitoebondo.	24 Mei 1893
137	R. C. Dauvillier.	F.	1e onderwijzer 1e school B Batavia.	24 Mei 1893
138	H. M. Vrijheid.	F. E. W.	Hoofd school Serang.	13 Juli 1893
139	G. H. Prinsen Geerligs	F. G.	1e onderwijzer school Blitar.	13 Juli 1893
140	T. Hellwig.		1e onderwijzer school Ternate.	17 Juli 1893
141	D. Koornwinder.	Teek.	1e onderwijzer school Poerworedjo.	25 Juli 1893
142	M. van Dijk.		Hoofd school Bondowoso.	19 Aug. 1893
143	J. B. Wouda.		1e onderwijzer school Banda-Neira.	6 Dec. 1893
144	H. A. Stöcker.		1e onderwijzer school Ngawi.	10 Oct. 1893
145	D. H. ten Berge.		1e onderwijzer 2e school Padang.	17 Nov. 1894

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldaend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
146	J. Ennen.	D. W. G. M. J. L. en V. Lbk. Lmk.	Hoofd school Gorontalo.	6 Dec. 1893 (tijd.)
147	J. van Assendorp.		1e onderwijzer 3e school Semarang.	7 Dec. 1893
148	P. J. van Efveren.	(1)	1e onderwijzer 3e school Soerakarta.	16 Feb. 1894
149	P. E. Bredée.	F.	1e onderwijzer school Bandjermasin.	13 April 1894
150	J. B. Tj. Mulder.		Hoofd school Wonosobo.	13 April 1894
151	W. Puister.		1e onderwijzer 2e school Soerakarta.	13 April 1894
152	A. F. Hamelijnck.		1e onderwijzer 2e school Makasser.	13 April 1894
153	A. van der Weerdt		1e onderwijzer school Kediri.	13 April 1894
154	A. J. Beauchez.		1e onderwijzer 5e school Soerabaja.	27 April 1894
155	A. C. van Stralen.	F. G.	1e onderwijzer 7e school Batavia.	12 Juli 1894
156	C. van Overeem.	G.	1e onderwijzer school Fort de Kock.	17 Nov. 1894

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

Onderwijzers der 3e klasse,

met akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	H. A. Borggreve.	F.	Onderwijzer school Grisee.	21 Nov. 1891
2	J. Coenraad.		Onderwijzer school Madioen.	5 April 1892
3	J. Stada.	F. (1)	Onderwijzer schoal Soebang.	30 Jan. 1892
4	J. Stigter.	F. E.	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	18 Aug. 1893
5	J. Groenema.		Onderwijzer school Depok.	20 Dec. 1894
6	P. Ch. Kruisbrink.	F.	Onderwijzer school Pekalongan.	7 Sept. 1892
7	W. Karssen.	F. G.	Onderwijzer 3e school Semarang.	1 Maart 1892
8	J. A. Bonnerman.	F.	Met verlof in Europa.	
9	W. J. Stapel.	F. E. V. & O	Onderwijzer school Garoet.	27 April 1894
10	W. Schols.	F. Eindex. (3).	Onderwijzer school Besoeki.	24 Maart 1892
11	M. A. Huijsmans.	F. E.	Onderwijzer 1e school Soerakarta.	27 Feb. 1894
12	C. Verheul.	F.	Onderwijzer school Koedoes.	23 Feb. 1894
13	A. J. A. van Driem.	F. G.	Onderwijzer 1e school Makasser.	12 Juni 1895
14	J. H. H. van Willigen.	F.	Onderwijzer school Ngandjoek.	25 April 1892
15	B. Schaafsma.	F. D. Eindex. (3).	Onderwijzer 1e school Buitenzorg.	24 Mei 1892
16	C. Sorgdrager.	F. Teek.	Met verlof in Europa.	
17	M. Ouwerkerk.	F.	Onderwijzer school Benkoelen.	27 Mei 1892
18	M. Blommers.	F. V. & O.	Onderwijzer school Banda-Neira.	10 Juni 1892
19	P. J. C. Paulen.	F.	Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	10 Juni 1892
20	R. Dekker.	F. G.	Onderwijzer school Poerbolinggo.	15 Juni 1892
21	J. W. Croes.	F.	Onderwijzer school Djember.	18 Juni 1892
22	J. P. Lancel.	F.	Onderwijzer 1e school Djokjakarta.	24 Mei 1893
23	J. C. Hietink.	F. E. V. & O	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	15 Oct. 1892
24	L. Krijgsman.	F. E.	Onderwijzer school Kraksaän.	23 Juni 1892
25	C. C. J. L. Manuel.	F.	Onderwijzer school Solok.	13 Juli 1892
26	R. Smelt.		Met verlof in Europa.	
27	J. C. G. Ottow.		Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	17 Juli 1893

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
28	J. C. van der Bie.	F.	Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	8 Oct. 1892
29	D. A. Scholten.	F. E.	Onderwijzer school Sidoardjo.	20 Oct. 1892
30	P. J. Maureau.	F.	Onderwijzer school Bandjarnegara.	22 Oct. 1892
31	L. van der Sluijs.	F. Eindex. (3).	Onderwijzer 5e school Soerabaja.	26 Juli 1894
32	J. Rood.	F.	Onderwijzer 3e school Soerakarta.	5 Jan. 1893
33	P. J. Jansen.	F. V. & O.	Onderwijzer school Poerwakarta.	20 Jan. 1893
34	L. Roelofsen.	F. V. & O. (1)	Onderwijzer school Djombang.	8 Feb. 1893
35	M. J. Meijer.	W. Eindex. (5).	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	18 Aug. 1893
36	J. C. van der Meijden.		Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	30 Juni 1894
37	G. J. R. Gosenson.		Onderwijzer 1e school A Semarang.	13 Juni 1893
38	J. H. Correljé.		Onderwijzer 1e school B Soerabaja.	9 Jan. 1890
39	G. van Eijken.		Onderwijzer school Tegal.	27 Nov. 1893
40	W. M. Haije.	F. V. & O.	Onderwijzer school Bojolali.	27 Maart 1893
41	E. van Leeuwen.	Teek. G.	Onderwijzer 2e school Buitenzorg.	25 Mei 1893
42	H. A. Boijmans.	F.	Onderwijzer school Pontianak.	9 Juni 1893
43	A. J. Velthuijsen.	F.	Onderwijzer school Klaten.	27 Feb. 1894
44	J. C. J. van Bemmel.		Onderwijzer 2e school Probolinggo.	13 Juni 1893
45	A. J. Tiel.	F. G.	Onderwijzer 1e school Malang.	13 Juli 1893
46	A. de Geus.	F. V. & O.	Onderwijzer 1e school B Semarang.	17 Juli 1893
47	J. N. Rusting.		Onderwijzer school Japara.	25 Juli 1893
48	W. G. Schouten.	V. & O.	Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	13 Juli 1893
49	E. de Filliettaz Bousquet.	F. Eindex. (3).	Onderwijzer school Koetoardjo.	5 Sept. 1893
50	J. F. Janssen.	F. V. & O.	Onderwijzer school Sitobondo.	31 Maart 1894
51	D. Veer Azn.		Onderwijzer school Palembang.	19 Aug. 1893
52	J. H. Schophuijs.	F.W.V. & O.	Onderwijzer 2e school Djokjakarta.	19 Aug. 1893
53	K. J. Janse.	V. & O.	Onderwijzer school Lawang.	19 Aug. 1893

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
54	A. F. W. Loep.	F. D.	Onderwijzer 1e school A Batavia.	19 Aug. 1893
55	J. P. van der Kleijn.	F. V. & O.	Onderwijzer 1e school B Batavia.	23 Aug. 1893
56	D. A. Vermeulen.	W. V. & O.	Onderwijzer 1e school B Semarang.	23 Aug. 1893
57	F. E. V. A. Goossens		Onderwijzer school Keboemen.	16 Sept. 1893
58	L. A. Schuld.	V. & O.	Onderwijzer school Tjilatjap.	16 Sept. 1893
59	B. B. Borghardt.	Teek. V. & O. Ss. (m).	Onderwijzer school Tondano.	26 Sept. 1893
60	E. Baretta.	V. & O.	Onderwijzer school Modjokerto.	4 Oct. 1893
61	H. Niehaus.	V. & O.	Onderwijzer 2e school Makasser.	4 Oct. 1893
62	H. J. Bessem.	V. & O.	Onderwijzer school Serang.	10 Oct. 1893
63	F. H. H. Moquette.	F. E	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	10 Juli 1894
64	M. A. A. van Mook.	Ha.	Onderwijzer 2e school Semarang.	19 Oct. 1893
65	F. Koster.	V. & O.	Onderwijzer 1e school Salatiga.	4 Nov. 1893
66	J. Schotsman.	F. V. & O.	Onderwijzer 2e school Semarang.	21 Nov. 1893
67	J. G. den Exter van den Brink.	V. & O.	Onderwijzer school Kendal.	7 Dec. 1893
68	P. H. Poldervaart.	V. & O.	Onderwijzer school Pati.	13 Dec. 1893
69	J. J. Jellema.	G.	Onderwijzer school Ambarawa.	14 Dec. 1893
70	T. Bons.		Onderwijzer school Bandjermasin.	29 Dec. 1893
71	Th. J. A. Hilgers.	G.	Onderwijzer school Banjoewangi.	22 Juni 1894
72	S. Ritsma.	G.	Onderwijzer 1e school Kota-Radja.	27 April 1894
73	A. Wit.	F. V. & O.	Onderwijzer school Djoewana.	2 Maart 1894
74	E. J. Schúmacher.		Onderwijzer 2e school Djokjakarta.	13 Maart 1894
75	G. Booden.	F. V. & O.	Onderwijzer school Kediri.	30 Maart 1894
76	G. Ymker.	W.	Tijd. bij het middelbaar onderwijs.	10 Juli 1894 (tijd.)
77	L. Hottinga.	F. (1)	Onderwijzer school Koepang.	28 April 1894 (tijd.)
78	L. P. C. de Laive.	F. V. & O.	Onderwijzer school Madioen.	22 Mei 1894
79	I. A. Fischer.	F. E. D.	Onderwijzer school Bandoeng.	23 Mei 1894

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

DOORLOOPEND NUMMER.	NANEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
80	J. J. Puister.	F. Teek. V. & O.	Onderwijzer school Soekaboemi.	29 Mei 1894
81	Ch. E. F. Kruger.	Teek.	Onderwijzer 1e school Magelang.	12 Juli 1894
82	C. Lekkerkerker.	F.	Onderwijzer school Soemenep.	18 Juli 1894
83	Ph. A. Broekhuijsen.	F.	Onderwijzer 1e school Soerakarta.	18 Juli 1894
84	J. Baas.	Teek. Ha. V. & O.	Onderwijzer school Koedoes.	18 Juli 1894
85	E. Levi.	F. D.	Onderwijzer 7e school Batavia.	26 Juli 1894
86	E. F. Meerdink.	Eindex. (3).	Onderwijzer 3e school Soerakarta.	7 Nov. 1894
87	A. Schermers.	F. D.	Onderwijzer school Poerworedjo.	27 Aug. 1894
88	F. K. Cock.	G.	Onderwijzer school Pamekasan.	11 Sept. 1894
89	J. R. Bakker.	F. G.	Onderwijzer 2e school Malang.	1 Nov. 1894
90	C. van der Zee.	F.	Onderwijzer school Banda-Neira.	7 Nov. 1894
91	L. B. van Bommel.	F. E. D. G.	Onderwijzer 2e school Soerakarta.	28 Nov. 1894

Onderwijzers der 3e klasse,

niet bezittende eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	L. Jollij.		Onderwijzer school Bonthain.	30 Juni 1891
2	H. Vanger.		Met verlof in Europa.	
3	H. E. Böck.		Onderwijzer 2e school Soerakarta.	6 Jan. 1888
4	C. C. van Helsdingen.		Onderwijzer 2e school Amboina.	27 Jan. 1893
5	W. Hiemstra.		Onderwijzer school Pad.-Sidempoean.	20 Dec. 1894
6	H. W. de Beijl.		Onderwijzer school Oengaran.	1 Maart 1894
7	D. K. N. Selier.	Teek. G.	Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	21 Nov. 1891
8	J. Boekstal.		Onderwijzer school Boelekomba.	29 Dec. 1893
9	Th. Luijtjes.	G.	Onderwijzer school Bangkalan.	17 April 1894
10	C. A. van der Reest.	(1)	Met verlof in Europa.	
11	F. W. Krüss.		Onderwijzer school Loemadjang.	13 Oct. 1894
12	B. de Vries.		Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	8 Sept. 1891
13	T. F. Viersen.		Onderwijzer 2e school Menado.	24 Juni 1890
14	J. van Kwawegen Azn.		Onderwijzer 1e school Padang.	5 Sept. 1893
15	J. F. Young.		Onderwijzer Pupillenschool Gombong.	24 Aug. 1892
16	S. K. Sanders.		Onderwijzer school Wonosobo.	1 Juli 1889
17	F. van Gulick.		Onderwijzer school Amoerang.	15 Mei 1893
18	M. van Broeckhuijsen.	Teek. G.	Onderwijzer school Muntok.	5 Jan. 1893
19	J. Ploeger.		Onderwijzer school Blitar.	27 Sept. 1894
20	W. J. Krijgsman.		Onderwijzer 1e school B Batavia.	4 Mei 1893
21	H. Kedde.		Onderwijzer 1e school Mr.-Cornelis.	15 Sept. 1891
22	P. Vermeulen.		Onderwijzer 4e school Batavia.	22 Sept. 1893
23	W. Jager Dekker.		Onderwijzer 1e school B Batavia.	30 Juni 1894
24	J. N. Drigny.	E. Eindex. (5).	Onderwijzer school Amboina.	22 Juni 1894
25	G. Verwijk.		Onderwijzer school Bangil.	19 Juli 1894
26	H. J. Stroband.		Onderwijzer 2e school Mr.-Cornelis.	24 Mei 1893
27	J. Brink.	W.	Onderwijzer 2e school Soerabaja.	19 Juni 1894

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

DOORLOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
28	C. W. Hoogendoorn.		Onderwijzer 2e school Magelang.	31 Maart 1894
29	F. A. F. W. Körnmann.		Onderwijzer 3e school Batavia.	1 Maart 1892
30	W. Wardenaar.		Onderwijzer 2e school Batavia.	8 Sept. 1891
31	E. H. Ramakers.	Teek.	Onderwijzer 3e school Soerabaja.	9 Juni 1892
32	L. Tobi.		Gedetacheerd b/h Inlandsch onderwijs.	8 Feb. 1893
33	G. A. Tuijl Schuitemaker.	G. (m).	Onderwijzer 2e school Batavia.	5 Sept. 1893
34	K. H. van Leijen.		Onderwijzer 3e school A Soerabaja.	29 Dec. 1893
35	H. A. J. van Waesberge.	G.	Onderwijzer 1e school B Soerabaja.	13 Juni 1893
36	W. Th. M. van Rooij.		Onderwijzer 3e school Batavia.	17 Juni 1892
37	Ch. J. G. Dufour.	F.	Onderwijzer 1e school A Batavia.	26 Juni 1894
38	J. Scholten.		Onderwijzer 4e school Batavia.	13 Juni 1893
39	R. A. Ezerman.		Onderwijzer school Loemadjang.	2 Juni 1893 (tijd.)
40	W. Verbrugge.		Onderwijzer 2e school Salatiga.	27 Sept. 1894
41	F. F. C. Cordesius.	Teek. Bindex. (5).	Onderwijzer 1e school A Batavia.	5 Sept. 1893
42	W. B. van Hogezand.		Onderwijzer 5e school Batavia.	27 April 1894
43	J. W. A. van Welsem.		Onderwijzer school Saparoea.	27 Jan. 1893 (tijd.)
44	J. G. Dammerboer.		Onderwijzer 1e school A Batavia.	22 Sept. 1893
45	L. Moens.	F.	Onderwijzer 2e school Soerabaja.	8 Juni 1894
46	C. van Noort.		Onderwijzer 2e school Soerabaja.	4 Oct. 1893
47	A. van Weelderen.		Onderwijzer 2e school Padang.	25 Maart 1891
48	J. A. Knoop.		Onderwijzer 6e school Batavia.	26 Sept. 1893 (tijd.)
49	W. J. Buddingh.		Onderwijzer 2e school Batavia.	26 Juni 1894
50	P. R. H. Laemers.		Onderwijzer school Pad. Pandjang.	4 Dec. 1891
51	J. De Jong.		Onderwijzer 1e school A Soerabaja.	19 Juli 1894 (tijd.)

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
52	J. H. Boddendijk.	F. E.	Onderwijzer 7e school Batavia.	27 Sept. 1894 (Tijd.)
53	M. Zonneveld.	W. G.	Onderwijzer school Riouw.	5 Aug. 1892 (tijd.)
54	K. Kruidering.	G.	Onderwijzer school Soerabaja.	7 Nov. 1894
55	A. J. Roskam.		Onderwijzer school Medan.	18 Maart 1893
56	D. H. W. Weenink van Loon.		Onderwijzer 1e school A Semarang.	4 Mei 1893 (tijd.)
57	J. B. Ruzius.		Onderwijzer 6e school Batavia.	22 Juni 1894 (tijd.)

Onderwijzeressen der 1e klasse. (Alphabetisch).

NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
W. A. P. de Bruijn Ouboter.	F. E. D. Hw.	Hoofd 2e meisjesschool Semarang.	28 Maart 1893
S. E. Géraud.	F. E. Hw.	Op non-activiteit.	
C. C. van Geuns.	F. E. Hw.	Hoofd 2e meisjesschool Batavia.	18 April 1888
A. H. Jansen.	F. E. Hw.	Met verlof in Europa.	
M. F. der Kinderen.	F. E. D.	Hoofd meisjesschool Malang.	15 Maart 1894
M. Koopal.	F. W. G. Hw.	Hoofd meisjesschool Pasoeroean.	21 Mei 1892
R. A. Krull.	E. F. D. Hw.	Hoofd 2e meisjesschool Soerabaja.	14 Maart 1892
E. van Loon.	F. (m3). E. Hw.	Hoofd meisjesschool Mr.-Cornelis.	31 Maart 1894
E. A. van der Meijden.	F. E.	Hoofd meisjesschool Buitenzorg.	6 Oct. 1890
M. G. Meijer.	F. E. D. Hw.	Hoofd 1e meisjesschool Semarang.	23 Feb. 1894
M. Nauta.	F. E.	Hoofd meisjesschool Djokjakarta.	6 Feb. 1888
A. C. A. Nieuwenhuijs.	F. G. (m). Hw.	1e onderwijzeres meisjessch. Pasoeroean.	14 Maart 1894 (wd. 2e kl.)
J. E. van Oeveren, geb. Van Schaik.	F. E. D. Hw.	Met verlof in Europa.	
M. L. Schäfer.	F. E. D.	Hoofd 1e meisjesschool A Batavia.	11 Aug. 1887
M. L. Steinbuch.	D. F. E. Hw.	Hoofd 1e meisjesschool B Batavia.	21 Sept. 1893
C. G. van Thielen.	F. E. D.	Hoofd meisjesschool Soerakarta.	31 Maart 1894
C. H. Verwohlt.	F. E. D. Hw.	Hoofd 1e meisjesschool Soerabaja.	4 April 1892

Onderwijzeressen der 2e klasse.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	N. F. E. Filet.	F. E.	Met verlof in Europa.	
2	C. H. A. Merz.	F. E.	Hoofd meisjesschool Blitar.	23 Nov. 1891
3	M. J. van Lessen.	F. E. D. Hw.	Hoofd meisjesschool Probolinggo.	4 April 1894
4	H. C. Sandt van Nooten.	F. E. D. Hw.	Hoofd meisjesschool Poerworedjo.	12 April 1892
5	A. J. Rosskopf.	F. E.	Met verlof in Europa.	
6	L. M. Janssen, geb. Andeweg.		Met verlof in Europa.	
7	A. E. Stolp, geb. Hoekstra.	N. (m).	Hoofd meisjesschool Pekalongan.	22 Maart 1892
8	T. Zijlstra.	F. D. W. G. Hw.	Hoofd meisjesschool Padang.	9 Juli 1892
9	P. A. M. Lange.	F. E. D.	Met verlof in Europa.	
10	L. W. Ovink.	F. E. D. N. (m). Hw.	Hoofd meisjesschool Salatiga.	15 Maart 1894
11	M. Burgdorffer.	F. E. D.	1e onderwijzeres 1e meisjessch. Semarang.	15 Dec. 1894
12	W. A. de Jong.	F.	Hoofd meisjesschool Cheribon.	23 Juli 1887
13	L. Ch. Slot.	F. E.	Met verlof in Europa.	
14	G. Dijkstra.	F.	Met verlof in Europa.	
15	M. S. van der Willigen.	F. E. D.	1e onderwijzeres 1e meisjessch. A Batavia.	9 April 1890
16	C. C. C. Gude.	F. E. Hw.	Hoofd meisjesschool Makasser.	4 Oct. 1893
17	J. M. van der Voort.	F.	Hoofd meisjesschool Menado.	21 Juli 1892
18	A. E. L. Steens Zijnen	F. E. D.	Hoofd meisjesschool Amboina.	11 Juli 1890
19	B. S. A. Gastmann.	F. E. D. Teek.	Hoofd meisjesschool Tegal.	3 April 1894
20	J. A. Frölich.	F.	Met verlof in Europa.	
21	C. C. H. Hesselberg.	F. E. Hw. Eindex. (5).	Hoofd meisjesschool Bandoeng.	17 April 1891
22	C. Wilmes.	F.	Hoofd meisjesschool Bandjermasin.	3 Maart 1893

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
23	N. Scheltema.	F. Hw.	1e onderwijzeres 2e meisjessch. Semarang.	6 April 1893
24	J. L. van Stipriaan Luiscius.	F. E. D. W.	Hoofd meisjesschool Buitenzorg.	13 April 1894
25	M. J. Ch. C. Schokker.	F. E.	1e onderwijzeres meisjessch. Soerakarta.	3 Maart 1893
26	K. J. Haverbult.	F. D.	Met verlof in Europa.	
27	F. L. Heynen.	F.	1e onderwijzeres meisjessch. Mr.-Cornelis.	6 April 1893
28	A. Voswinkel Dorselen.	F. E.	Hoofd meisjesschool Ambarawa.	19 Aug. 1893
29	W. C. Kroon.	F.	1e onderwijzeres 2e meisjessch. Batavia.	28 Sept. 1893
30	C. G. Veenhuijzen.	F. E.	1e onderwijzeres 1e meisjessch. B Batavia.	28 Sept. 1893
31	C. L. ter Meer.	F. E.	1e onderwijzeres 2e meisjessch. Soerabaja.	4 Oct. 1893
32	A. W. Ch. Hoevers.	F.	1e onderwijzeres meisjessch. Djokjakarta.	14 Nov. 1893
33	M. C. W. Van Dijck.		1e onderwijzeres meisjessch. Buitenzorg.	23 Feb. 1894
34	M. M. Beckers.	F. (m³). E. Hw. V.&O.	1e onderwijzeres meisjessch. Malang.	15 Maart 1894
35	H. W. Pilger.	F. E.	Hoofd meisjesschool Banda-Neira.	27 Feb. 1893
36	H. S. Lorey.	F.	Hoofd meisjesschool Magelang.	31 Maart 1894
37	M. J. L. Sanders.	F.	1e onderwijzeres 1e meisjessch Soerabaja.	13 April 1894
38	E. C. Wiselius, geb. Van Holst Pellekaan.	F. Hw.	Hoofd meisjesschool Kediri.	27 Aug. 1894

Hulponderwijzeressen

met akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	F. M. Sauerbier.	F. E.	Onderwijzeres meisjesschool Padang.	24 Mei 1893 (wd.)
2	J. J. C. Nagel, geb. Bouman.	F.	Onderwijzeres meisjesschool Cheribon.	31 Oct. 1888
3	A. M. Witbols Feugen.		Onderwijzeres 1e gem. sch. A Batavia.	6 Oct. 1890
4	S. E. Colder.	Hw.	Onderwijzeres meisjessch. Mr.-Cornelis.	10 Nov. 1890
5	M. H. Marda.	F. E. D. Hw.	Onderwijzeres meisjesschool Padang.	7 Juni 1894
6	J. C. van der Staay.	F. E. D.	Onderwijzeres 2e meisjessch. Batavia.	4 Oct. 1893
7	G. Ch. M. W. van Zeijl.	F. E. Hw.	Onderwijzeres 2e school Makasser.	7 Nov. 1893
8	D. F. Droste.	F. Hw.	Onderwijzeres 1e meisjessch. A Batavia.	11 Aug. 1894

Hulponderwijzeressen

niet bezittende eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres.

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
1	L. Heijnneman.		Met verlof in Europa.	
2	C. L. Homburg.		Met verlof in Europa.	
3	A. Immink.	F. E.	Met verlof in Europa.	
4	A.M. Hoogenstraaten.	F.	Onderwijzeres 2e school Djokjakarta.	17 April 1894
5	S. E. Wijnveldt.	F. E.	Onderwijzeres 1e school Probolinggo.	11 Nov. 1893
6	E. M. Sexauer	F.	Onderwijzeres school Rembang.	25 April 1892
7	A. W. M. S. Muller, geb Kobold.	F. E.	Onderwijzeres school Klaten.	14 Nov. 1888
8	E. A. Sacré.	F. Hw.	Onderwijzeres school Djokjakarta.	23 Jan. 1893
9	W. P. L. de Roos.	F. Hw.	Onderwijzeres 1e school B Semarang.	30 Maart 1894
10	J. A. F. Maeijer.	F. E D.	Op non-activiteit.	
11	S. A. Müller.		Onderwijzeres gem. sch. Bandjermasin.	4 Sept. 1891
12	J. E. M. Masthoff.	F. E. Hw.	Onderwijzeres 2e school Probolinggo.	21 April 1894
13	J. P. M. Kamerling.	F. E.	Met verlof in Europa.	
14	A. H. J. Vrendenberg.		Met verlof in Europa.	
15	J. J. Ankringa.		Onderwijzeres gem. school Pasoeroean.	5 Dec. 1881
16	F. M. Binnendijk.	F.	Op non-activiteit.	
17	H. Loreij.		Op non-activiteit.	
18	A. F. S. Kessler.		Onderwijzeres meisjessch. Buitenzorg.	26 April 1882
19	A. M. Rosskopf.	F. Hw.	Met verlof in Europa.	
20	F.W. D. E. Scheltema Beduin.		Onderwijzeres meisjessch. Djokjakarta.	6 Juli 1894
21	J. A. F. Zelle.	F. Hw.	Onderwijzeres 2e school Magelang.	21 Nov. 1894
22	S. J. C. Bosscher.	E.	Met verlof in Europa.	
23	J. W. Slot.	F. E.	Onderwijzeres meisjessch. Poerworedjo.	18 Nov. 1892
24	A. C. Collard.	F. E. Hw.	Met verlof in Europa.	
25	Th. E. A. van Bloemen Waanders.		Onderwijzeres 1e meisjessch. Soerabaja.	5 April 1892
26	F. Bausch.		Onderwijzeres 1e school Salatiga.	26 Mei 1886
27	H. E. Michaëlis.		Onderwijzeres meisjessch. Blitar.	7 Juli 1894

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
28	J. A. G. Arndt.		Onderwijzeres 1e school B Soerabaja.	13 Jan. 1892
29	C. A. H. de Rooij.	F. E. Hw.	Op non-activiteit.	
30	D. Haertlein.		Onderwijzeres school Ngawi.	27 Juni 1889
31	A. W. Voll.		Met verlof in Europa.	
32	C. A. Buning.		Met verlof in Europa.	
33	M. A. L. van Welij, geb. Bar. van Hoëvell.	F.	Onderwijzeres 6e school Batavia.	24 Maart 1884
34	H. J. B. Elberg.		Onderwijzeres 1e school Malang.	9 Feb. 1894
35	S. J. G. Schiotling.		Onderwijzeres 4e school Batavia.	5 Sept. 1893
36	M. J. H. Ch. Joosten.		Met verlof in Europa.	
37	E. Somermeijer.		Onderwijzeres 1e school A Semarang.	16 Nov. 1889
38	M. M. Raket.	F.	Onderwijzeres meisjessch. Amboina.	1 Mei 1894
39	C. M. van Goens.		Onderwijzeres 2e school Mr.-Cornelis.	23 Dec. 1890
40	L. M. Vintcent.	F. E.	Onderwijzeres 1e school Buitenzorg.	23 Feb. 1887
41	J. C. Mattern, geb. Hamar de la Bréthonière.		Onderwijzeres school Tjiandjoer.	11 Maart 1887
42	L. M. E. Velders.		Op wachtgeld.	
43	L. M. Kam.	F.	Onderwijzeres 2e meisjessch. Semarang.	7 Dec. 1891
44	E. E. Kloer.		Onderwijzeres 2e meisjessch. Soerabaja.	1 Mei 1894
45	H. J. W. Bensbach.		Onderwijzeres 2e gem. school Soerabaja.	9 April 1891
46	C. W. Süverkropp.		Onderwijzeres meisjessch. Menado.	4 Sept. 1891
47	F. A. Mensinga.	D.	Met verlof in Europa.	
48	M. B. Nijhoff.		Onderwijzeres 2e school Padang.	5 Sept. 1893
49	H. Pothoff.		Met verlof in Europa.	
50	A. J. Elenbaas.		Onderwijzeres school Bodjonegoro.	19 Oct. 1887
51	M. Ch. van Overvest.		Op wachtgeld.	
52	C. E. Bosch, geb. Baptist.	F. E. Hw.	Onderwijzeres meisjessch. Makasser.	15 Jan. 1893
53	H. A. Tamson.		Onderwijzeres school Lawang.	25 Aug. 1892
54	M. J. A. Harloff.		Onderwijzeres gem. school Cheribon.	20 Juli 1893

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
55	P. A. Bruining, geb. Van Maarseveen.	F. Hw.	Op non-activiteit.	
56	J. C. de Bruijn Kops.	D.	Op wachtgeld.	
57	E. Razoux Kuhr.		Onderwijzeres 2e gem. school Batavia.	27 April 1892
58	J. A Kock.		Onderwijzeres 1e school Soerakarta.	23 Dec. 1890
59	M. A. Bogaardt.	F.	Op non-activiteit	
60	E. M. Rosman.	E. (m³). Hw.	Onderwijzeres school Sidoardjo.	21 Sept. 1893
61	J. H. L. Op de Laeij.		Onderwijzeres school Tjandi.	28 Feb. 1894
62	E. F. Ch. M. Abbema.		Onderwijzeres meisjessch. Probolinggo.	14 Aug. 1889
63	L. J. Hissink, geb. Snellebrand.	Teek.	Onderwijzeres meisjessch. Buitenzorg.	16 Sept. 1893
64	A. M. Kress, geb. Zwennes.		Onderwijzeres meisjessch. Malang.	21 Nov. 1893 (tijd.)
65	G. J. Frölich.	F. E.	Onderwijzeres 1e gem. school B Batavia.	5 Juni 1893
66	A. Mac.-Gillavry.	F. Eindex. (5).	Onderwijzeres meisjessch. Tegal.	28 Nov. 1894
67	E. A. Odenthal.	F. E.	Onderwijzeres 3e school Soerabaja.	6 Aug. 1892
68	E. M. L. Weijhenke		Onderwijzeres 2e school Buitenzorg.	28 Nov. 1894
69	H. W. Agerbeek.		Onderwijzeres 1e school A Semarang.	11 Maart 1890
70	Ch. H. A. M. Scheltens		Onderwijzeres gem. school Kediri.	17 April 1890
71	L. M. Gravenhorst.		Onderwijzeres school Modjokerto.	26 Juli 1894
72	K. S. E. Zaalberg.		Op wachtgeld.	
73	A. Rookmaaker.		Onderwijzeres gem. school Pasoeroean.	23 Dec. 1890
74	J. L. Laurens.		Onderwijzeres 2e school Buitenzorg.	22 Mei 1890
75	M. Ch. K. Vonk Robbers.		Onderwijzeres meisjesschool Madioen.	3 Maart 1894
76	M. E. Kuitert.		Onderwijzeres 2e school Amboina.	11 Juli 1890
77	C. A. Berends.		Onderwijzeres 5e school Soerabaja.	21 Juli 1890
78	L. H. Voet.		Onderwijzeres 1e meisjessch. Soerabaja.	2 Dec. 1891
79	J. W. Holle.		Onderwijzeres meisjessch. Bandjermasin.	18 Aug. 1893
80	S. M. Weintré.		Onderwijzeres 2e meisjessch. Soerabaja.	9 Nov. 1894
81	C. M. Haighton.		Onderwijzeres 2e meisjessch. Soerabaja.	18 Feb. 1893
82	S. De Nijs.		Onderwijzeres school Toeban.	26 Juli 1890

DOORLOOPEND NUMMER.	NAMEN.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde exament.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
83	E. P. L. Zaalberg.		Onderwijzeres 5e school Batavia.	18 Aug. 1893
84	E. F. J. Olislaeger.		Onderwijzeres meisjessch. Bandoeng.	4 Nov. 1893
85	A. S. van Essen.		Onderwijzeres 2e school Menado.	4 April 1891 (tijd.)
86	H. G. van Zutphen.	Eindex. (5).	Onderwijzeres 1e meisjessch. A Batavia	23 April 1891
87	C. M. Poel.	F. D. (m^3).	Onderwijzeres 3e school Soerabaja.	25 Juli 1894
88	A. J. De Kanter.		Onderwijzeres 1e meisjessch. Semarang.	21 April 1893
89	D. E. J. Termijtelen.	F.	Onderwijzeres school Soekaboemi.	25 Nov. 1891
90	Ch. L. van Bennekom.	F.	Onderwijzeres 2e school Malang.	24 April 1894
91	M. G. W. Langeveld.	F. Hw.	Onderwijzeres meisjesschool Kediri.	22 Dec. 1891
92	H. Ch. E. Domingo.		Op wachtgeld.	
93	V. A. L. Ahn.	F. E. Eindex. (5).	Onderwijzeres 1e school Padang.	15 Jan. 1892
94	M. J. Ch. v. d. Willigen.		Onderwijzeres 3e school Djokjakarta.	16 Sept. 1893
95	J. B. W. d'Ancona.		Onderwijzeres gem. school Poerworedjo.	4 Feb. 1892 (tijd.)
96	H. Ch. van Leeuwen, geb. Rosskopf.	F. E.	Onderwijzeres 2e school Kota-Radja.	16 Maart 1892 (tijd.)
97	J. H. G. Lang.		Onderwijzeres school Banjoemas.	23 Maart 1892
98	A. M. Langeveld.	F. Hw.	Onderwijzeres meisjessch. Pekalongan.	4 April 1892
99	A. W. A. Matthijssen.	F. (1)	Onderwijzeres 1e meisjessch. A Batavia.	24 Aug. 1892
100	H. O. Hagenaar.		Onderwijzeres meisjessch. Soerakarta.	28 Nov. 1894
101	M. H. H. van Eijbergen.	F.	Onderwijzeres 2e gem. school Semarang.	4 Mei 1893
102	C. C. Strootman.	F.	Onderwijzeres 2e school Djokjakarta.	6 Aug. 1892
103	J. J. C. Reuvekamp Gille.	F.	Onderwijzeres gem. school Blitar.	24 Aug. 1892 (tijd.)
104	M. H. J. Van Heerdt.		Onderwijzeres 2e school Salatiga.	6 Sept. 1892
105	J. H. Walbeehm.	F.	Onderwijzeres 1e meisjessch. B Batavia.	26 Sept. 1893
106	M. A. Knoop.		Onderwijzeres 2e school Menado.	7 Oct. 1892

(1) Heeft getuigschrift der Koninklijke muziekschool te 's Gravenhage.

DOORLOOPEND NUMMER.	N A M E N.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
107	A. M. van der Meer.		Onderwijzeres gem. school Bandoeng.	7 Oct. 1892
108	H. A. Quast.	F. D.	Onderwijzeres 1e school Magelang.	9 Nov. 1892
109	L. Ruys.	F. E.	Onderwijzeres meisjessch. Djokjakarta.	19 Aug. 1893
110	H. E. Humme.	F.	Onderwijzeres 1e school Soerakarta.	15 Maart 1894
111	J. H. S. von Mauntz.	E.	Onderwijzeres 1e school Makasser.	15 Dec. 1892
112	H. S. G. Buijs.	F. E. N. (m). Hw.	Onderwijzeres meisjesschool Salatiga	5 Juni 1893 (wd.)
113	C. E. M. Hamers.	F.	Onderwijzeres 1e school Buitenzorg.	6 Feb. 1893
114	E. J. A. Hildering.		Onderwijzeres meisjessch. Soerakarta.	3 Maart 1893
115	L. G. F. A. Goossens.	F. V. & O.	Onderwijzeres meisjessch. Banda-Neira.	5 Maart 1893 (tijd.)
116	M. E. Kuipers.	F. Hw.	Onderwijzeres school Gombong.	10 Maart 1893
117	L. H. Coster van Voorhout.		Onderwijzeres gem. school Madioen.	2 Dec. 1893
118	S. J. F. Oudshoorn.	F. (1)	Onderwijzeres 3e school Djokjakarta.	18 Maart 1893
119	C. M. H. Willer.		Onderwijzeres gem. school Tegal.	5 April 1893 (tijd.)
120	C. J. L. de Vos.		Onderwijzeres 1e school A Soerabaja.	26 Juli 1894 (tijd.)
121	J. S. E. Straatman.		Onderwijzeres meisjesschool Magelang.	17 April 1893 (tijd.)
122	H. A. van Zanten.		Onderwijzeres 3e school Soerakarta.	21 April 1893
123	J. M. van Vleuten.	F. E.	Onderwijzeres 2e meisjessch. Batavia.	3 Mei 1893 (tijd.)
124	M. E. Blokzeijl.		Onderwijzeres gem. school Pekalongan.	9 Mei 1893 (tijd.)
125	R. Faulhaber.		Onderwijzeres 1e school Djokjakarta.	13 Mei 1893
126	E. L. J. Benz.		Onderwijzeres school Ternate.	15 Mei 1893 (tijd.)
127	S. F. E. Th. van Eersel.		Onderwijzeres 2e school Soerakarta.	24 Mei 1893

(1) Heeft getuigschrift voor koorgezang, uitgereikt door de Maatschappij tot bevordering van toonkunst.

DOORLOOPEND NUMMER.	N A M E N.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldaand afgelegde examens.	BETREKKING.	DATUM VAN PLAATSING.
128	B. C. W. Lammerée.	F.	Onderwijzeres 1e school Mr.-Cornelis.	24 Mei 1893 (tijd).
129	C. Van der Lee.	F.	Onderwijzeres gem. school Bandoeng.	24 Mei 1893
130	M. Voet.		Onderwijzeres school Fort de Kock.	25 Mei 1893
131	M. H. Somermeijer.		Onderwijzeres 1e meisjessch. Semarang.	4 Nov. 1893 (tijd.)
132	D. M. Reiche, geb. Walter.		Onderwijzeres school Toeloeng-Agoeng.	2 Dec. 1893 (tijd.)
133	J. H. Bergfeld.	G.(m). Hw.	Onderwijzeres meisjessch. Ambarawa.	30 Maart 1894 (tijd.)
134	H. Salomonson.	F. D.	Onderwijzeres 2e school Semarang.	14 April 1894 (tijd.)
135	M. S. G. Verloop.	F.	Onderwijzeres 2e school Amboina.	19 April 1894 (tijd.)
136	M. Wattendorf.	Hw.	Onderwijzeres meisjessch. Pasoeroean	24 April 1894 (tijd.)
137	Ch. H. de Quant.		Onderwijzeres 3e school Batavia.	24 April 1894 (tijd.)
138	F. J. ter Haar.	E.	Onderwijzeres school Djombang.	5 Mei 1894 (tijd.)
139	A. J. Scheuer.	F. E. Teek. (m). Eindex. (5). (1)	Onderwijzeres 1e school Padang.	17 Mei 1894 (tijd.)
140	J. M. H. Smeets.	F. E. Eindex. (5).	Onderwijzeres 3e school Semarang.	22 Mei 1894 (tijd.)

(1) Heeft diploma Eindex. Rijksnormaalsch. voor teekenonderwijzers(essen) te Amsterdam.

Kweekelingen.

DOORLOOPEND NUMMER.	N A M E N.	Akten van bekwaamheid en diploma's van voldoend afgelegde examens.	GEPLAATST AAN:	DATUM VAN PLAATSING.
1	F. J. M. Hamers.		School Padang-Pandjang.	22 Aug. 1890
2	W. N. Briel.	Onder.	2e school Soerakarta.	29 Nov. 1892
3	J. Westhoff.		School Soemenep.	4 Nov. 1893
4	Mej. E. M. E. Buyn.	Ondes. F. E. Teek.	2e meisjesschool Batavia.	15 Juni 1894
5	Mej. M. M. I. Smissaert.	Ondes.	1e meisjesschool A Batavia.	13 Sept. 1894
6	A. O. Hinze.	Onder.	School Bandoeng.	7 Nov. 1894
7	Mej. J. S. M. R. Wentzel.		2e school Magelang.	26 Nov. 1894

L[a]. E.

Mutatiën onder het onderwijzend personeel van de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië, gedurende het jaar 1894.

Onderwijzers en onderwijzeressen.

OVERLEDEN:

W. H. Pieters, onderwijzer der 2e klasse, laatst hoofd school Solok.
F. J. W. B. van Ginkel, tijd. onderwijzer der 3e klasse, laatst onderwijzer school Bandoeng.

ONTSLAGEN:

Eervol uit 's Lands dienst:

J. C. Rikkers, onderwijzer 1e klasse, laatst met verlof in Europa.
H. Goedhart, » 1e » , » hoofd school Tegal.
C. van Duuren, » 2e » , » » » Maros.
A. van der Kolff, » 2e » , » met verlof in Europa.
J. Lammens, » 2e » , » » » » »
N. W. Francken, » 2e » , » 1e onderwijzer 1e sch. A Batavia.
B. Priester, onderwijzer 3e klasse, laatst onderwijzer 2e school Malang.
A. R. Kiewiet de Jonge, onderwijzeres 2e » , » 1e onderwijzeres meisjessch. Pasoeroean.
Z. Boelman, onderwijzeres 2e klasse, laatst hoofd meisjessch. Kediri.
W. A. van den Nieuwenhof, » 2e » , » met verlof in Europa.
A. E. H. Lohmann, hulponderwijzeres, laatst onderwijzeres meisjesschool Madioen.
M. J. A. de Boer, » , » » 2e school Probolinggo.
A. E. v. d. Weerdt, geb. Pietersz., » , » » 3e » Semarang.
M. A. E. Honig, » , » » 2e » Magelang.

Uit 's Lands dienst:

J. Leyen, onderwijzer 3e klasse, laatst onderwijzer 2e school Soerabaja.

Eervol uit de betrekking:

Th. P. Rienstra, onderwijzer 2e klasse, laatst hoofd school Kraksaän.
S. J. C. Bosscher, hulponderwijzeres, laatst onderwijzeres 2e school Djokjakarta.
M. Ch. van Overvest, » , » » meisjessch. Ambarawa.
H. Ch. Domingo, » , » » 2e meisjessch. Soerabaja.
J. C. de Bruyn Kops, » , » » 1e » A Batavia.

EERVOL ONTHEVEN:

Van de tijdelijke werkzaamstelling als hulponderwijzeres:

S. R. ter Haar, onderwijzeres 1e school Padang.
M. L. Deibel, » meisjessch. Djokjakarta.

H. Tijl, onderwijzeres meisjessch. Blitar.
A. H. de Haan, » school Loemadjang.
M. Kraal, » 2e school Buitenzorg.

OVERGEGAAN IN ANDERE BETREKKINGEN:

W. P. Hillen, onderwijzer 1e klasse, hoofd school Bandjermasin, als wd. leeraar a/h Gymnasium Willem III te Batavia.
J. G. L. Dücker, onderwijzer 1e klasse, hoofd Pupillenschool Gombong, als inspecteur b/h Europeesch lager onderwijs in de 3e afdeeling.
A. Schouten, onderwijzer 1e klasse, hoofd 4e school Batavia, als leeraar a/h Gymnasium Willem III te Batavia.
J. Jaspers, ambtenaar op non-activiteit, laatstelijk onderwijzer 2e klasse, als wd. leeraar a/d Hoogere Burgerschool te Semarang.
B. Bakker, onderwijzer 2e klasse, 1e onderwijzer 7e school Batavia, als wd. tijd. leeraar a/h Gymnasium Willem III te Batavia.
C. Blom, onderwijzer 2e klasse, hoofd school Besoeki, als wd. tijd. leeraar a/h Gymnasium Willem III te Batavia.
H. M. van Haften, onderwijzer 2e klasse, 1e onderwijzer school Klaten, als wd. leeraar a/d Hoogere Burgerschool te Semarang.
J. C. van der Meijden, onderwijzer 3e klasse, onderwijzer 1e school B Batavia, als wd. tijd. leeraar a/h Gymnasium Willem III te Batavia.
F. H. H. Moquette, onderwijzer 3e klasse, onderwijzer school Soemenep, als wd. tijd. leeraar a/d Hoogere Burgerschool te Soerabaja.
G. Ymker, tijd. onderwijzer 3e klasse, onderwijzer 1e school Soerakarta, als wd. tijd. leeraar a/d Hoogere Burgerschool te Soerabaja.

OVERGEGAAN BIJ HET EUROPEESCH LAGER ONDERWIJS.

H. W. de Beijl, hulponderwijzer a/d Hoofdenschool te Magelang, als onderwijzer school Oengaran.
J. Brink, hulponderwijzer a/d Hoofdenschool te Magelang, als onderwijzer 2e school Soerabaja.

VERLOF NAAR EUROPA VERLEEND AAN:

A. Nuijsink, onderwijzer 1e klasse, hoofd 1e school Kota Kadja.
B. Japikse, » 1e » , » 1e » Mr.-Cornelis.
J. J. Fonteyn, » 1e » , » 3e » Djokjakarta.
H. P. van der Hoorn, » 2e » , » school Koedoes.
P. Prins, » 2e » , » » Toeban.
D. Koumans, » 2e » , 1e onderwijzer school Bandjermasin.
S. Hermanides, » 2e » , 1e » 2e » Makasser.
F. J. Eysenburger, » 2e » , 1e » 2e » Soerakarta.
C. van der Velde, » 2e » , 1e » » Kediri.
L. Valk, » 2e » , hoofd » Wonosobo.
H van Strieland, » 2e » , » » Sidoardjo.
J. P. van Ekris, » 2e » , 1e onderwijzer 5e school Soerabaja.
R. Smit, » 2e » , 1e » 1e » A Batavia.

J. J. van de Geijn, onderwijzer 2e klasse, 1e onderwijzer school Bodjonegoro
H. H. Muntinghe. » 2e » , 1e » » Tjandi.
D. J. Pont, » 2e » , hoofd » Benkoelen.
Th. W. Roes, » 2e » , 1e onderwijzer 2e » Padang.
L. de Pagter, » 2e » , hoofd » Kendal.
J. Kaptijn, » 2e » , » » Saparoea.
R. Smelt, » 3e » , onderwijzer » Pamekasan.
J. E. van Oeveren, geb. van Schaik, onderwijzeres 1e klasse, hoofd 1e meisjessch. Semarang.
A. H. Jansen, » 1e » , » » Mr.-Cornelis.
G. Dijkstra, » 2e » , » » Banda-Neira.
L. M. Jansen, geb. Andeweg, » 2e » , » » Salatiga.
A. J. Rosskopf. » 2e » , » » Tegal.
P. A M. Lange, » 2e » , » » Probolinggo.
C. A. Buning, hulponderwijzeres, onderwijzeres 2e school Salatiga.
A. Immink, » , » 1e » Malang.
A. M. Rosskopf, » , » 1e » B Semarang.
S. J. C. Bosscher, » , op wachtgeld.
M. J. H. Joosten, » , onderwijzeres meisjessch. Pasoeroean.
A. W. Voll, » , » gem. school Blitar.

HERBENOEMD NA NON-ACTIVITEIT OF NA TERUGKEER VAN VERLOF:

K. M. Hage, onderwijzer 1e klasse, hoofd school Medan.
H. Sonius. » 1e » , » » Toeloeng-agoeng.
A. M. Overeijnder. » 1e » , » 2e » Kota-Radja.
J. W. Spekschot, » 1e » , » 1e » Amboina.
J. J. Looijé, » 1e » , » » Bandjermasin.
G. Plantema, » 1e » , » 1e » Mr.-Cornelis.
P. Lakeman, wd. » 2e » , 1e onderwijzer sch. Bodjonegoro.
E. Asbeek Brusse, » 1e » , hoofd school Ternate.
J. van Heek, » 1e » , » » Banda-Neira.
J. van der Lof, tijd. wd. » 2e » , » » Kendal.
G. Koldewijn, » 1e » , » » Tegal.
L. Visser, » 2e » , » » Koedoes.
W. van der Spek, » 2e » , » » Maros.
G. Valk, » 2e » , » » Toeban.
A. E. I. Roskott, » 2e » , 1e onderwijzer 1e sch. Amboina.
G. Bakker, » 2e » , hoofd school Solok.
J. J. F. Krügers, » 2e » , » » Sidoardjo.
D. van der Maaten, » 2e » , » » Kraksaan.
W. Schuit, » 2e » , 1e onderwijzer 1e sch. Probolinggo.
J. E. G. van Lookeren, » 2e klasse, 1e onderwijzer 2e sch. Batavia.
P. F. H. Ockers, » 2e » , hoofd school Benkoelen.
Th. P. Rienstra, » 2e » , 1e onderwijzer sch. Klaten.

L. Stroband,	onderwijzer	2e	klasse,	hoofd	school	Saparoea.
R. A. H. Thierbach,	»	2e	» ,	»	»	Besoeki.
W. Hiemstra,	»	3e	» ,	onderwijzer	school	Depok.
Th. Luijtjes.	»	3e	» .	»	»	Bangkalan.
W. Jager Dekker.	»	3e	» ,	»	1e »	B Batavia.
J. Ploeger,	»	3e	» ,	»	»	Blitar.
F. W. Krüss,	»	3e	» ,	»	»	Loemadjang.
A. C. H. Nieuwenhuis,	wd. onderwijzeres	2e	klasse,	1e onderwijzeres	meisjessch.	Pasoeroean.
M. J. van Lessen.	»	2e	» ,	hoofd	meisjessch.	Probolinggo.
B. S. A. Gastmann.	»	2e	» ,	»	»	Tegal.
M. Burgdorffer,	»	2e	» ,	1e onderwijzeres	1e meisjessch.	Semarang
H. J. H. Elberg,	hulponderwijzeres,	onderwijzeres	1e	school	Malang.	
A. M. Hoogenstraten.	»	,	»	2e »	Djokjakarta.	
J. M. Mæsthoff.	»	,	»	2e »	Probolinggo.	
M. M. Raket,	»	,	onderwijzeres	meisjesschool	Amboina.	
F. W. D. E. Scheltema Beduin.	»	,	»	»	Djokjakarta.	
H. E. Michaelis,	»	,	»	»	Blitar.	
J. A. F. Zelle,	»	,	»	2e	school	Magelang.

IN DIENST GETREDEN :

Onderwijzers :

A. Wit.
E. J. Schumacher.
G. Booden.
G. Ymker.
L. Hottinga.
L. P. C. de Laive.
I. A. Fischer.
J. J. Puister.
Ch. E. F. Kruger.
C. Lekkerkerker.
Ph. A. Broekhuijsen.
J. Baas.
E. Levi.
A. Schermers.
F. K. Kock.
J. R. Bakker.
C. van der Zee.
L. B. van Bommel.

Onderwijzeressen :

J. H. Bergfeld.
H. Salomonson.
M. S. G. Verloop.
M. Wattendorff.
Ch. H. de Quant.
F. J. ter Haar.
A. J. Scheuer.
J. M. H. Smeets.
D. F. Droste.

Ls. F.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar		11 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Bantam	1	2	1	2	2	2	2	3	4	3	1	»
Batavia	75	54	125	93	164	111	167	151	168	152	153	140
Preanger-Regentschappen	13	20	29	19	29	23	26	26	24	26	27	25
Krawang	3	1	»	2	4	2	3	2	5	1	3	1
Cheribon	6	2	8	1	9	5	7	7	5	11	8	9
Tegal	6	7	8	1	12	3	5	11	8	8	11	8
Pekalongan	5	3	6	8	6	11	8	8	7	8	11	12
Semarang	45	29	73	56	91	68	94	67	94	65	97	72
Japara	9	7	12	13	17	14	17	8	7	14	12	13
Rembang	8	7	8	7	7	11	10	5	11	6	9	8
Soerabaja	62	45	85	55	95	82	86	69	72	76	77	62
Pasoeroean	22	27	27	39	39	44	32	49	25	38	35	37
Probolinggo	20	11	18	27	19	31	25	21	26	22	19	15
Besoeki	6	5	10	13	10	11	6	7	13	9	6	5
Kediri	15	9	18	14	29	26	32	19	17	17	20	15
Madioen	10	12	14	12	18	22	14	17	15	17	7	12
Soerakarta	27	18	42	32	60	39	41	46	50	42	52	48
Djokjakarta	13	17	22	27	36	38	40	31	35	37	26	39
Kedoe	9	10	14	12	14	9	15	5	13	3	10	8
Bagelen	10	15	16	17	27	11	33	11	43	16	51	13
Banjoemas	9	4	16	7	16	8	12	6	13	9	8	4
Madoera	4	8	4	8	10	13	7	6	10	9	6	8
Atjeh en Onderhoorigh	5	5	8	4	7	15	4	6	6	9	5	6
Sumatra's Westkust	16	12	43	26	39	28	38	19	38	21	37	26
Benkoelen	1	»	7	1	3	1	5	»	2	3	5	4
Transporteeren	400	330	614	496	763	628	727	600	709	622	696	590

onder ultimo December 1894 de openbare lagere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten.

12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar en ouder		Totaal		Totaal Generaal.	Aanmerkingen.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.		
2	4	»	2	5	»	2	1	»	1	20	20	40	
143	131	140	105	114	68	81	66	25	21	1353	1092	2445	
25	20	15	16	18	14	3	10	1	4	206	203	409	
»	1	2	1	4	»	»	1	2	»	26	12	38	
6	6	5	5	3	8	4	2	1	»	62	56	118	
4	8	14	4	3	8	2	2	»	»	73	60	133	
10	6	6	5	9	7	5	1	»	5	73	74	147	
99	64	89	52	72	48	42	25	6	10	802	556	1358	
10	9	12	11	3	11	5	3	»	1	104	104	208	
4	6	7	10	6	7	5	1	3	»	78	68	146	
99	61	96	62	57	56	48	33	12	10	789	611	1400	
32	33	15	33	20	25	12	15	8	7	265	347	612	
12	17	11	15	6	12	11	7	5	1	170	179	349	
8	7	4	4	6	5	4	2	5	»	78	68	146	
22	22	15	16	12	21	9	7	1	3	190	169	359	
12	10	15	13	13	10	1	8	2	7	121	140	261	
40	35	43	30	43	36	20	15	10	15	428	354	782	
37	37	32	18	31	22	10	12	1	2	283	280	563	
5	6	8	6	7	8	1	4	»	3	96	74	170	
55	14	52	15	49	8	61	3	7	2	404	125	529	
7	10	4	4	5	6	11	2	3	»	104	60	164	
7	8	6	4	9	7	7	2	1	1	71	74	145	
8	2	3	5	4	3	»	»	»	2	50	57	107	
25	24	27	16	23	20	9	8	2	11	297	211	508	
»	2	1	1	3	1	»	»	»	»	27	13	40	
670	543	620	453	525	411	353	250	93	104	6170	5007	11177	

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar		11 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport.....	400	330	614	496	763	628	727	600	709	622	696	590
Palembang.....	4	2	3	1	4	5	3	4	1	3	3	4
Oostkust van Sumatra..	4	2	6	2	7	5	2	8	6	3	5	2
Banka.....	»	»	6	4	2	4	5	3	1	1	2	2
Riouw.....	2	3	2	3	3	1	5	1	5	3	»	1
Westerafd. van Borneo .	1	2	3	2	1	3	7	»	6	»	4	1
Z. en O. afd. van Borneo.	7	6	10	13	12	8	8	11	5	8	6	4
Celebes en Onderh.....	7	11	24	24	20	22	23	18	17	22	16	20
Menado.....	6	5	21	9	18	13	13	12	12	12	7	13
Amboina.....	14	17	22	26	26	27	26	27	22	31	16	26
Ternate.....	2	2	6	2	8	3	3	2	3	6	2	2
Timor.....	3	1	1	3	2	1	5	1	1	2	3	2
TOTAAL IN 1894...	450	381	718	585	866	720	827	687	788	713	760	667
» » 1893...	451	391	752	600	791	692	808	667	770	698	727	608
Vermeerdering....	»	»	»	»	75	28	19	20	18	15	33	59
Vermindering.....	1	10	34	15	»	»	»	»	»	»	»	»

12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar en ouder		Totaal		Totaal Generaal.	Aanmerkingen.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.		
670	543	620	453	525	411	353	230	93	104	6170	5007	11177	
3	4	2	1	2	2	»	2	»	»	25	28	53	
1	2	2	1	»	1	»	2	»	»	33	28	61	
2	2	3	2	3	2	»	»	»	»	24	20	44	
2	2	»	2	»	3	1	»	»	»	20	19	39	
3	1	»	4	2	1	»	2	1	»	28	16	44	
7	1	6	6	4	6	2	2	1	1	68	66	134	
19	14	22	13	17	16	9	8	5	2	179	170	349	
14	7	13	12	10	9	2	12	5	2	121	106	227	
17	18	16	15	20	15	11	8	2	2	192	212	404	
2	5	1	3	1	2	»	1	1	1	29	29	58	
1	»	2	2	»	»	»	1	»	»	18	13	31	
741	599	687	514	584	468	378	268	108	112	6907	5714	12621	
725	556	658	545	553	405	378	272	104	111	6717	5545	12262	
16	43	29	»	31	63	»	»	4	1	190	169	359	
»	»	»	31	»	»	»	4	»	»	»	»	»	

L^a. G.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden, die

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar		11 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Batavia.....	26	64	48	72	36	64	30	69	37	65	30	82
Preanger-Regentschappen	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—
Semarang.....	9	21	16	26	23	33	20	49	17	55	22	65
Soerabaja.....	11	28	31	52	25	46	35	58	29	49	24	36
Kedoe.....	2	1	2	—	—	2	—	1	—	—	—	1
Sumatra's Westkust....	6	13	2	13	—	12	—	17	—	18	—	12
TOTAAL IN 1894...	34	127	99	164	85	157	85	195	83	188	76	196
» » 1893...	70	90	93	144	92	187	81	171	95	189	79	176
Vermeerdering....	—	37	6	20	—	—	4	24	—	—	—	20
Vermindering.....	16	—	—	—	7	30	—	—	12	1	3	—

onder ultimo December 1894 de particuliere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten.

12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar en ouder		Totaal		Totaal Generaal.	Aanmerkingen.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.		
28	70	27	77	16	88	12	79	10	154	300	884	1184	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	
23	50	26	44	18	41	11	51	7	23	192	458	650	
29	50	28	44	31	38	18	44	8	77	269	522	791	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	10	
—	14	—	10	—	9	—	7	—	18	8	143	151	
80	185	81	175	65	176	41	181	25	272	774	2016	2790	
89	161	73	191	59	176	55	152	26	271	812	1908	2720	
—	24	8	—	6	—	—	29	—	1	—	108	70	
9	—	—	16	—	—	14	—	1	—	38	—	—	

L^a. III.

Staat van den ouderdom der kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden,

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar		11 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Bantam.....	1	2	1	2	2	2	2	3	4	3	1	»
Batavia.....	101	118	173	165	200	175	197	220	205	217	183	222
Preanger-Regentschappen	13	20	29	20	30	23	26	27	24	27	27	25
Krawang.....	3	1	»	2	4	2	3	2	5	1	3	1
Cheribon.....	6	2	8	1	9	5	7	7	5	11	8	9
Tegal.....	6	7	8	1	12	3	5	11	8	8	11	8
Pekalongan.....	5	3	6	8	6	11	8	8	7	8	11	12
Semarang.....	54	50	89	82	114	101	114	116	111	120	119	137
Japara.....	9	7	12	13	17	14	17	8	7	14	12	13
Rembang.....	8	7	8	7	7	11	10	5	11	6	9	8
Soerabaja.....	73	73	116	107	120	128	121	127	101	125	101	98
Pasoeroean.....	22	27	27	39	39	44	32	49	23	38	35	37
Probolinggo.....	20	11	18	27	19	31	23	21	26	22	19	15
Besoeki.....	6	5	10	13	10	11	6	7	13	9	6	5
Kediri.....	15	9	18	14	29	26	32	19	17	17	20	15
Madioen.....	10	12	14	12	18	22	14	17	15	17	7	12
Soerakarta.....	27	18	42	32	60	39	41	46	50	42	52	48
Djokjakarta.....	13	17	22	27	36	38	40	31	35	37	26	39
Kedoe.....	11	11	16	12	14	11	15	6	13	3	10	9
Bagelen.....	10	15	16	17	27	11	33	11	43	16	51	13
Banjoemas.....	9	4	16	7	16	8	12	6	13	9	8	4
Madoera.....	4	8	4	8	10	13	7	6	10	9	6	8
Atjeh en Onderhoorigh.	5	5	8	4	7	15	4	6	6	9	5	6
Sumatra's Westkust...	22	25	45	39	39	40	38	36	38	39	37	38
Benkoelen.....	1	»	7	1	3	1	5	»	2	3	5	4
Transporteeren....	454	457	713	660	848	785	812	795	792	810	772	786

die onder ultimo December 1894 alle lagere scholen in Nederlandsch-Indië bezochten.

12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar en ouder		Totaal		Totaal Generaal.	Aanmerkingen.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.		
2	4	»	2	5	»	2	1	»	1	20	20	40	
171	201	167	182	150	156	93	145	33	175	1653	1976	3629	
23	20	13	16	18	14	3	10	1	4	207	206	413	
»	1	2	1	4	»	»	1	2	»	26	12	38	
6	6	5	5	3	8	4	2	1	»	62	56	118	
4	8	14	4	3	8	2	2	»	»	73	60	133	
10	6	6	5	9	7	5	1	»	5	73	74	147	
122	114	115	96	90	89	53	76	13	33	994	1014	2008	
10	9	12	11	3	11	5	3	»	1	104	104	208	
4	6	7	10	6	7	5	1	3	»	78	68	146	
128	111	124	106	88	94	66	77	20	87	1058	1133	2191	
32	33	15	33	20	25	12	15	8	7	265	347	612	
12	17	11	15	6	12	11	7	5	1	170	179	349	
8	7	4	4	6	5	4	2	5	»	78	68	146	
22	22	15	16	12	21	9	7	1	3	190	169	359	
12	10	15	13	13	10	1	8	2	7	121	140	261	
40	35	43	30	43	36	20	15	10	13	428	354	782	
37	37	32	18	31	22	10	12	1	2	283	280	563	
5	7	8	6	7	8	1	4	»	3	100	80	180	
55	14	52	15	49	8	61	3	7	2	404	125	529	
7	10	4	4	5	6	11	2	3	»	104	60	164	
7	8	6	4	9	7	7	2	1	1	71	74	145	
8	2	3	5	4	3	»	»	»	2	50	57	107	
25	38	27	26	23	29	9	15	2	29	305	354	659	
»	2	1	1	3	1	»	»	»	»	27	13	40	
750	728	701	628	590	587	394	411	118	376	6944	7023	13967	

GEWESTEN.	6 jaar		7 jaar		8 jaar		9 jaar		10 jaar		11 jaar	
	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport.....	454	457	713	660	848	785	812	795	792	810	772	786
Palembang.....	4	2	3	1	4	5	3	4	1	3	3	4
Oostkust van Sumatra..	4	2	6	2	7	5	2	8	6	3	5	2
Banka.....	»	»	6	4	2	4	5	3	1	1	2	2
Riouw.....	2	3	2	3	3	1	5	1	5	3	»	1
Westerafd. van Borneo.	1	2	3	2	1	3	7	»	6	»	4	1
Z. en O. afd. van Borneo.	7	6	10	13	12	8	8	11	5	8	6	4
Celebes en Onderh.....	7	11	24	24	20	22	23	18	17	22	16	20
Menado.....	6	5	21	9	18	13	13	12	12	12	7	13
Amboina.....	14	17	22	26	26	27	26	27	22	31	16	26
Ternate.....	2	2	6	2	8	3	3	2	3	6	2	2
Timor.....	3	1	1	3	2	1	5	1	1	2	3	2
TOTAAL IN 1894...	504	508	817	749	951	877	912	882	871	901	836	863
» » 1893...	521	481	845	744	883	879	889	838	865	887	806	784
Vermeerdering....	»	27	»	5	68	»	23	44	6	14	30	79
Vermindering.....	17	»	28	»	»	2	»	»	»	»	»	»

12 jaar		13 jaar		14 jaar		15 jaar		16 jaar en ouder		Totaal		Totaal Generaal.	Aanmerkingen.
jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.		
750	728	701	628	590	587	394	411	118	376	6944	7023	13967	
3	4	2	1	2	2	»	2	»	»	25	28	53	
1	2	2	1	»	1	»	2	»	»	33	28	61	
2	2	3	2	3	2	»	»	»	»	24	20	44	
2	2	»	2	»	3	1	»	»	»	20	19	39	
3	1	»	4	2	1	»	2	1	»	28	16	44	
7	1	6	6	4	6	2	2	1	1	68	66	134	
19	14	22	13	17	16	9	8	5	2	179	170	349	
14	7	13	12	10	9	2	12	5	2	121	106	227	
17	18	16	15	20	15	11	8	2	2	192	212	404	
2	5	1	3	1	2	»	1	1	1	29	29	58	
1	»	2	2	»	»	»	1	»	»	18	13	31	
821	784	768	689	649	644	419	449	133	384	7681	7730	15411	
814	717	731	736	612	581	433	424	130	382	7529	7453	14982	
7	67	37	»	37	63	»	25	3	2	152	277	429	
»	»	»	47	»	»	14	»	»	»	»	»	»	

L^a. I.

Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen aan de openbare

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1894.							
					Kweekelingen			Europeanen.		Inlandsche Christenen.		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	mannelijke.	vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
1ste Inspectie															
Batavia 1e school A	1	»	5	1	»	»	266	221	26	»	»	»	»	4	»
» 1e » B	1	»	4	1	»	»	207	163	42	»	»	»	1	3	»
» 2e »	1	»	4	1	»	»	218	163	42	»	»	»	»	»	»
» 3e »	1	»	3	1	»	»	196	83	72	2	1	4	»	7	»
» 4e »	1	»	3	1	»	»	161	89	40	»	»	7	»	13	»
» 5e »	1	»	2	1	»	»	109	49	68	»	»	1	»	2	»
» 6e »	1	»	3	1	»	»	172	91	68	»	»	»	»	»	»
» 7e »	1	»	3	»	»	»	»	65	33	»	»	8	»	5	»
» 1e meisjesschool A	»	1	»	4	»	1	208	»	166	»	»	»	»	»	»
» 1e » B	»	1	»	2	»	»	28	»	82	»	»	»	»	»	»
» 2e »	»	1	»	3	»	1	120	»	100	»	»	»	»	»	»
Meester-Cornelis 1e school	1	»	2	1	»	»	152	93	31	»	»	4	»	8	»
» 2e »	1	»	2	1	»	»	115	58	33	»	»	6	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	2	»	»	57	»	74	»	»	»	»	»	1
Depok	1	»	1	»	»	»	44	20	21	»	»	»	»	»	»
Buitenzorg 1e school	1	»	2	2	»	»	194	111	45	»	»	2	»	2	»
» 2e »	1	»	2	2	»	«	174	147	36	3	1	7	»	5	3
» meisjesschool	»	1	»	3	»	»	109	»	113	»	2	»	»	»	»
Poerwakarta	1	»	1	»	»	»	32	9	10	»	»	17	1	2	»
Soebang	1	»	1	»	»	»	27	17	2	»	»	1	»	»	»
Bandoeng	1	»	2	2	1	»	181	117	51	5	1	21	5	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	52	»	63	»	»	»	2	»	»
Tjiandjoer	1	»	»	1	»	»	38	13	16	»	»	11	1	1	»
Soekaboemi	1	»	2	1	»	»	102	48	49	2	2	6	2	»	»
Garoet	1	»	1	»	»	»	51	28	24	»	1	2	»	»	»
Cheribon	1	»	1	1	»	»	82	55	11	»	»	10	1	1	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	38	»	33	»	»	»	»	»	»
Transporteeren	20	7	44	34	1	2	3133	1640	1351	12	8	107	13	53	4

lagere scholen in Nederlandsch-Indië, onder ultimo December 1894.

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de middelste klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Ge lleerlingen, die de school verlieten. na al de vakken te hebben doorloopen.	Ge lleerlingen, die de school verlieten. om verschillende redenen.	AANMERKINGEN.
afdeeling.									
251	5	85	103	63	5249	21	25	99	
209	6	105	60	44	4120	20	18	91	
205	182	102	64	39	5747	28	9	37	
169	148	111	41	17	3782	22	9	69	
149	110	91	45	13	4594	31	3	91	
120	99	79	36	5	4622	39	»	48	
159	111	71	65	23	4654	29	10	60	
111	71	83	28	»	3061	28	3	47	
166	13	»	99	67	3147	19	23	49	
82	3	»	61	21	1032	13	1	18	
100	73	»	78	22	1995	20	20	39	
136	11	73	40	23	2016	21	15	76	
97	74	59	26	12	2580	27	6	53	
75	38	»	56	19	849	11	3	27	
41	25	18	14	9	804	19	2	14	
160	1	95	41	24	3473	22	9	93	
202	174	123	59	20	4303	21	6	52	
115	61	»	87	28	2656	23	10	39	
39	16	22	13	4	388	10	4	9	
20	8	14	6	»	182	9	2	6	
200	88	150	38	12	2956	15	9	45	
65	26	»	48	17	510	8	2	11	
42	18	24	15	3	967	23	2	16	
109	41	57	35	17	1912	18	11	70	
55	24	32	19	4	594	11	»	21	
78	44	44	32	2	2025	26	5	26	
33	14	»	27	6	522	16	8	11	
3188	1484	1438	1436	514	69540	—	215	1217	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1894.							
					Kweekelingen.			Europeanen.		Inlandsche Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	Mannelijke.	Vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	20	7	44	34	1	»	3133	1640	1351	12	8	107	13	53	4
Indramajoe	1	»	»	»	»	»	22	7	12	»	»	6	»	»	»
Serang	1	»	1	»	»	»	42	20	20	»	»	3	»	»	»
Benkoelen	1	»	1	»	»	»	63	27	13	»	»	5	»	»	»
Padang 1e school	1	»	2	2	»	»	161	110	32	»	»	»	»	»	»
» 2e school	1	»	2	1	»	»	136	94	18	»	»	8	»	4	»
» meisjesschool	»	1	»	2	»	»	53	»	79	»	»	»	»	»	»
Fort de Kock	1	»	1	1	»	»	76	50	31	»	»	10	»	»	»
Padang-Pandjang	1	»	1	»	1	»	41	21	30	»	»	1	»	»	»
Solok	1	»	1	»	»	»	26	10	11	»	»	4	»	2	»
Padang Sidempoean	1	»	1	»	»	»	28	12	10	1	»	4	»	»	»
Kota-Radja 1e school	1	»	2	»	»	»	69	32	40	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	1	1	»	»	60	18	17	22	12	»	»	1	»
Medan	1	»	2	»	»	»	87	33	28	1	»	9	»	»	»
Muntok	1	»	1	»	»	»	42	24	20	2	»	2	1	6	»
Palembang	1	»	1	»	»	»	52	25	28	»	»	2	»	»	»
Riouw	1	»	1	»	»	»	35	20	19	»	»	6	1	»	»
Pontianak	1	»	1	»	»	»	40	28	16	»	»	»	»	1	»
TOTAAL IN 1894	36	8	63	41	2	2	4166	2171	1775	38	20	167	15	67	4
2de Inspectie-															
Semarang 1e school A	1	»	3	2	»	»	202	176	30	»	»	9	1	»	»
» 1e » B	1	»	3	1	»	»	137	119	32	»	»	3	»	»	»
» 2e »	1	»	3	2	»	»	234	148	57	»	»	16	1	2	»
» 3e »	1	»	2	1	»	»	108	72	34	7	4	4	»	»	»
» 1e meisjesschool	»	1	»	3	»	»	107	»	100	»	»	»	»	»	»
» 2e »	»	1	»	2	»	»	69	»	66	»	»	»	»	»	»
» school te Tjandi	1	»	1	1	»	»	89	47	39	»	»	3	»	1	»
Salatiga 1e school	1	»	2	1	»	»	112	53	49	»	»	5	»	»	2
» 2e »	1	»	2	1	»	»	112	66	14	»	»	18	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	46	»	38	»	»	»	»	»	»
Ambarawa	1	»	3	»	»	»	127	78	29	13	3	6	»	2	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	21	»	30	»	»	»	»	»	»
Kendal	1	»	1	»	»	»	46	25	22	2	1	9	»	»	»
Oengaran	1	»	1	»	»	»	48	18	16	1	»	3	1	1	»
Transporteeren	10	4	21	16	»	»	1458	802	556	23	8	76	3	6	2

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de middelste klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen, die de school verlieten. na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen, die de school verlieten. om verschillende redenen.	AANMERKINGEN.
3188	1484	1438	1236	514	69540	»	215	1217	
25	6	12	10	3	437	17	»	4	
43	27	14	25	6	852	20	3	23	
45	29	19	19	7	961	21	2	30	
142	3	61	49	32	2317	16	14	59	
124	95	77	39	8	2277	18	3	50	
79	23	»	41	38	832	11	9	11	
91	41	45	35	11	1082	12	3	16	
52	20	28	17	7	666	13	1	19	
27	14	16	8	3	441	16	»	19	
27	16	20	7	»	599	22	»	13	
72	2	39	16	17	1419	20	3	28	
70	68	51	19	»	1922	27	»	47	
71	23	45	22	4	1996	28	7	39	
55	24	34	17	4	450	8	»	9	
55	24	31	16	8	1023	19	2	20	
46	31	26	17	3	1011	22	»	12	
45	16	23	16	6	717	16	1	16	
4257	1944	1979	1607	671	88542	21	263	1632	

afdeeling.

216	2	107	77	32	4613	21	21	56	
154	2	76	57	21	2399	16	14	68	
224	188	154	57	13	7577	34	6	108	
121	117	95	20	6	3775	31	»	37	
100	4	»	58	42	1787	18	8	54	
66	51	»	57	9	2167	33	1	21	
90	33	36	37	17	1864	21	3	30	
109	4	51	45	13	1474	14	4	49	
98	80	55	34	9	1908	19	5	43	
38	26	»	30	8	420	11	2	23	
131	95	94	31	6	3694	28	1	61	
30	25	»	25	5	842	28	1	10	
59	26	39	18	2	900	15	1	10	
40	21	26	7	7	939	23	2	27	
1476	674	733	553	190	34359	—	69	597	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1894.							
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	Kweekelingen.			Europeanen		Inlandsche Christenen.		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
					mannelijke.	vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	10	4	21	16	»	»	1458	802	556	23	8	76	3	6	2
Pekalongan	1	»	2	1	»	»	103	73	34	»	»	12	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	38	»	40	»	»	»	»	»	»
Tegal	1	»	2	1	»	»	101	73	30	»	»	10	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	36	»	30	»	»	»	»	»	»
Koedoes	1	»	2	»	»	»	65	43	27	»	»	7	»	»	»
Japara	1	»	1	»	»	»	54	21	26	1	»	7	2	»	»
Pati	1	»	2	»	»	»	84	27	39	»	»	21	»	»	»
Djoewana	1	»	1	»	»	»	35	13	12	»	»	7	»	1	»
Rembang	1	»	1	1	»	»	67	28	21	»	»	9	1	»	»
Toeban	1	»	»	1	»	»	42	23	12	»	»	8	1	»	»
Bodjonegoro	1	»	1	1	»	»	64	27	35	»	»	9	3	3	»
Banjoemas	1	»	1	1	»	»	77	25	20	»	»	33	»	»	1
Tjilatjap	1	»	2	»	»	»	82	51	23	»	»	7	»	»	»
Bandjarnegara	1	»	1	»	»	»	42	13	11	»	»	21	»	»	»
Poerbolinggo	1	»	1	»	»	»	26	15	6	»	»	6	»	»	»
Poerworedjo	1	»	2	1	»	»	129	53	26	»	»	41	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	33	»	31	»	»	»	»	»	»
Keboemen	1	»	1	»	»	»	41	15	12	»	»	18	»	»	»
Koetoardjo	1	»	1	»	»	»	48	14	16	»	»	15	1	»	»
Gombong	1	»	1	1	»	»	71	27	26	1	1	16	»	4	»
» pupillenschool	1	»	7	»	»	»	273	285	»	»	»	»	»	»	»
Wonosobo	1	»	1	»	»	»	52	10	14	»	»	21	»	»	»
Magelang 1e school	1	»	2	1	»	»	109	67	22	»	»	15	1	4	»
» 2e »	1	»	2	1	»	1	129	29	17	32	23	18	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	56	»	35	»	2	»	»	»	»
Djokjakarta 1e school	1	»	2	2	»	»	178	111	70	»	»	1	»	»	»
» 2e »	1	»	3	2	»	»	224	107	61	22	9	26	1	5	»
» 3e »	1	»	1	2	»	»	115	65	40	2	3	15	8	»	»
» meisjesschool	»	1	»	3	»	»	124	»	109	»	4	»	»	»	»
Soerakarta 1e school	1	»	3	2	»	»	203	117	37	»	»	25	4	2	»
» 2e »	1	»	3	1	1	»	173	116	46	14	2	15	1	»	»
» 3e »	1	»	3	1	»	»	157	89	35	»	»	13	»	10	1
» meisjesschool	»	1	»	3	»	»	132	»	136	»	»	»	»	»	1
Klaten	1	»	2	1	»	»	112	62	66	1	»	»	»	»	»
Transporteeren	38	10	72	47	1	1	4733	2401	1721	96	52	472	26	35	5

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de middelste klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen, die de school verlieten. na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen, die de school verlieten. om verschillende redenen.	AANMERKINGEN.
1476	674	733	553	190	34359	—	69	597	
119	73	70	39	10	1426	12	3	23	
40	28	»	30	10	720	18	2	12	
113	55	78	33	2	2254	20	3	36	
30	16	»	25	5	497	17	6	11	
77	40	35	37	5	1661	22	1	35	
57	28	30	24	3	1185	21	4	9	
87	35	54	28	5	1427	16	5	27	
33	19	15	16	2	404	12	3	8	
59	26	34	16	9	995	17	1	32	
46	19	23	17	4	526	12	4	27	
77	31	42	22	13	1427	19	5	25	
79	24	49	19	11	2498	32	»	33	
81	54	58	18	5	1325	16	»	40	
45	13	28	12	5	661	15	1	8	
27	15	17	9	1	747	27	1	12	
120	51	82	36	2	3041	25	1	68	
31	13	»	21	10	766	25	4	15	
45	25	23	19	3	359	8	2	12	
46	17	30	13	3	649	14	»	23	
75	32	44	22	9	1302	17	6	23	
285	285	79	174	32	3083	11	19	27	
45	9	22	17	6	1142	25	1	21	
109	5	65	37	7	1959	18	2	45	
119	101	95	21	3	2420	20	»	87	
37	22	»	26	11	557	15	5	23	
182	»	108	51	23	3722	20	15	67	
231	183	157	55	19	5419	23	9	54	
133	62	94	35	4	3288	25	»	64	
113	52	»	83	30	2162	19	4	43	
185	2	101	61	23	3197	17	10	81	
194	167	146	35	13	4389	23	8	68	
148	95	100	38	10	3737	25	7	59	
137	79	»	98	39	1815	13	7	36	
129	93	84	40	5	2242	17	1	32	
4808	2443	2496	1780	532	97361	—	209	1781	

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1894.							
					Kweekelingen.			Europeanen		Inlandsche Christenen.		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Hulponderwijzers.	Hulponderwijzeressen.	mannelijke.	vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport	38	10	72	47	1	1	4733	2401	1721	96	52	472	26	35	5
Bojolali	1	»	2	»	»	»	67	44	34	»	»	»	»	»	»
Madioen	1	»	3	1	»	»	155	91	59	»	»	17	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	53	»	48	»	»	»	»	»	»
Ngawi	1	»	1	1	»	»	78	30	33	»	»	4	»	1	»
Kediri	1	»	2	1	»	»	104	85	17	»	»	»	»	»	»
» meisjesschool	»	»	»	1	»	»	48	»	55	»	»	»	»	»	»
Blitar	1	»	2	1	»	»	105	54	25	»	»	12	1	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	30	»	29	»	»	»	»	»	»
Toeloeng-Agoeng	1	»	1	1	»	»	72	38	24	2	1	6	»	»	»
Ngandjoek	1	»	1	»	»	»	45	13	19	»	»	2	3	»	»
Bandjermasin	1	»	2	1	»	»	101	68	35	1	»	5	»	»	»
» meisjesschool	»	1	»	1	»	»	31	»	31	»	2	»	»	»	»
TOTAAL IN 1894	46	14	86	57	1	1	5622	2824	2130	99	55	518	30	36	5
															3de Inspectie-
Soerabaja 1e school A	1	»	3	1	»	»	173	139	34	»	»	»	»	»	»
» 1e » B	1	»	3	1	»	»	164	144	42	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	4	1	»	»	190	133	49	»	»	5	»	4	1
» 3e »	1	»	2	2	»	»	125	86	43	»	»	8	»	4	»
» 4e »	1	»	2	»	»	»	67	44	26	»	»	»	»	»	»
» 5e »	1	»	2	1	»	»	102	93	19	»	»	»	»	»	»
» 1e meisjesschool	»	1	»	3	»	»	91	»	106	»	»	»	»	»	»
» 2e »	»	1	»	4	»	»	110	»	153	»	»	»	»	»	»
Grisee	1	»	1	»	»	»	40	24	13	»	»	»	»	»	»
Modjokerto	1	»	2	1	»	»	105	65	54	»	»	»	»	3	»
Djombang	1	»	1	1	»	»	41	31	38	»	»	»	»	»	»
Sido-ardjo	1	»	1	1	»	»	65	30	34	»	»	2	»	2	»
Pamekasan	1	»	2	»	»	»	71	31	29	»	»	9	»	4	»
Soemenep	1	»	1	»	1	»	52	23	31	»	»	1	»	»	»
Bangkalan	1	»	1	»	»	»	30	17	14	»	»	2	»	»	»
Pasoeroean	1	»	1	2	»	»	119	79	39	»	»	2	»	4	»
» meisjesschool	»	1	»	2	»	»	54	»	61	»	»	»	»	»	»
Malang 1e school	1	»	2	1	»	»	116	81	50	»	»	5	»	1	»
Transporteere	15	3	28	21	1	»	1715	1020	855	»	»	34	»	22	1

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de middelste klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen, die de school verlieten. na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen, die de school verlieten. om verschillende redenen.	AANMERKINGEN.
4808	2443	2496	1780	532	97361	—	209	1781	
78	70	57	16	5	1057	14	3	6	
167	100	116	44	7	3781	23	7	60	
48	28	»	32	16	523	11	3	15	
68	42	40	22	6	1051	15	4	35	
102	51	61	38	3	2197	22	2	57	
55	22	»	38	17	624	11	5	15	
92	45	59	23	10	3313	26	10	46	
29	10	»	20	9	810	28	2	24	
71	39	44	21	6	1646	23	1	29	
37	24	20	14	3	909	25	1	25	
109	69	79	24	6	2458	23	4	12	
33	20	»	29	4	521	16	4	5	
5697	2963	2972	2101	624	116251	20	255	2110	

afdeeling.

173	8	80	67	26	3249	19	29	64
186	5	82	63	41	2901	16	6	59
192	115	118	58	16	5906	31	13	80
141	94	96	35	10	3695	26	3	81
70	26	42	18	10	1525	22	7	10
112	106	70	31	11	2149	19	6	37
106	»	»	74	32	1893	18	12	34
153	100	»	122	31	3080	20	3	41
37	27	13	19	5	602	16	1	10
122	76	65	39	18	2428	20	7	24
69	38	44	20	5	1101	16	»	33
68	31	29	32	7	1115	16	1	43
73	36	30	35	8	1487	20	7	16
55	35	25	24	6	1231	22	5	9
33	15	20	6	7	989	30	1	13
124	72	85	28	11	1761	14	3	52
61	29	»	38	23	528	9	1	20
137	1	89	30	18	2875	21	1	47
1912	814	888	739	285	38315	—	106	673

SCHOLEN.	Aantal						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1893.							
					Kweekelingen.			Europeanen.		Inlandsche Christenen		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	mannelijke.	vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Per transport.....	15	3	28	19	»	»	1715	1020	835	»	»	34	»	22	1
Malang 2e school	1	»	1	1	»	»	62	39	28	»	»	6	»	»	»
» meisjesschool.....	»	1	»	2	»	»	72	»	93	»	»	»	»	»	»
Bangil.....	1	»	1	»	»	»	53	27	34	»	»	2	»	1	»
Lawang	1	»	2	1	»	»	102	39	42	»	»	1	»	»	»
Probolinggo 1e school.....	1	»	1	1	»	»	73	43	30	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	2	1	»	»	126	75	61	»	»	4	»	»	»
» meisjesschool.....	»	1	»	1	»	»	39	»	29	»	»	»	»	»	»
Loemadjang.....	1	»	2	»	»	»	72	39	33	»	»	6	»	»	»
Kraksaän	1	»	1	»	»	»	38	13	26	»	»	2	»	»	»
Besoeki.....	1	»	1	»	»	»	26	12	15	»	»	»	»	»	»
Sitoebondo	1	»	1	»	»	»	56	23	15	»	»	5	»	»	»
Banjoewangi.....	1	»	1	»	»	»	31	16	13	»	»	»	»	»	»
Bondowoso.....	1	»	»	»	»	»	22	17	8	»	»	2	»	»	»
Djember.....	1	»	1	»	»	»	25	10	17	»	»	2	»	»	»
Makasser 1e school.....	1	»	2	1	»	»	116	75	46	»	»	»	»	2	»
» 2e »	1	»	2	1	»	»	113	66	41	»	»	2	»	6	»
» meisjesschool.....	»	1	»	1	»	»	38	»	40	»	»	»	»	»	»
Maros.....	1	»	»	»	»	»	25	5	16	»	»	»	»	»	»
Bonthain	1	»	1	»	»	»	39	17	18	»	»	4	»	2	»
Boelekomba.....	1	»	1	»	»	»	20	16	9	»	»	»	»	»	»
Menado 1e school.....	1	»	1	»	»	»	»	16	15	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	2	2	»	»	155	71	26	47	3	»	»	»	»
» meisjesschool.....	»	1	»	1	»	»	43	»	40	»	2	»	»	»	»
Tondano.....	1	»	1	»	»	»	54	9	6	33	8	»	»	»	»
Gorontalo.....	1	»	»	»	»	»	»	13	9	2	1	6	»	1	»
Amoerang.....	1	»	1	»	»	»	60	12	10	28	7	»	»	»	»
Amboina 1e school.....	1	»	1	»	»	»	»	34	13	»	»	»	»	»	»
» 2e »	1	»	2	2	»	»	194	77	50	13	6	»	»	9	»
» meisjesschool.....	»	1	»	1	»	»	46	»	39	»	»	»	»	»	»
Banda-Neira.....	1	»	3	»	»	»	116	61	45	12	3	»	»	5	1
» meisjesschool.....	»	1	»	1	»	»	47	»	43	»	3	»	»	»	1
Saparoea.....	1	»	1	»	»	»	69	20	22	13	6	»	»	»	»
Ternate.....	1	»	1	1	»	»	61	29	29	»	3	4	2	1	»
Timor-Koepang.....	1	»	1	»	»	»	41	18	13	15	1	»	»	»	»
TOTAAL IN 1894...	43	9	62	39	1	»	3749	1912	1809	163	43	80	2	49	3

Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	Getal leerlingen in de laagste klasse.	Getal leerlingen in de middelste klasse.	Getal leerlingen in de hoogste klasse.	Verzuimde schooldagen. Totaal in het jaar.	Verzuimde schooldagen. Gemiddeld per kind.	Getal leerlingen, die de school verlieten. na al de vakken te hebben doorloopen.	Getal leerlingen, die de school verlieten. om verschillende redenen.	AANMERKINGEN.
1922	814	888	739	285	38515	—	106	673	
73	66	53	17	3	1301	18	1	33	
93	28	»	79	14	1463	16	2	45	
64	43	38	25	1	1174	18	»	18	
82	23	40	35	7	1558	19	4	52	
73	2	38	24	11	1248	17	3	29	
140	91	65	71	4	2437	17	5	20	
29	20	»	15	14	386	13	3	8	
78	41	48	24	6	1266	16	»	24	
41	12	18	16	7	993	24	»	9	
27	6	13	8	6	878	32	»	12	
43	17	26	15	2	744	17	6	24	
29	15	16	7	6	1270	44	»	8	
27	12	12	12	3	316	12	»	12	
29	20	15	13	1	609	21	»	17	
123	»	65	49	9	2078	17	6	45	
115	100	61	44	10	2196	19	4	27	
40	23	»	32	8	771	19	3	17	
21	18	11	9	1	419	20	»	3	
41	31	17	19	5	1873	46	2	7	
25	25	10	12	3	565	23	»	10	
31	8	24	7	»	123	4	»	4	Op 1 Februari geopend.
147	99	107	32	8	2261	15	1	45	
42	22	»	31	11	205	5	2	10	
56	17	25	23	8	885	16	1	7	
32	17	16	12	4	297	9	»	1	» 2 Januari heropend.
57	20	36	14	7	853	15	»	6	
47	3	25	15	7	356	8	»	4	» 1 Juni geopend.
155	127	107	35	13	3100	20	8	71	
39	27	»	29	10	415	11	3	14	
127	57	88	35	4	2306	18	3	24	
47	17	»	40	7	751	16	2	16	
61	43	32	27	2	1233	20	7	8	
68	45	46	17	5	834	12	2	10	
47	27	37	9	1	768	16	2	»	
4061	1936	1977	1591	493	76447	19	176	1313	

SCHOLEN.	Aantal.						Getal leerlingen onder ultimo 1893.	Getal leerlingen onder ultimo December 1894.							
	Mannelijke hoofden.	Vrouwelijke hoofden.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	Kweekelingen.			Europeanen.		Inlandsche Christenen.		Inlanders niet Christ.		Vreemde Oosterl.	
					mannelijke.	vrouwelijke.		jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.	jongens.	meisjes.
Recapi															
1e inspectie-afdeeling.....	36	8	63	41	2	2	4166	2171	1775	38	20	167	15	67	4
2e » »	46	14	86	57	1	1	5622	2824	2130	99	55	518	30	36	5
3e » »	43	9	62	39	1	»	3749	1912	1809	163	43	80	2	49	3
TOTAAL IN 1894.....	125	31	211	137	4	3	13537	6907	5714	300	118	765	47	152	12
» » 1893.....	124	31	199	143	4	2	»	6717	5545	294	117	670	41	140	13
Vermeerdering.....	1	»	12	»	»	1	»	190	169	6	1	95	6	12	»
Vermindering.....	»	»	»	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1

		Getal leerlingen in de			Verzuimde schooldagen.		Getal leerlingen, die de school verlieten.		AANMERKINGEN.
Totaal.	Waarvan gratis leerlingen.	laagste klasse.	middelste klasse.	hoogste klasse.	Totaal in het jaar.	Gemiddeld per kind.	na al de vakken te hebben doorloopen.	om verschillende redenen.	
tulatie.									
4257	1944	1979	1607	671	88542	21	263	1632	
5697	2963	2972	2101	624	116251	20	255	2110	
4061	1936	1977	1591	493	76447	19	176	1313	
14015	6843	6928	5299	1788	281240	20	694	5055	
13537	6519	6519	4986	1817	278959	21	637	5140	
478	324	194	313	»	2301	»	57	»	
»	»	»	»	29	»	1	»	85	

Ls. K.

Staat van het onderwijzend personeel en van de leerlingen aan de particuliere

SCHOLEN.		Aantal.						Getal leerlingen onder ultimo December 1893.	Aantal leerlingen onder ultimo					
						Kweekelingen.			Europeanen.		Inlandsche Christenen.		Inlanders niet Christenen	
WAAR.	VAN WIEN.	Mann. hoofden v. scholen.	Vrouw. hoofden v. scholen.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	Mannelijke	Vrouwelijke		Jongens.	Meisjes.	Jongens.	Meisjes.	Jongens.	Meisjes.
1ste Inspectie-														
Batavia	G. Gorter en N. W. Francken	2	»	5	»	»	»	86	113	1	»	»	5	»
»	Mej. Philipsen (Ursulinen)	»	1	»	11	»	»	296	17	318	»	»	»	»
»	» Weskamp (idem)	»	1	»	27	»	1	503	24	474	»	»	»	»
»	J. Beck	1	»	5	1	»	»	86	75	22	»	»	»	»
»	G. Van Genderen (school met den bijbel)	1	»	2	1	»	»	83	71	15	»	»	»	»
»	K. Nanning	»	»	»	»	»	»	75	»	»	»	»	»	»
Meester-Cornelis.	Mej. Steller (school met den bijbel).	»	1	»	3	»	»	40	»	54	»	»	»	»
Manondjaja	» B. W. C. Gerlings	»	1	»	»	»	»	26	1	3	»	»	5	7
Padang	» E. Boerkamp (zusters van liefde)	»	1	»	6	»	»	155	8	143	»	»	»	»
	Totaal in 1894	4	5	12	49	»	1	1350	309	1030	»	»	10	7
2de Inspectie-														
Semarang	Van het R. K. Weeshuis:													
»	*a.* de jongensschool	1	»	»	1	»	»	63	68	»	»	»	»	»
»	*b.* » meisjesschool	»	1	»	4	»	»	186	20	168	»	»	»	»
»	Van het Protest. Weeshuis	1	»	1	3	»	2	136	86	57	»	»	»	»
»	Mej. Claessens (Franciscanessen)	»	1	»	6	»	»	171	10	168	»	»	»	6
»	» I. M. Lissone (idem)	»	1	»	2	»	1	62	8	65	»	»	»	»
Temanggoeng	C. S. Van Assendelft	»	1	»	»	»	»	»	4	6	»	»	»	»
	Totaal in 1894	2	4	1	16	»	3	618	196	464	»	»	»	6

lagere scholen in Nederlandsch-Indië, onder ultimo December 1894.

December 1894.			Getal leerlingen in de			Verzuimde schooldagen.		Getal leerlingen, die de school verlieten.		AANMERKINGEN.
Vreemde Oosterlingen.										
Jongens.	Meisjes	Totaal.	laagste klasse.	middelste klasse.	hoogste klasse.	Totaal in het jaar.	Gemiddeld per kind.	na al de vakken te hebben doorloopen.	om verschillende redenen.	
afdeeling.										
»	»	119	38	46	35	371	3	16	9	Waar een † is ingevuld ontbreken de opgaven.
»	»	335	122	98	115	652	2	16	70	
»	»	498	193	144	161	4482	9	13	49	
»	»	97	30	30	37	†	†	†	†	
»	»	86	36	21	29	1452	17	4	32	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	In 1894 gesloten.
»	»	54	18	10	26	556	10	»	10	
»	»	16	3	7	4	160	10	»	10	
»	»	151	60	58	33	†	†	15	18	
»	»	1356	502	414	440	»	»	64	198	
afdeeling.										
»	»	68	35	24	9	1050	15	4	2	
»	»	188	97	62	29	1729	9	10	9	
»	»	143	66	60	17	1379	9	5	4	
»	1	185	77	69	39	2375	13	13	40	
»	»	73	39	28	6	1157	16	»	27	
»	»	10	5	5	»	†	†	»	1	In Aug. 1894 geopend.
»	1	667	319	248	100	»	»	32	83	

SCHOLEN.		Aantal						Getal leerlingen onder ultimo December 1893.	Getal leerlingen onder ultimo					
WAAR.	VAN WIEN.	Mann. hoofden v. scholen.	Vrouw. hoofden v. scholen.	Onderwijzers.	Onderwijzeressen.	Kweekelingen. Mannelijke.	Kweekelingen. Vrouwelijke.		Europeanen. Jongens.	Europeanen. Meisjes.	Inlandsche Christenen. Jongens.	Inlandsche Christenen. Meisjes.	Inlanders niet Christenen. Jongens.	Inlanders niet Christenen. Meisjes.
3de Inspectie-														
Soerabaja.....	A. W. Kreens (geestelijke broeders).	1	»	7	»	»	»	173	177	»	»	»	3	»
»	Mej. M. C. Flecken (Ursulinen).....	»	1	»	10	»	»	394	»	395	»	»	»	»
»	» A. J. Van Loghem (meisjesschool)	»	1	»	6	»	»	75	»	104	»	»	»	»
»	G. Buijs Cz. (jongensschool).....	1	»	7	1	»	»	133	92	23	»	»	»	»
	Totaal in 1894	2	2	14	17	»	»	775	269	522	»	»	3	»
Recapi														
1e Inspectie-afdeeling.....		4	5	12	49	»	1	1350	309	1030	»	»	10	7
2e idem. »		2	4	1	16	»	3	618	196	464	»	»	»	6
3e idem. »		2	2	14	17	»	»	775	269	522	»	»	3	»
	Totaal in 1894.....	8	11	27	82	»	4	2743	774	2016	»	»	13	13
	» » 1893.....	8	10	24	83	»	3	»	812	1908	»	»	9	14
	Vermeerdering.....	»	1	3	»	»	1	»	»	108	»	»	4	»
	Vermindering	»	»	»	1	»	»	»	38	»	»	»	»	1

December 1894.			Getal leerlingen in de			Verzuimde schooldagen.		Getal leerlingen, die de school verlieten.		AANMERKINGEN.
Vreemde Oosterlingen.										
Jongens.	Meisjes.	Totaal.	laagste klasse.	middelste klasse	hoogste klasse.	Totaal in het jaar.	Gemiddeld per kind.	na al de vakken te hebben doorloopen.	om verschillende redenen.	
afdeeling.										
»	»	180	74	58	48	1052	6	18	46	
»	»	395	166	125	104	1320	3	22	57	
»	»	104	28	15	61	1877	18	2	25	
»	»	115	43	42	30	1520	13	8	83	
»	»	794	311	240	243	5769	7	50	211	
tulatie.										
»	»	1356	502	414	440	†	†	64	198	
»	1	667	319	248	100	†	†	32	83	
»	»	794	311	240	243	5769	7	50	211	
»	1	2817	1132	902	783	†	†	146	492	
»	»	2743	1144	883	716	†	†	204	524	
»	1	74	»	19	67	†	†	»	»	
»	»	»	12	»	»	†	†	58	32	